

Jaarverslag 2024

Stichting Pensioenfonds Pon

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	4
Kerncijfers.....	5
Bestuursverslag	6
1. Karakteristieken van het Fonds	6
1.1. Profiel	6
1.2. Beleid en verantwoording	6
1.3. Kenmerken regelingen	7
1.4. Organisatie	9
2. Verslag van het bestuur	15
2.1. Hoofdpijnen	15
2.2. Integere bedrijfsvoering en toezicht	23
2.3. Code Pensioenfondsen.....	25
2.4. Communicatie	27
2.5. Activiteiten van het bestuur	29
2.6. Beleidsparagraaf.....	30
2.7. Risicoparagraaf.....	44
2.8. Toekomstparagraaf	52
3. Verslag van het belanghebbendenorgaan.....	54
4. Verslag van de raad van toezicht	58
Jaarrekening.....	64
5. Balans.....	64
6. Staat van baten en lasten.....	65
7. Kasstroomoverzicht	66
8. Toelichting op de jaarrekening	67
8.1. Inleiding	67
8.2. Algemene grondslagen	70
8.3. Specifieke grondslagen voor de balans	72
8.4. Specifieke grondslagen voor de staat van baten en lasten.....	75
8.5. Overige specifieke grondslagen	77
P.1. Beleggingen voor risico Fonds	78
P.2. Beleggingen voor risico deelnemer.....	79
P.3. Herverzekeringsdeel technische voorzieningen	80
P.4. Vorderingen en overlopende activa	80
P.5. Liquide middelen	81
P.6. Stichtingskapitaal en reserves.....	81
P.7. Technische voorzieningen	82
P.8. Overige technische voorzieningen	85
P.9. Overige passiva.....	86
P.10. Premiebijdragen (van werkgever en werknemers).....	86
P.11. Beleggingsresultaten	87
P.12. Baten uit herverzekering	88
P.13. Overige baten	88

P.14. Pensioenuitkeringen	88
P.15. Pensioenuitvoeringskosten	89
P.16. Wijziging herverzekeringsdeel technische voorzieningen	89
P.17. Saldo overdracht van rechten	89
P.18. Premies herverzekeraar	90
P.19. Overige lasten	90
8.6. Stichtingskapitaal en reserves	90
8.7. Risicobeheer	90
8.8. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen	95
8.9. Verbonden partijen	95
8.10. Kosten(allocatie), aantallen en beloningen	97
8.11. Belastingen	97
9. Overige gegevens	98
9.1. Actuariële verklaring	98
9.2. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	100
Bijlage 1 Nevenfuncties	111

Voorwoord

Hierbij bieden wij u het bestuursverslag 2024 aan van Stichting Pensioenfonds Pon (het Fonds). In dit bestuursverslag leggen wij verantwoording af over het afgelopen verslagjaar.

Het jaar 2024 was een jaar vol met politieke veranderingen en wereldwijde uitdagingen.

De oorlog in Oekraïne en de oorlog in het Midden-Oosten woedden helaas door. In de Verenigde Staten kwam daarnaast een wisseling van de macht. Deze ontwikkelingen hebben wereldwijd grote invloed op de economische groei en financiële markten.

Wij kregen een nieuwe regering en het onderwerp pensioen kwam veelvuldig in de media en op de politieke agenda. Tot op heden leidde dit niet tot veranderingen in de Wet toekomst pensioenen.

De financiële positie van het Fonds bleef gelukkig stabiel. De beleidsdekkingsgraad steeg in 2024 van 110,5% naar 111,3%, waardoor wij per 1 januari 2025 de pensioenen met 0,75% hebben kunnen verhogen. Onze inspanningen blijven voortdurend gericht op het stabiliseren van de resultaten van het Fonds en het waar mogelijk verbeteren van onze financiële positie.

Sinds juli 2023 geldt de nieuwe pensioenwet. Het pensioen wordt in het nieuwe pensioenstelsel individueler en gaat meer meebewegen met de economie. Op dit moment verandert er voor onze (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden nog niets. De verwachting is dat de nieuwe regels vanaf 1 januari 2028 gaan gelden. Dat is namelijk het moment dat het Fonds verwacht de pensioenregeling aangepast te hebben aan de nieuwe regels. Wij zullen de overgang en de gevolgen voor onze (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden tijdig en zo duidelijk mogelijk communiceren. Houd onze website en onze halfjaarlijkse nieuwsbrieven goed in de gaten.

Op bestuurlijk vlak was er sprake van een aantal wijzigingen. Mevrouw Akbiyik-Gunaydin is als gevolg van het vertrek van de heer Van der Gaag benoemd tot voorzitter van het Fonds en de heer Meulenbroek is ons nieuwe bestuurslid. Hiermee is het bestuur compleet en zijn wij weer een stap verder in het robuuster inrichten van onze pensioenorganisatie om klaar te zijn voor een toekomstgerichte pensioenuitvoering.

In 2025 verwachten wij van sociale partners het transitieplan, waarin de afspraken over de nieuwe pensioenregelingen zijn gemaakt. Deze afspraken beoordelen wij op uitvoerbaarheid, uitlegbaarheid en evenwichtigheid. In 2025 gaan we verder met de transitie naar het nieuwe pensioenadministratiesysteem van Visma Idella, de veranderingen in regels voor onder andere IT-risico's (DORA) en het in kaart brengen van de risico's omtrent duurzaamheid (ESG-risico's).

Tot slot bedanken wij onze collega's op het bestuursbureau en het pensioenbureau voor hun onverminderde inzet, en onze leden van het belanghebbendenorgaan en de raad van toezicht voor hun constructieve samenwerking het afgelopen jaar.

Nijkerk, 23 juni 2025

Stichting Pensioenfonds Pon
het bestuur

D. Akbiyik-Gunaydin
G.T.J. Meulenbroek
J.F. Simon

Kerncijfers

	2024	2023	2022
Aantal werkgevers	46	48	54
Aantallen deelnemers			
Deelnemers	4.181	4.116	4.193
Gewezen deelnemers	5.714	5.523	5.823
Pensioengerechtigden	<u>1.309</u>	<u>1.220</u>	<u>1.168</u>
Totaal deelnemers	11.204	10.859	11.184
Reglementsvariabelen in %			
Toeslag deelnemers per 1 januari komend boekjaar	0,75	0,80*	0,38
Toeslag gewezen deelnemers en pensioengerechtigden per 1 januari komend boekjaar	0,75	0,80*	0,38
Pensioenuitvoering (x € 1.000)			
Premiebijdragen (werkgevers en werknemers)	46.953	45.180	42.639
Feitelijke premie	37.579	42.572	39.483
Kostendekkende premie	50.953	47.775	69.562
Gedempte kostendekkende premie	37.579	42.572	39.483
Uitkeringen	17.759	16.429	15.475
Pensioenuitvoeringskosten	1.731	1.205	890
Vermogenssituatie/Solvabiliteit (x € 1.000)			
Pensioenvermogen	1.190.847	1.081.248	975.182
Pensioenverplichtingen	1.079.882	982.683	906.506
Aanwezige dekkingsgraad (in %)	110,3	110,0	107,6
Minimaal vereiste dekkingsgraad (in %)	102,5	102,5	102,4
Vereiste dekkingsgraad (in %)	110,1	109,3	108,9
Beleidsdekkingsgraad (in %)	111,3	110,5	105,6
Reële dekkingsgraad (in %)	85,1	83,6	82,9
Beleggingsportefeuille (x € 1.000)			
Beleggingen voor risico fonds	592.984	480.206	411.487
Beleggingen voor risico deelnemer	19.153	17.181	15.756
Beleggingsperformance in %			
Beleggingsrendement	12,84	11,72	-27,74
Benchmarkrendement	13,27	11,20	-28,02
Kosten pensioenregeling			
Pensioenuitvoeringskosten per deelnemer (euro's)	315	226	166
Kosten vermogensbeheer in % belegd vermogen, inclusief transactiekosten	0,40	0,71	0,63

Het Fonds is voor een groot deel herverzekerd. De herverzekerde aanspraken zijn ondergebracht bij Nationale-Nederlanden en zijn premievrij. De herverzekerde technische voorziening per ultimo 2024 bedraagt € 616,7 mln.

* Per 1 januari 2024 is een toeslag toegekend van 0,80%. Gezien het feit dat het besluit omtrent de toeslag door het bestuur in 2024 is genomen, is de voorwaardelijke toeslag niet verwerkt in de cijfers ultimo 2023, maar in de cijfers van ultimo 2024.

Bestuursverslag

1. Karakteristieken van het Fonds

1.1. Profiel

Het Fonds is statutair gevestigd te Almere en kantoorhoudend aan de Putterstraatweg 5 te Nijkerk. De laatste statutenwijziging was op 30 april 2024. Het Fonds is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 80248152 en is aangesloten bij de Pensioenfederatie.

Het Fonds is opgericht op 7 september 2020 als ondernemingspensioenfonds, onder de naam Stichting Pon Pensioenfonds, en voert de pensioenregelingen uit voor de bij het Fonds aangesloten werkgevers. Per 1 januari 2021 is de naamgeving gewijzigd naar Stichting Pensioenfonds Pon, nadat op 31 december 2020 de zuivere splitsing had plaatsgevonden van Stichting Pensioenfonds Pon (Multi-OPF) naar drie pensioenfondsen, te weten:

- Stichting Pensioenfonds Gazelle;
- Stichting Pensioenfonds Geveke;
- Stichting Pon Pensioenfonds. Per 1 januari 2021 is de naam gewijzigd in Stichting Pensioenfonds Pon.

De splitsing is van kracht geworden nadat de splitsingsakte op 31 december 2020 is gepasseerd, waarmee Stichting Pensioenfonds Pon (Multi-OPF) onmiddellijk is opgehouden te bestaan.

1.2. Beleid en verantwoording

Missie

Het Fonds wil een zo goed mogelijke invulling geven aan de pensioenovereenkomsten die de aangesloten werkgevers hebben afgesloten met hun (gewezen) werknemers. Het Fonds staat voor een betrouwbaar pensioenfonds, die het geld van zijn deelnemers op een deskundige wijze beheert en de ambitie heeft om zijn pensioentoezeggingen nu en in de toekomst te realiseren. Door een persoonlijke en transparante benadering zorgt het Fonds voor zijn deelnemers voor inzicht in het pensioeninkomen bij pensionering of na overlijden.

Visie

Het Fonds wil een betrouwbaar en toegankelijk pensioenfonds zijn waar het familiegevoel van Pon in terugkomt. Het opbouwen van een goed pensioen is belangrijk voor nu en in de toekomst. Het Fonds wil daarom de pensioenregelingen zo goed en duidelijk mogelijk blijven uitvoeren en binnen de beschikbaar gestelde middelen een zo goed mogelijk pensioenresultaat nastreven voor alle deelnemers op de lange termijn.

Strategie

Het Fonds heeft een strategie bepaald om daarmee de missie, visie en doelstellingen te bereiken. Door zorgvuldig te beleggen met nadruk op de lange termijn streeft het Fonds na om een goed pensioen te realiseren, rekening houdend met de financiële positie van het Fonds en de risico's van de belanghebbenden. Door te blijven professionaliseren, duidelijk te communiceren en persoonlijke aandacht te geven, zorgt het Fonds dat zijn deelnemers zich zo goed mogelijk kunnen voorbereiden op hun pensioen.

In de Actuariële en bedrijfstechnische nota (Abtn) zijn de opzet van het Fonds, de risicoanalyse en de wijze van uitvoering gedocumenteerd. Onderdeel van het beleid is een noodprocedure waarin is beschreven hoe het Fonds omgaat met de besluitvorming in spoedeisende situaties. Deze noodprocedure maakt onderdeel uit van het crisisplan van het Fonds. Uitgangspunt in het handelen van ieder individueel bestuurslid en het bestuur als geheel is dat wordt gehandeld in het belang van de (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgevers van het Fonds, rekening houdend met de korte- en langetermijneffecten van maatregelen. De overwegingen die het bestuur maakt, worden in de notulen van de bestuursvergaderingen vastgelegd.

1.3. Kenmerken regelingen

Kenmerken Basis pensioen

Het Fonds kent een Basis pensioenregeling. De Basis pensioenregeling kan worden gekenmerkt als een CDC-regeling, met een premie egaliseringsreserve. De werkgever stelt hierbij jaarlijks een vaste premie beschikbaar waarmee een ouderdoms-, partner- en wezenpensioen wordt ingekocht. De opbouw vindt plaats conform een middelloonregeling. De Basis pensioenregeling kent een pensioenrichtleeftijd van 68 jaar. Daarnaast kent het Fonds een herverzekerde regeling bij Nationale-Nederlanden voor pensioenaanspraken opgebouwd tot 1 januari 2015. Deze herverzekerde regeling bestaat uit premievrije pensioenaanspraken ten behoeve van (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden, voor zover van toepassing.

Jaarlijks wordt gestreefd naar een aanspraak op ouderdomspensioen van 1,875% van de in dat jaar geldende pensioengrondslag. De pensioengrondslag is daarbij gelijk aan het pensioengevend salaris, verminderd met de franchise. De franchise wordt jaarlijks vastgesteld en is voor de Basis pensioenregeling voor 2024 € 17.545. Het pensioengevend salaris is voor 2024 gemaximeerd op € 137.800.

Mocht de premiebijdrage van de werkgever in een bepaald jaar niet toereikend zijn om de volledige pensioenopbouw in dat jaar in te kopen, dan wordt de premie aangevuld uit de premie egaliseringsreserve. Is de premie egaliseringsreserve onvoldoende om de pensioenopbouw van dat jaar te financieren, dan zal het opbouwpercentage voor dat jaar worden verlaagd. Het opbouwpercentage zal worden verlaagd naar het niveau dat de premie voor dat jaar weer toereikend zal zijn.

Jaarlijks beslist het bestuur van het Fonds over de mate waarin de pensioenaanspraken en pensioenrechten van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden worden verhoogd met een toeslag van maximaal de stijging van de prijsindex. De toeslag die wordt verleend over de premievrije pensioenaanspraken bij Nationale-Nederlanden worden door het Fonds niet meer ingekocht bij de verzekeraar, maar in eigen beheer opgebouwd.

De Basis pensioenregeling kwalificeert als een uitkeringsovereenkomst in de zin van artikel 10 Pensioenwet, zoals die luidde voor de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen (Wtp).

De Basis pensioenregeling wordt in eigen beheer uitgevoerd. Voor het kortleven- en arbeidsongeschiktheidsrisico is een risicoherverzekering afgesloten bij Zwitserleven. Hiermee worden de betreffende risico's afgedekt. Dit boekjaar hebben zich acht schadegevallen voorgedaan met betrekking tot het arbeidsongeschiktheidsrisico. Ten aanzien van het kortlevenrisico heeft zich geen schadegeval voorgedaan.

Deelnemers hebben de mogelijkheid om extra te sparen voor pensioen. De gelden hiervoor worden ondergebracht en geadmistreerd op een individuele beleggingsrekening bij Goldman Sachs Asset Management (GSAM). Door de deelnemers kan er alleen individueel extra worden gespaard voor pensioen, voor zover er fiscale ruimte aanwezig is.

Aantal werkgevers

Het aantal aangesloten ondernemingen is voor een ondernemingspensioenfonds relatief hoog. De continuïteit van een vaste mate van instroom van premie-inkomsten is hierdoor gewaarborgd voor het Fonds.

Aantal verzekerden

Het aantal gewezen deelnemers is hoog te noemen in relatie tot het aantal deelnemers en pensioengerechtigden. Ondanks het grote aantal gewezen deelnemers blijft er vooralsnog sprake van een evenwichtige verdeling naar de diverse groepen, gegeven de onderverdeling naar technische voorziening.

Kenmerken Anw-hiaat pensioen

Het Fonds kent een Anw-hiaat pensioenregeling. De Anw-hiaat pensioenregeling geeft, onder voorwaarden, recht op een nabestaandenpensioen tot de ingang van de AOW-datum. De hoogte van het Anw-hiaat pensioen is gelijk aan de maximale wettelijke uitkering uit hoofde van de Algemene nabestaandenwet (Anw), onder aftrek van de Anw-uitkering die de nabestaande daadwerkelijk ontvangt van de Sociale Verzekeringsbank.

Jaarlijks beslist het bestuur van het Fonds over de mate waarin de uit te keren aanspraken uit hoofde van de Anw-hiaat pensioenregeling, worden verhoogd met een toeslag. Voor pensioengerechtigden die op 31 december 2020 reeds een uitkering uit hoofde van de Anw-hiaat pensioenregeling ontvingen van het voormalig Multi-OPF Stichting Pensioenfonds Pon (Ring A) geldt in beginsel een onvoorwaardelijke toeslag ter grootte van 1,5% per jaar, met dien verstande dat deze pensioenuitkering nooit meer mag bedragen dan het fiscale maximum conform artikel 18f van de Wet op de Loonbelasting 1964.

Er geldt een aanvullende toeslagregeling voor degenen die op 31 december 2020 deelnemer waren bij het voormalig Multi-OPF Stichting Pensioenfonds Pon (Ring A). Voor deze deelnemers is er een toeslagdepot A gevormd. Vanuit dit toeslagdepot krijgen de nabestaanden van deze deelnemers naast de reguliere toeslag over de uitkering van het Anw-hiaat pensioen een aanvullende toeslag tot het niveau van de werkelijke stijging van de Anw-uitkering van de overheid, tot een maximum van 1,5% per jaar. Voorwaarden zijn dat de middelen in het toeslagdepot A voldoende zijn en de beleidsdekkingsgraad hoger is dan het minimaal vereist eigen vermogen.

De regeling is alleen van toepassing op deelnemers met een partner voor zover deze zijn aangemeld bij het Fonds.

De Anw-hiaat pensioenregeling kwalificeert als een uitkeringsovereenkomst in de zin van artikel 10 Pensioenwet, zoals die luidde voor de inwerkingtreding van de Wtp.

Met betrekking tot het overlijdensrisico is een stop-loss herverzekering gesloten bij Zwitserleven. Hiermee is het kortlevenrisico (gedeeltelijk) afgedekt. Er heeft in 2024 geen uitkering uit hoofde van de herverzekering plaatsgevonden.

Kenmerken Netto pensioen

Het Fonds kent een Netto pensioenregeling. De Netto pensioenregeling kan worden gekenmerkt als een beschikbare premieregeling. Het betreft een vrijwillige regeling als aanvulling op de Basis pensioenregeling over het salaris boven € 137.800 (2024). De werkgever stelt voor de Netto pensioenregeling jaarlijks een premie beschikbaar waarmee gespaard kan worden voor een netto ouderdoms- en/of netto nabestaandenpensioen na pensioeningangsdatum. De pensioenregeling kent een pensioenrichtleeftijd van 68 jaar.

Indien er sprake is van een partner en/of kinderen dan wordt er een netto partnerpensioen en een netto wezenpensioen verzekerd bij het overlijden voor de pensioenrichtdatum. Hierbij wordt uitgegaan van:

- een jaarlijks opbouwpercentage voor het netto partnerpensioen van 1,3125%;
- een jaarlijks opbouwpercentage voor het netto wezenpensioen van 0,2625%;
- de toekomstige diensttijd tot de pensioenrichtleeftijd;
- het percentage van de loonbelasting/premie volksverzekeringen in de hoogste belastingschijf.

De pensioengrondslag voor de Netto pensioenregeling is gelijk aan het pensioengevend salaris, verminderd met de franchise. De franchise wordt jaarlijks wettelijk vastgesteld en is voor de Netto pensioenregeling voor 2024 € 137.800.

De Netto pensioenregeling kwalificeert als een premieovereenkomst in de zin van artikel 10 Pensioenwet, zoals die luidde voor de inwerkingtreding van de Wtp.

Kenmerken Excedent pensioen

Het Fonds kent ook een Excedent pensioenregeling. De Excedent pensioenregeling kan worden gekenmerkt als een CDC-regeling, met een premie egalisatiereserve. Het betreft een verplichte regeling als aanvulling op de basispensioenregeling bij Pensioenfonds Metaal & Techniek of Pensioenfonds van de Metalektro, over het salaris boven € 89.382 (2024). De werkgever stelt hierbij jaarlijks een vaste premie beschikbaar waarmee een ouderdomspensioen, een partner- en een wezenpensioen wordt ingekocht. De opbouw vindt plaats conform een middelloonregeling. De pensioenregeling kent een pensioenrichtleeftijd van 68 jaar.

Jaarlijks wordt gestreefd naar een aanspraak op ouderdomspensioen opgebouwd van 1,875% van de in dat jaar geldende pensioengrondslag. De pensioengrondslag is daarbij gelijk aan het pensioengevend salaris, verminderd met de franchise. De franchise is voor de Excedent pensioenregeling gelijk aan het maximum pensioengevend salaris binnen de basispensioenregeling bij Pensioenfonds Metaal & Techniek of Pensioenfonds van de Metalektro. De franchise wordt jaarlijks vastgesteld en bedraagt voor de Excedent pensioenregeling voor 2024 € 89.382.

Mocht de premiebijdrage van de werkgever in een jaar niet toereikend zijn om de volledige pensioenopbouw in dat jaar in te kopen, dan wordt de premie aangevuld uit de premie egalisatiereserve. Is de premie egalisatiereserve ook onvoldoende om de pensioenopbouw van dat jaar te financieren, dan zal het opbouwpercentage voor dat jaar worden verlaagd. Het percentage zal worden verlaagd naar het niveau dat de premie voor dat jaar weer toereikend zal zijn.

Jaarlijks beslist het bestuur van het Fonds over de mate waarin de opgebouwde aanspraken van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden worden verhoogd met een toeslag van maximaal de stijging van de prijsindex.

De Excedent pensioenregeling kwalificeert als een uitkeringsovereenkomst in de zin van artikel 10 Pensioenwet, zoals die luidde voor de inwerkingtreding van de Wtp.

De Excedent pensioenregeling wordt in eigen beheer uitgevoerd. Voor het kortleven- en arbeidsongeschiktheidsrisico is een risicoherverzekering afgesloten bij Zwitserleven. Hiermee worden de betreffende risico's afgedekt. Dit boekjaar heeft zich geen schadegeval voorgedaan met betrekking tot het arbeidsongeschiktheidsrisico. Ten aanzien van het kortlevenrisico heeft zich tevens geen schadegeval voorgedaan.

Deelnemers hebben de mogelijkheid om extra te sparen voor pensioen. De gelden hiervoor worden ondergebracht op een individuele beleggingsrekening bij GSAM. Door de deelnemers kan er alleen individueel extra worden gespaard voor pensioen, voor zover er fiscale ruimte aanwezig is.

1.4. Organisatie

Het Fonds hanteert een onafhankelijk bestuursmodel met een bestuur, een belanghebbendenorgaan en een raad van toezicht. In bijlage 1 zijn de nevenfuncties van de voor het bestuursverslag relevante personen weergegeven.

Bestuur

Per 31 december 2024 is de samenstelling van het bestuur als volgt:

Naam	Functie	Geslacht	Geboortjaar	Lid sinds	Einde zittingsduur
D. Akbiyik-Gunaydin	Voorzitter	Vrouw	1981	2023	onbepaald
G.T.J. Meulenbroek	Lid	Man	1968	2024	onbepaald
J.F. Simon	Lid	Man	1966	2020	onbepaald

Wisselingen bestuur

Per 1 april 2024 is de heer Van der Gaag in dienst getreden bij Pon Holdings B.V. als Directeur Pensioenen en heeft de heer Van der Gaag het Fonds verlaten. Het belanghebbendenorgaan heeft mevrouw Akbiyik-Gunaydin benoemd tot voorzitter van het Fonds. De raad van toezicht heeft de benoeming goedgekeurd en De Nederlandsche Bank (DNB) heeft op 3 september 2024 ingestemd met de benoeming.

Per 1 september 2024 is de heer Meulenbroek benoemd tot derde bestuurslid van het Fonds. De raad van toezicht heeft de benoeming goedgekeurd en DNB heeft op 5 augustus 2024 ingestemd met de benoeming. Met de komst van de heer Meulenbroek is het bestuur compleet.

Taken en bevoegdheden

Het bestuur bepaalt het beleid van het Fonds met inachtneming van het bepaalde in de statuten en de reglementen van het Fonds. Het bestuur is verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid, in overeenstemming met de vastlegging daarvan in de Abtn.

Het bestuur van het Fonds heeft de werkzaamheden met betrekking tot het vermogensbeheer uitbesteed. Uitgangspunt is dat het bestuur, conform de eisen van de Pensioenwet, verantwoordelijk blijft voor de juiste uitvoering van de uitbesteede werkzaamheden. De medewerkers van het pensioenbureau zijn in dienst van het Fonds. Hiermee beschikt het Fonds over een eigen pensioenbureau. Het pensioenbureau ondersteunt het bestuur bij de uitvoering van haar werkzaamheden en verzorgt de pensioen-, uitkerings- en financiële administratie van het Fonds.

Belanghebbendenorgaan

Het belanghebbendenorgaan bestaat in beginsel uit vier personen. De samenstelling is als volgt:

- één vertegenwoordiger namens de deelnemers;
- één vertegenwoordiger namens de pensioengerechtigden;
- twee vertegenwoordigers namens de werkgever.

Per 31 december 2024 is de samenstelling van het belanghebbendenorgaan als volgt:

Naam	Functie	Geslacht	Geboorte-jaar	Vertegenwoordiging	Lid sinds	Einde zittings-duur
N.M. de Vries	Voorzitter	Vrouw	1971	Werkgever	2023	2027
B. Sprong	Lid	Man	1966	Werkgever	2020	2029
M.T. Hagenaars	Lid	Man	1970	Deelnemers	2020	2027
T. van der Ploeg	Lid	Man	1953	Pensioengerechtigden	2020	2025

Wisselingen belanghebbendenorgaan

Mevrouw De Vries is door het belanghebbendenorgaan benoemd als voorzitter van het belanghebbendenorgaan.

De heer Sprong is door het bestuur voor vier jaar herbenoemd in de vacature die was ontstaan door zijn periodiek aftreden. De raad van toezicht heeft de herbenoeming goedgekeurd en de herbenoeming is gemeld aan DNB.

Per 31 december 2025 ontstaat een vacature in het belanghebbendenorgaan namens pensioengerechtigden in verband met het periodiek aftreden van de heer Van der Ploeg. De heer Ploeg heeft aangegeven zich niet opnieuw herkiesbaar te stellen. Het bestuur vraagt medio 2025 pensioengerechtigden van het Fonds om zich kandidaat te stellen voor de vacature in het belanghebbendenorgaan namens pensioengerechtigden.

Taken en bevoegdheden

Het belanghebbendenorgaan is belast met het adviseren en goedkeuren van voorgenomen besluiten van het bestuur van het Fonds en heeft alle taken en bevoegdheden zoals opgenomen in de wet, de statuten en de reglementen van het Fonds.

Het belanghebbendenorgaan heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het bestuur aan de hand van het bestuursverslag, de jaarrekening en andere informatie, waaronder de bevindingen van het intern toezicht, over het door het bestuur uitgevoerde beleid, evenals over beleidskeuzes voor de toekomst, waaronder keuzes die van invloed zijn op de uitvoeringskosten. De taken en bevoegdheden van het belanghebbendenorgaan zijn nader uitgewerkt in het reglement van het belanghebbendenorgaan.

Intern toezicht

Het Fonds kent een raad van toezicht. De raad van toezicht bestaat in beginsel uit drie natuurlijke personen, die niet directe vertegenwoordigers zijn van de belanghebbenden bij het Fonds.

Per 31 december 2024 is de samenstelling van de raad van toezicht als volgt:

Naam	Functie	Geslacht	Geboortejaar	Lid sinds	Einde zittingsduur
D.H. Mik	Voorzitter	Man	1965	2020	2026
J. Matelski	Lid	Vrouw	1984	2020	2027
J. Wijckmans-Peek	Lid	Vrouw	1978	2020	2028

Herbenoeming

Mevrouw Wijckmans-Peek is herbenoemd in de vacature die was ontstaan door haar periodiek aftreden. Het belanghebbendenorgaan heeft de herbenoeming goedgekeurd en de herbenoeming is gemeld aan DNB.

Taken en bevoegdheden

De raad van toezicht is belast met het uitoefenen van het intern toezicht op het bestuur van het Fonds en heeft alle taken en bevoegdheden zoals opgenomen in de wet, de statuten en de reglementen van het Fonds. De taken en bevoegdheden van de raad van toezicht zijn nader uitgewerkt in het reglement van de raad van toezicht.

Uitvoeringsorganisatie

Het Fonds kent een bestuurs- en een pensioenbureau.

Het bestuursbureau voert de volgende werkzaamheden uit voor het Fonds:

- het beleidsadvies en de monitoring van de uitvoering hiervan;
- het behandelen van geëscaleerde klachten;
- de uitvoering van werkzaamheden op het gebied van compliance;
- beheer contracten en reglementen van het Fonds;
- het eerstelijns risicomanagement advies en de monitoring van de uitvoering hiervan;
- de bestuursondersteuning en de coördinatie hiervan.

Het pensioenbureau voert de volgende werkzaamheden uit voor het Fonds:

- de premie-incassowerkzaamheden;
- het voeren van de pensioen- en uitkeringsadministratie;
- het voeren van de financiële administratie en de verslaglegging;
- het verzorgen van de pensioencommunicatie;
- het behandelen van klachten;
- de actuariële werkzaamheden;
- het functioneel beheer;
- de werkzaamheden op het gebied van de administratieve organisatie en de interne controle.

Met het pensioenbureau is een Service Level Agreement (SLA) afgesloten. Het bestuur voert periodiek overleg met de manager van het pensioenbureau over de kwaliteit van de uitvoering. Op kwartaalbasis ontvangt het bestuur zowel een SLA-rapportage als een klachten- en incidentenrapportage van de manager van het pensioenbureau over de uitgevoerde werkzaamheden. Daarnaast ontvangt het bestuur van elk incident een impactanalyse, alsmede de genomen interne beheersmaatregelen om een dergelijk incident in de toekomst te voorkomen.

Tot slot voert het bestuur periodiek overleg met de manager van het pensioenbureau over de kwaliteit van de uitvoering.

Uitbesteding

- Het pensioenbureau maakt voor de pensioenadministratie gebruik van het administratiepakket Maia van Keylane, dat via SaaS wordt afgenomen.
- Voor de koppeling met de Basisregistratie Personen wordt gebruik gemaakt van de diensten van CompeT&T.
- Het vermogensbeheer is volledig uitbesteed en wordt, op basis van een afgesproken mandaat, verzorgd door de fiduciair beheerder GSAM.
- Voor de custody-werkzaamheden wordt gebruik gemaakt van CACEIS.
- De bankrekeningen van het Fonds zijn ondergebracht bij ABN-AMRO.
- Voor de IT-omgeving maakt het Fonds per 1 november 2024 gebruik van de diensten van Eshgro, in verband met de beëindiging van de dienstverlening met Pon IT.

Voor de activiteiten en de bedrijfsprocessen die door het Fonds worden uitbesteed moet het bestuur zekerheid verkrijgen dat de uitbestede partijen de interne controle van deze processen op orde hebben en de (financiële) rapportages betrouwbaar zijn. Hiertoe zijn van Keylane, GSAM, CACEIS, Woodwing Xtendis, en CompeT&T ISAE 3402 type II en SOC 2 rapportages over het jaar 2024 ontvangen en geanalyseerd. De conclusie is dat de uitbestede partijen die een ISAE-3402 of SOC 2 rapportage hebben overgelegd, voldoende waarborgen bieden dat de uitbestede werkzaamheden deugdelijk zijn vastgelegd en dat de risico's voor het Fonds beheerst en aanvaardbaar zijn.

Het bestuur heeft voor het toezicht op de fiduciair beheerder maatregelen getroffen. Deze maatregelen betreffen het overeenkomen van een fiduciaire dienstenovereenkomst en een SLA, het ontvangen van een maandelijkse beleggingsrapportage, het instellen van een beleggingscommissie en periodieke evaluatie van de resultaten van de dienstverlening. Van belang hierbij is het monitoren van de afgegeven mandaten door het bestuur aan de fiduciair beheerder. Tevens wordt beoordeeld of de uitvoering van het beleggingsbeleid door de fiduciair beheerder in lijn ligt met:

- de uitkomsten van de recentste ALM-studie;
- de laatst uitgevoerde studie naar de strategische asset allocatie (SAA);
- de laatst uitgevoerde risicobudgetstudie.

Beleggingscommissie

Het bestuur kent een beleggingscommissie. De beleggingscommissie heeft een beleidsvoorbereidende rol en adviseert het bestuur bij strategische beleidskeuzes op het gebied van vermogensbeheer. Daarnaast heeft de beleggingscommissie een monitoringsfunctie ten aanzien van de uitvoering van het beleggingsbeleid.

Onder de beleidsvoorbereidende en adviserende taken van de beleggingscommissie, vallen onder meer het geven van advies over:

- het jaarlijkse beleggingsplan, inclusief de normportefeuille;
- de uit te voeren ALM-studies;
- het proces van selectie en ontslag van beleggingsfondsen;
- ESG beleid, stembestanden en de verklaring inzake de beleggingsbeginselen;
- de lange termijn beleggingsstrategie;
- het proces van tactische asset allocatie, rente-afdekkingsstrategieën, risicoambities en risicobudgetten.

Onder de monitoringsfunctie van de beleggingscommissie, valt onder meer het monitoren van:

- de resultaten van de beleggingsfondsen;
- de rapportages van de fiduciair beheerder en de custodian;
- overige rapportages met betrekking tot het vermogensbeheer.

De beleggingscommissie is samengesteld uit een lid van het bestuur en kent een onafhankelijke externe voorzitter. De leden van de beleggingscommissie worden benoemd door het bestuur. De beleggingscommissie zorgt ervoor dat de beleggingsontwikkelingen goed kunnen worden geanalyseerd en de uitvoering door de fiduciair beheerder kritisch kan worden gezien. Hierbij wordt gebruik gemaakt van zowel de expertise van de risicocommissie als van de externe beleggingsadviseur.

De beleggingscommissie bestaat ultimo verslagjaar uit de volgende leden:

- E.E. Hagen (voorzitter beleggingscommissie)
- J.F. Simon (bestuurslid)

Risicocommissie

Het bestuur kent een risicocommissie. De risicocommissie heeft een monitorende, rapporterende en adviserende rol aan het bestuur op het gebied van integraal risicomanagement. Daaronder valt zowel financieel als niet-financieel risicomanagement in de breedste zin van het woord. De risicocommissie voert periodiek een risicoanalyse uit van de risico's die samenhangen met de uitbesteding van de taken en werkzaamheden. De risicocommissie rapporteert haar bevindingen aan het bestuur en op basis van de risicoanalyse bepaalt het bestuur wat het effect is van de uitbesteding op de bedrijfsvoering, stelt de risicostrategie vast en de risicobereidheid. Het bestuur neemt waar nodig beheersmaatregelen. Deze beheersmaatregelen worden vertaald naar organisatorische- en/of administratieve procedures.

De risicocommissie heeft de volgende bevoegdheden:

- volledig en onbeperkt toegang tot alle data, informatie en eigendommen van het Fonds;
- zelfstandig adviseren over wijzigingen in procedures, werkinstructies, normstelling en regels;
- zich beroepen op het bestuur indien de noodzakelijke medewerking niet op vrijwillige basis geschiedt;
- zelfstandig uitvoeren van controles en monitoringsactiviteiten.

De risicocommissie is samengesteld uit een lid van het bestuur, de risicomanager en de sleutelfunctiehouder risicobeheer. De leden van de risicocommissie worden benoemd door het bestuur en kunnen niet ook lid zijn van andere bestuurlijke commissies, maar wel als toehoorder bij andere bestuurlijke commissies aanwezig zijn.

De risicocommissie bestaat ultimo verslagjaar uit de volgende leden:

- G.T.J. Meulenbroek (bestuurslid en voorzitter risicocommissie)
- U. Hofman (risicomanager)
- B. Hulshof (sleutelfunctiehouder risicobeheer, toehoorder)

In verband met de afwezigheid van de heer Van der Gaag in 2024, heeft mevrouw Akbiyik-Gunaydin tijdelijk de taken van de heer Van der Gaag in de risicocommissie waargenomen totdat de heer Meulenbroek per 1 september 2024 als derde bestuurder, met aandachtsgebied risicomanagement en IT is benoemd.

Compliance officer

De heer M. van Enckevort is externe compliance officer van het Fonds. De compliance officer ziet onder meer toe op de naleving van de normen uit de gedragscode en de verplichtingen uit de incidentenregeling van het Fonds. Tevens ziet de compliance officer toe op de naleving van de wettelijke regelingen in dat verband, ter waarborging van een beheerste en integere bedrijfsvoering door het Fonds. De compliance officer is onafhankelijk van het bestuur en rapporteert minimaal jaarlijks zijn bevindingen aan het bestuur.

De compliance officer heeft voor 2024 vastgesteld dat de aan het Fonds verbonden personen zich hebben gehouden aan de gedragscode en de verklaringen hieromtrent hebben ondertekend.

Functionaris gegevensbescherming

De heer R. Damming is de externe functionaris gegevensbescherming van het Fonds. De functionaris gegevensbescherming is verantwoordelijk voor het definiëren van het privacybeleid en de procedures hieromtrent. De functionaris gegevensbescherming staat het Fonds bij in het bewustzijn over en de naleving van de privacy vereisten en draagt zorg dat het bestuur periodiek privacy assessments uitvoert. Tevens ondersteunt de functionaris gegevensbescherming het Fonds bij de evaluatie van het ontwerpen en het toetsen van de operationele effectiviteit van de controlekaders omtrent privacy.

De functionaris gegevensbescherming is onafhankelijk en door het Fonds aangemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens.

Externe ondersteuning en controle

Het Fonds wordt op:

- juridisch gebied ondersteund door GPSS met betrekking tot het opstellen en uitwerken van de diverse beleids- en fondsdocumenten;
- actuariel gebied ondersteund door Sprenkels met betrekking tot het opstellen en uitwerken van de actuariële analyses en rapporten;
- het gebied van de Wtp ondersteund door Sprenkels met betrekking tot uiteenlopende zaken in het kader van de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel.

De sleutelfunctiehouder interne audit van het Fonds is de heer M. Lind. De externe accountant van het Fonds is de heer J. Slager RA van EY Accountants B.V. De certificerend actuaire van het Fonds is de heer drs. J.J.M. Tol AAG RBA van Triple A, tevens sleutelfunctiehouder actuariel.

2. Verslag van het bestuur

2.1. Hoofdpijnen

Nieuw pensioenstelsel

Op 1 juli 2023 is de Wtp in werking getreden. De belangrijkste afspraken over pensioen en AOW uit het pensioenakkoord zijn vastgelegd in wet- en regelgeving. Het karakter van ons pensioenstelsel is daarmee fundamenteel veranderd. Ook onze pensioenregelingen moeten veranderen.

De werknemers- en werkgeversorganisaties (de sociale partners) bepalen de inhoud van de pensioenregeling en moeten kiezen uit twee typen pensioencontracten:

- de solidaire premieregeling; en
- de flexibele premieregeling.

Bij beide contracten wordt gesproken over verwachtingen. Er is geen sprake meer van aanspraken, (risicovrije) rekenrente en dekkingsgraden. De pensioenopbouw van deelnemers vindt plaats in de vorm van "een voor de uitkering gereserveerd vermogen".

De werkgever heeft de intentie uitgesproken om per 1 januari 2028 over te gaan naar één van de nieuwe pensioencontracten. In 2024 hebben verschillende bijeenkomsten plaatsgevonden met de stuurgroep Wtp. In deze stuurgroep zitten onder andere vertegenwoordigers namens de werkgever. Naast een update over de ontwikkelingen over de Wtp, zijn in de bijeenkomsten de uitkomsten van verkennende berekeningen besproken. Verder zijn tijdens de verschillende vergaderingen en de studiedagen op 8 maart 2024 en 17 oktober 2024 het belanghebbendenorgaan en de raad van toezicht uitgebreid bijgepraat over de ontwikkelingen rondom de Wtp. De sleutelfunctiehouders risicobeheer, de sleutelfunctiehouder actuarieel en de sleutelfunctiehouder interne audit worden waar van toepassing tijdig betrokken. Het adviesbureau Sprengels begeleidt de sociale partners en het bestuur in dit omvangrijke en complexe project.

In 2025 verwacht het bestuur het transitieplan van sociale partners te ontvangen. In het transitieplan worden de door sociale partners gemaakte afspraken over het pensioen vastgelegd. Het bestuur zal in 2025, samen met de organen van het Fonds, een zorgvuldig en evenwichtig besluit moeten nemen of het de opgebouwde pensioenen gaat invaren en hoe de verdeling van het fondsvermogen eruit gaat zien, rekening houdend met het wettelijk kader en de afspraken van sociale partners in het transitieplan.

De Wtp en de te maken keuzes door de sociale partners raken ook nadrukkelijk de processen en IT-systemen waarmee de pensioenregelingen worden uitgevoerd en ook het beleggingsbeleid. Op al deze gebieden moeten veel, soms ingrijpende, veranderingen worden gerealiseerd door een relatief kleine groep medewerkers. In deze operatie is zorgvuldigheid de leidraad voor alle betrokkenen. Het bestuur verwacht dat er ondanks alle complexiteit in 2025 besluiten kunnen worden genomen, waarbij voor het bestuur de evenwichtigheid van die besluiten voor de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden leidend zal zijn. Daarbij kijkt het bestuur ook zorgvuldig naar de juistheid van de huidige pensioenen en de kwaliteit van de onderliggende data. Ondertussen moeten ook de huidige pensioenregelingen worden uitgevoerd zonder in te leveren op de kwaliteit. Daarbij kijkt het bestuur ook zorgvuldig naar de juistheid van de huidige pensioenen en de kwaliteit van de onderliggende data.

Het Fonds hanteert vooralsnog de volgende drie belangrijke mijlpalen:

- 1 juli 2026: het vaststellen van het bij het transitieplan behorende beleid, de risicohouding en de keuzes rondom al dan niet invaren en compensatie;
- 1 juli 2026: het indienen van het implementatieplan en communicatieplan door het Fonds bij de toezichthouders;
- 1 januari 2028: de datum van overgang naar het nieuwe pensioencontract.

Datakwaliteit

Het bestuur is verantwoordelijk voor een zorgvuldige uitvoering van de pensioenregelingen voor de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. De kwaliteit van de data die gebruikt worden bij de uitvoering, speelt daarbij een belangrijke rol. Er zijn vier factoren die de betrouwbaarheid van de data beïnvloeden, te weten:

- complexe pensioenregelingen en wetswijzingen;
- historische brondata;
- gegevensinstroom;
- kwaliteit van administratiesystemen.

Voor pensioenfondsen die de opgebouwde pensioenaanspraken willen invaren in één van de nieuwe contracten is datakwaliteit een verplicht onderdeel en van essentieel belang. Zonder afdoende inzicht in de datakwaliteit voorafgaand aan het invaren, kan een pensioenfonds geen goed en evenwichtig invaarbesluit nemen en kunnen fouten ontstaan in de berekende individuele "pensioenvermogens". Op 11 oktober 2022 heeft de Pensioenfederatie een servicedocument omtrent datakwaliteit gepresenteerd met daarin opgenomen het kader dat door pensioenfondsen dient te worden gehanteerd om de datakwaliteit van het eigen pensioenfonds vast te stellen.

Het bestuur heeft in 2024 een start gemaakt met het project datakwaliteit, gebaseerd op de zes fases van de Pensioenfederatie. Dit is nodig voor consistente en aantoonbare wijze van vaststelling van de kwaliteit van de data van het Fonds. Het bestuur verwacht in 2025 het doorlopen van de zes fases van datakwaliteit af te ronden en datakwaliteit te hebben ingebed binnen het integraal risicomanagement waardoor het onderdeel wordt van de risicomanagementrapportages.

Sustainable Finance Disclosure Regulation

De Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) is een Europese Verordening en betekent voor pensioenfondsen verplichtingen op het gebied van duurzaamheid. Het Fonds valt ook onder de SFDR-wetgeving. Daarnaast is er de Taxonomie verordening. Dit is een raamwerk aan de hand waarvan kan worden bepaald of investeringen in economische activiteiten als duurzaam kunnen worden bestempeld.

Voor twee specifieke onderdelen van deze wetgeving, onder meer bekend als artikel 4 en artikel 8, van de SFDR heeft het Fonds een bestuurlijke keuze moeten maken. Deze keuze bepaalt onder andere hoe het Fonds verder invulling moeten geven aan de transparantie- en rapportage vereisten. Het Fonds heeft voor artikel 4 (meenemen van belangrijkste ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren) gekozen voor de opt-out en heeft de pensioenregeling niet als artikel 8 (licht groen) geclassificeerd. Jaarlijks worden deze keuzes heroverwogen om te zien of deze nog passend zijn

Eind 2024 heeft de heroverweging plaatsgevonden. Op basis van de heroverweging blijft voor 2025 de opt-out voor artikel 4 gehandhaafd. Het huidige MVB-beleid raakt namelijk op een te beperkt aantal punten aan het rekening houden met ongunstige effecten in beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren zoals gedefinieerd in artikel 4. Daarnaast is de beschrijving in het MVB-beleid vrij algemeen en sluit deze onvoldoende aan bij de PAI-indicatoren (principal adverse impact). De keuze zal in 2025 opnieuw worden heroverwogen. Met betrekking tot artikel 8 wordt de classificatie in 2025 wel aangepast naar artikel 8. Hoewel in het huidige beleggingsbeleid aspecten zitten die een keuze 'grijs' rechtvaardigen, wegen deze niet op tegen de aanknopingspunten in het beleggingsbeleid die een keuze voor artikel 8 rechtvaardigen.

Informatiebeveiligingsbeleid en cybersecurity

Digitalisering en innovatie zijn steeds essentiëler in onze samenleving. Daarmee is het belangrijk dat informatiebeveiliging en cybersecurity op orde is. Uit een in 2021 gehouden onderzoek door DNB naar informatiebeveiliging en cybersecurity bij het Fonds, bleek dat het Fonds de risico's op het gebied van informatiebeveiliging en cybersecurity nog niet in voldoende mate beheerst. Het Fonds heeft sindsdien de controls op het gebied van informatiebeveiliging en security aangescherpt. Ieder kwartaal wordt DNB geïnformeerd over de voortgang. Het bestuur en een aantal key persons hebben aanvullende opleidingen op het gebied van IT en cybersecurity gevolgd, er is een rapportagekader voor informatiebeveiliging en een informatiebeveiligingsbeleid vastgesteld. De governance is versterkt met het aantrekken van een derde bestuurslid met aandachtsgebieden risicomanagement en IT. Opzet en bestaan van het beheerraamwerk op het gebied van IT-risico, waaronder informatiebeveiliging en security, zijn verstevigd. Begin 2025 zijn alle beleidsdocumenten aangepast aan de wijzigingen ingevolge de nieuwe Digital Operational Resilience Act (DORA). Het jaar 2025 wordt gebruikt om ook de werking van het beheerraamwerk aantoonbaar vast te leggen.

Omgaan met klachten

Sinds 1 juli 2023 hanteert het Fonds een uniforme klachtenprocedure, welke eenvoudig en toegankelijk is. De klachtenregeling en het klachtenbeleid van het Fonds voldoen voor zover mogelijk aan de aanbevelingen van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en de gedragslijn Goed omgaan met klachten van de Pensioenfederatie.

In 2024 was er één klacht over de dienstverlening (2023: geen) en vijf klachten over de toepassing van het pensioenreglement (2023: geen). De klacht over de dienstverlening ging over de vraag om meer digitaal te communiceren in plaats van per post. De klachten over de toepassing van het pensioenreglement zagen met name op de hoogte van de toeslag. Alle klachten zijn naar tevredenheid van betrokkene afgehandeld. Het bestuur behandelde in 2024 geen geëscaleerde klacht (2023: één). Een geëscaleerde klacht is een klacht die volgens de belanghebbende in eerste instantie door het pensioenbureau niet naar tevredenheid is afgehandeld. Er zijn in 2024 geen klachten behandeld door de Ombudsman Pensioenen (2023: geen).

Over 2024 is de onderverdeling in ontvangen (geëscaleerde) klachten en geschillen als volgt:

Onderwerp	Klacht	Geëscaleerde klacht	Geschillen
Service en klantgerichtheid			
Behandelingsduur			
Informatieverstrekking			
Deelnemersportaal			
Keuzebegeleiding			
Pensioenberekening en -betaling	1		
Registratie			
werknemersgegevens/datakwaliteit			
Toepassing wet- en regelgeving: algemeen			
Toepassing wet- en regelgeving: invaren, transitie	1		
Financiële situatie	3		
Duurzaamheid			
Overig	1		
Service en klantgerichtheid			

Het pensioenbureau is bezig met de mogelijkheden voor de inrichting van een periodieke meting van de klanttevredenheid over de behandeling van klachten. Zodra deze operationeel is, zal ook worden gekeken naar een stelselmatige wijze van doorvoeren van mogelijke verbeteringen van ontvangen klachten.

Geschilleninstantie Pensioenfondsen

Met de komst van de Wtp is ook een nieuwe externe geschilleninstantie gekomen, de Geschilleninstantie Pensioenfondsen (GIP). De GIP behandelt geschillen tussen het Fonds en de belanghebbenden. Er is sprake van een geschil als belanghebbenden het niet eens zijn met de beslissing van het bestuur over de toepassing van het pensioenreglement of als het Fonds niet tijdig heeft gereageerd op hun (geëscaleerde) klacht.

De Ombudsman Pensioenen blijft bestaan en behoudt zijn bemiddelende functie. De Ombudsman Pensioen maakt voortaan onderdeel uit van GIP. Belanghebbenden kunnen dus kiezen tussen bemiddeling door de Ombudsman Pensioenen, of voor behandeling door de geschillencommissie van GIP. De voorstellen van de Ombudsman Pensioenen zijn niet bindend. De uitspraken van GIP kunnen bindend zijn.

In 2024 zijn geen geschillen jegens het Fonds behandeld door GIP.

Procedures

In het verslagjaar zijn er geen procedures jegens het Fonds gevoerd.

Premie 2024

De premie voor 2024 bedraagt 30% van de pensioengrondslag, waarmee de pensioenopbouw van 1,875% voor 2024 ongewijzigd in stand is gehouden. De premie is evenwichtig en bij het besluit over de premie 2024 is het verwachte pensioenresultaat voor de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden in ogenschouw genomen.

Voor de vaststelling van de gedempte kostendekkende premie van 2024 zou het bestuur rekening moeten houden met nieuwe parameters als gevolg van het advies van de Commissie Parameters 2022. De nieuwe parameters hebben een verlagend effect op het bruto rendement en dat heeft een hogere gedempte kostendekkende premie tot gevolg. Naar aanleiding van dit advies is aangekondigd dat met de ingang van de Wtp per 1 juli 2023 éénmalig de aannames voor verwacht rendement voor de premiedemping opnieuw mogen worden vastgesteld. Deze overgangsregeling biedt de mogelijkheid om de rente en inflatie in 2023 opnieuw vast te zetten voor een periode van vijf jaar. De mogelijkheid om de rente opnieuw vast te zetten, is geïntroduceerd met het oog op de behoefte aan premiestabiliteit richting de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel.

Het bestuur heeft gebruik gemaakt van de overgangsregeling en éénmalig de aannames voor verwacht rendement voor de premiedemping opnieuw vastgesteld. Als het bestuur geen gebruik zou maken van de overgangsregeling, zou een premietekort ontstaan. De premie-egaliseringsreserve is voornamelijk ruim voldoende voor het financieren van het potentiële premietekort. Een onttrekking uit de premie-egaliseringsreserve is daarentegen niet benodigd wanneer gebruik wordt gemaakt van de overgangsregeling, waarbij ook het opbouwpercentage voor 2024 niet hoeft te worden verlaagd. Gebruikmaken van de overgangsregeling heeft een beperkt verlagend generatie-effect op de pensioenresultaten voor alle leeftijdscohorten.

Strategisch beleidsplan 2022 - 2026

Door het bestuur is een strategisch beleidsplan opgesteld voor de jaren 2022-2026 waarin de belangrijkste voornemens van het bestuur zijn opgenomen. Het beleidsplan wordt jaarlijks geëvalueerd en geactualiseerd. Er is tevens een meerjarenplanning gekoppeld aan de realisatie van de beleidsvoornemens. Bij het opstellen van het beleidsplan voor 2024 is onderkend dat het een behoorlijk ambitieus plan is. Eind 2024 heeft het bestuur echter vastgesteld dat nagenoeg alle acties uit eerdere jaren en de acties uit 2024 in 2024 zijn afgehandeld. Het bestuur is heel tevreden met dit resultaat.

Voor 2024 heeft het bestuur de volgende speerpunten vastgesteld:

1. Wtp
2. Samenwerking met de organen
3. MVB-beleid
4. Opvolgen aanbevelingen onderzoek DNB – IB-beleid
5. Transitie pensioenadministratie

1. Wet toekomst pensioenen

In 2024 is veelvuldig het onderwerp Wtp behandeld en heeft het bestuur op basis van de concept afspraken van sociale partners ter beeld- en oordeelsvorming meerdere sessies gewijd aan de risicohouding, het evenwichtigheidskader, solidariteitsbeleid en compensatiebeleid. Waar nodig en waar van toepassing zijn de organen van het Fonds hierin meegenomen c.q. op bevestigd. Tegelijk is in de loop van 2024 - door voortschrijdend inzicht bij sociale partners - een aantal concept afspraken veranderd waardoor het bestuur genoodzaakt is de eerder behandelde onderwerpen te herijken. Dat vindt zijn beloop in 2025 nadat het bestuur het transitieplan van sociale partners heeft ontvangen. Hierdoor blijft dit speerpunt ook voor 2025 gelden.

2. Samenwerking met de organen

In 2024 is periodiek met de organen gesproken over de samenwerking en hoe deze goed te houden. Het bestuur, het belanghebbendenorgaan en de raad van toezicht kijken tevreden terug op de wijze waarop de besprekingen hebben plaatsgevonden en dat alle acties zijn uitgevoerd. Hiermee is dit onderwerp voor 2025 geen speerpunt meer.

3. MVB-beleid

In 2024 is het MVB-beleid beoordeeld en geactualiseerd. Hiermee is dit onderwerp voor 2025 geen speerpunt meer.

4. Opvolgen aanbevelingen onderzoek DNB – IB-beleid

In 2024 is uitvoering gegeven aan een groot aantal acties, volgend uit de aanbevelingen van DNB. Tegelijk heeft in november 2024 de overgang naar de nieuwe kantoorautomatiseerder plaatsgevonden en heeft het Fonds de verplichtingen uit DORA moeten implementeren, waardoor nog niet alle aanbevelingen van DNB zijn opgevolgd. Dat vindt in 2025 plaats. Hierdoor blijft dit speerpunt ook voor 2025 gelden.

5. Transitie pensioenadministratie

Ten behoeve van de uitvoering van de pensioenregelingen maakt het Fonds onder andere gebruik van het pensioenadministratiepakket Maia (van Keylane). Keylane heeft besloten het pensioenadministratiepakket Maia vanaf 31 december 2024 niet langer te ondersteunen. Het Fonds is daarom een selectietraject gestart met als doel in 2024 over te gaan naar een nieuw pensioenadministratiepakket. De transitie van het pensioenadministratiesysteem van Keylane naar het pensioenadministratiesysteem van Visma Idella heeft echter vertraging opgelopen. Met Keylane zijn afspraken gemaakt om het pensioenadministratiepakket tot 1 april 2025 te ondersteunen en een zorgvuldige transitie naar het pensioenadministratiesysteem van Visma Idella mogelijk te maken. Hierdoor blijft dit speerpunt ook voor 2025 gelden.

Financieel Toetsingskader (nFTK)

De vaststelling of een pensioenfonds een tekort heeft, wordt gebaseerd op de beleidsdekkingsgraad (de gemiddelde dekkingsgraad van de laatste 12 maanden). Mocht blijken dat de beleidsdekkingsgraad lager is dan het vereist eigen vermogen dan dient er een herstelplan te worden ingediend.

Met de haalbaarheidstoets monitort een pensioenfonds of het verwacht pensioenresultaat en het pensioenresultaat in een "slechtweert scenario" met elkaar in lijn zijn. De haalbaarheidstoets dient jaarlijks door een pensioenfonds te worden uitgevoerd.

De resultaten van het Fonds zijn op de volgende pagina's opgenomen.

Herstelplan

Omdat de beleidsdekkingsgraad van het Fonds hoger is dan de vereiste dekkingsgraad is geen herstelplan van toepassing.

Risicohouding

In het Financieel Toetsingskader is vastgelegd dat het bestuur van een pensioenfonds zorg draagt voor de vastlegging van de doelstellingen en de beleidsuitgangspunten, waaronder de risicohouding van het pensioenfonds. De organen van het pensioenfonds gebruiken deze doelstellingen en uitgangspunten bij de toetsing van de opdrachtaanvaarding van de door de werkgever en werknemers overeengekomen pensioenregeling en bij de besluitvorming, de verantwoording, de advisering en het toezicht binnen het pensioenfonds. Het bestuur dient hierbij ernaar te streven om zo veel mogelijk duidelijkheid te verkrijgen over de doelstellingen, het ambitieniveau van de toeslagverlening en de risicohouding, die ten grondslag liggen aan de pensioenregeling.

De risicohouding vormt de basis voor:

- de aanvaarding van de opdracht door het bestuur;
- het vaststellen van het beleid door het bestuur;
- de verantwoording achteraf van het bestuur over het gevoerde beleid.

Voor het tot stand komen van de risicohouding van het Fonds doet het bestuur periodiek onderzoek naar de risicobereidheid onder de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. Het resultaat van dit onderzoek vormt mede het uitgangspunt voor de risicohouding van het Fonds, zoals beschreven in de volgende paragrafen. De risicohouding vormt het kader van de haalbaarheidstoets.

Kwalitatieve risicohouding

Het bestuur heeft een risicobewuste houding. Het Fonds streeft ernaar om de nominale aanspraken waardevast na te komen. Inflatie holt de waarde van de nominale uitkeringen uit en gezien het langetermijnkarakter van pensioenen is het belangrijk dat de koopkracht van het pensioen via toeslagverlening behouden blijft. Beleggingsrisico kan acceptabel zijn in het streven naar koopkrachtbehoud, zelfs indien dit betekent dat de nominale aanspraken niet geheel na kunnen worden gekomen.

De mate van risicoacceptatie door het bestuur is onder andere gebaseerd op de volgende kwalitatieve overwegingen:

- Het opgebouwde pensioen vormt na pensionering een belangrijke bron van inkomen voor de (gewezen) deelnemers van het Fonds.
- De uit de uitvoeringsovereenkomst voortvloeiende premieomvang is klein in relatie tot de pensioenverplichtingen (inclusief herverzekering), waardoor de sturingskracht van premieaanpassingen beperkt is. Er bestaan geen bijstortverplichtingen bij lage dekkingsgraden.
- Het Fonds streeft naar een waardevast pensioen.
- Een afgewogen balans tussen te nemen risico's en het naar verwachting te realiseren beleggingsrendement is noodzakelijk om op langere termijn invulling te kunnen geven aan de pensioenambitie. Voor het nastreven van de pensioenambitie dient het bestuur bereid te zijn om beleggingsrisico te nemen en een beleggingsrendement na te streven dat hoger is dan de risicovrije marktrente.
- Bij slechte economische omstandigheden acht het bestuur het uitlegbaar dat er geen of geen volledige toeslagverlening plaatsvindt. Kortingen op de pensioenaanspraken en -uitkeringen dienen zoveel mogelijk te worden voorkomen.

De risicohouding kan worden beïnvloed door de actuele financiële positie van het Fonds. Periodiek wordt beoordeeld of de ambitie nog haalbaar is. Het vasthouden aan een onmogelijke ambitie is immers niet zinvol. Bij de keuze voor een bepaald beleid wordt niet alleen de verwachte ontwikkeling beoordeeld maar ook scenario's die gunstiger of minder gunstig zijn dan de verwachte ontwikkeling.

Kwantitatieve risicohouding (Haalbaarheidstoets)

De risicohouding wordt geconcretiseerd door de vaststelling van risicogrenzen (de grenzen van de haalbaarheidstoets). Risicogrenzen maken het mogelijk om op een vooraf vastgelegde en objectieve manier te beoordelen of het risico hoger of lager is dan vooraf is toegestaan. Echter, bij overschrijding (in negatieve zin) van risicogrenzen zal geen automatische aanpassing van beleid plaatsvinden, maar een kwalitatieve discussie, rekening houdend met de situatie en inzichten van dat moment.

Het bestuur heeft de volgende risicohouding (lange termijn) vastgesteld met betrekking tot het pensioenresultaat:

- Ondergrens 1: vanuit de situatie waarbij de dekkingsgraad gelijk is aan vereist eigen vermogen dient de mediaan van het pensioenresultaat tenminste gelijk te zijn aan 75%.
- Ondergrens 2: vanuit de feitelijke dekkingsgraad dient de mediaan van het pensioenresultaat tenminste gelijk te zijn aan 75%.
- Ondergrens 3: vanuit de feitelijke dekkingsgraad dient de maximale afwijking ten opzichte van de mediaan in het geval van een "slechtweer scenario" (lees: 5e percentiel) 30% te bedragen.

Het bestuur heeft de volgende risicohouding (korte termijn) vastgesteld met betrekking tot het vereist eigen vermogen ten aanzien van pensioenverplichtingen in eigen beheer: het vereist eigen vermogen voor de pensioenverplichtingen in eigen beheer mag niet lager zijn dan 19% en niet hoger zijn dan 27%. Uitgangspunt hierbij is geweest het vereist eigen vermogen o.b.v. de strategische asset allocatie.

Vanuit feitelijke dekkingsgraad	Haalbaarheidstoets 2024	Haalbaarheidstoets 2023	Vastgestelde grenzen
Mediaan	74,0%	79,0%	Min. 75%
5e percentiel	51,1%	59,8%	-
Relatieve afwijking	31,0%	24,3%	Max. 30%

Het bestuur heeft vastgesteld dat de resultaten van de haalbaarheidstoets 2024 de vastgestelde grenzen overschrijden.

Het bestuur is van mening dat de vastgestelde minimale grens van het verwachte pensioenresultaat mogelijk te strak is vastgesteld. Hierdoor kan al snel de situatie ontstaan dat er een onderschrijding plaatsvindt, daar er geen ruimte is om enige volatiliteit uit bijvoorbeeld een gewijzigde scenario-set dan wel een wijziging van de dekkingsgraad dan wel een forse incidentele inflatie op te vangen.

Het bestuur heeft sociale partners geïnformeerd de grenzen, zoals vastgesteld naar aanleiding van de aanvangshaalbaarheidstoets in 2021, vooralsnog te handhaven. Hierbij wordt mede in oogen-schouw genomen dat, in relatie tot de toekomst van het Fonds, er in 2025 een ALM-studie zal worden uitgevoerd. Tevens zal in 2025 de risicohouding van de deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden opnieuw worden vastgesteld. Dit kan mogelijk leiden tot een beleidswijziging, waardoor mede de vastgestelde minimale grens voor het verwachte pensioenresultaat wordt herijkt.

(Beleids)dekkingsgraad

De dekkingsgraad (DG) van het Fonds geeft de verhouding tussen de bezittingen en de schulden van het Fonds weer. De dekkingsgraad wordt hierbij als volgt vastgesteld:
(totaal activa +/- kortlopende schulden) / (marktwaarde van de nominale technische voorziening).

Hierbij wordt gedurende het jaar voor het vaststellen van de totaal activa uitgegaan van de beleggingsrapportage van de fiduciair beheerders ultimo maand en de overige activa, zoals opgenomen in de financiële administratie ultimo maand. Voor de kortlopende schulden wordt uitgegaan van de stand in de financiële administratie ultimo maand.

Voor de marktwaarde van de nominale technische voorziening wordt gebruikt gemaakt van de output vanuit het pensioenadministratiesysteem die is gebaseerd op de actuele rentetermijnstructuur, zoals gepubliceerd door DNB.

Bij de vaststelling van de dekkingsgraad wordt tevens rekening gehouden met de herverzekerde pensioenverplichtingen die zijn ondergebracht bij de verzekeraar Nationale-Nederlanden.

Er dient door het Fonds ook een beleidsdekkingsgraad (BDG) te worden vastgesteld. De beleidsdekkingsgraad is hierbij de gemiddelde dekkingsgraad van de laatste 12 maanden. Mede op basis van de beleidsdekkingsgraad worden door het bestuur beleidsbeslissingen genomen ten aanzien van de premie, de toeslagverlening en het beleggingsbeleid.

In het volgende overzicht wordt het verloop van zowel de dekkingsgraad als de beleidsdekkingsgraad weergegeven per ultimo van de betreffende maand.

2024		
	DG	BDG
januari	109,9%	110,7%
februari	111,1%	110,9%
maart	110,9%	111,0%
april	111,5%	111,2%
mei	112,8%	111,5%
juni	113,1%	111,8%
juli	112,5%	111,9%
augustus	112,1%	111,9%
september	111,7%	111,8%
oktober	110,2%	111,5%
november	109,5%	111,3%
december	110,4%	111,3%

De bovengenoemde (beleids)dekkingsgraden zijn maandelijks gerapporteerd aan DNB en zijn mede gebaseerd op schattingen. De (beleids)dekkingsgraad, zoals weergegeven in de Kerncijfers is vastgesteld op basis van de jaarrekening.

Toeslagbeleid

Het bestuur van het Fonds beslist jaarlijks of en in hoeverre de pensioenrechten en -aanspraken per 1 januari worden aangepast met een toeslag. De hoogte van de toeslag is afhankelijk van de beleidsdekkingsgraad. Voor het Fonds geldt hierbij als peildatum 30 september van het voorafgaande jaar.

Volgens de wettelijke vereisten is (gedeeltelijke) toeslagverlening pas toegestaan indien de beleidsdekkingsgraad hoger is dan 110%. Voor het Fonds is ontheffing aangevraagd bij DNB inzake de toeslagdrempel van 110%, aangezien een deel van de pensioenverplichtingen is herverzekerd bij een verzekeraar. Deze ontheffing is door DNB verleend op 5 januari 2021. Daarmee dient voor de vaststelling van de toeslagdrempel voor het Fonds een gewogen ondergrens te worden bepaald. Dit geschiedt door voor het deel van de pensioenverplichtingen dat is herverzekerd de minimaal vereiste ondergrens aan te houden en voor het resterende deel een ondergrens van 110% te hanteren. Voor het Fonds resulteert dit in een toeslagdrempel per 30 september 2024 van 104,5%.

Ten behoeve van de toeslagverlening per 1 januari 2025 heeft het bestuur het volgende besloten:

- Per 30 september 2024 bedroeg de beleidsdekkingsgraad 111,8%%. De ondergrens in 2024 bedraagt 104,5% en de bovengrens 134,4%. Tegelijk was de stijging van de CPI (afgeleid) alle bestedingen over de periode september 2023 tot september 2024 2,54%. De toeslagmaatstaf was positief, wat betekent dat er een mogelijkheid was tot (gedeeltelijke) toeslagverlening per 1 januari 2025 van 0,75% volgens het toeslagbeleid van het Fonds.
- Er geldt een aanvullende toeslagregeling voor degenen die op 31 december 2020 deelnemer waren bij het voormalig Multi-OPF Stichting Pensioenfonds Pon (Ring A). Voor deze deelnemers is er een Voorziening toeslagdepot A gevormd. Hieruit volgt een aanvulling om er voor te zorgen dat het Anw-hiaat pensioen altijd tot ten minste 1,50% wordt verhoogd. Uit hoofde van deze Voorziening toeslagdepot A is er door het bestuur een toeslag van 0,75% toegekend per 1 januari 2025 aan de nabestaanden voor wie het Anw-hiaat pensioen is ingegaan op of na 1 januari 2021.

Indien in een jaar de beleidsdekkingsgraad zich onder de bovengrens bevindt, wordt de toeslag niet volledig toegekend. Het niet toegekende deel van deze toeslag wordt door het Fonds "op de lat" geschreven. Er is dan sprake van inhaaltoeslagen. Mocht de financiële situatie van het Fonds het toelaten en de beleidsdekkingsgraad zich bevinden boven de bovengrens dan heeft het bestuur de mogelijkheid om een deel van deze inhaaltoeslagen toe te kennen aan de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. Een negatief toeslagpercentage wordt niet toegepast op de pensioenaanspraken en pensioenrechten. Dit wordt in mindering gebracht op het niet toegekende deel van de toeslagmaatstaf van (positieve) toeslagen in eerdere jaren.

Per 31 december 2024 zijn de volgende gemiste toeslagen van toepassing:

- deelnemers 24,13%
- gewezen deelnemers 28,37%
- pensioengerechtigden 28,37%
- Anw-hiaat pensioen 19,19%

Er zijn per 1 januari 2025 aan de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden, alsmede aan de nabestaanden die een Anw-hiaat pensioen ontvangen geen inhaaltoeslagen toegekend.

2.2. Integere bedrijfsvoering en toezicht

Integere bedrijfsvoering

Wettelijk is geregeld dat een pensioenfonds maatregelen treft die goed pensioenfondsbestuur waarborgen. Het Fonds hanteert de principes van goed pensioenfondsbestuur zoals deze in de Pensioenwet zijn verankerd. Deze principes omvatten zorgvuldig bestuur, transparantie, openheid en communicatie, deskundigheid, verantwoording en intern toezicht.

Het bestuur geeft hieraan onder meer uitvoering door:

- inrichting van de administratieve organisatie en interne controle (AO/IC) gericht op risicobeheersing;
- het jaarlijks uitvoeren van een haalbaarheidstoets;
- analyse en beheersing van integriteitsrisico's;
- voorkomen van belangenverstrengeling;
- duurzame beheersing van financiële risico's.

Belanghebbendenorgaan en intern toezicht

Het bestuur van het Fonds besteedt conform de Pensioenwet en de daarin opgenomen eisen voor goed pensioenfondsbestuur veel aandacht aan de opzet en inrichting van de organisatie, inclusief de interne beheersing. Statutair en reglementair is bepaald hoe het bestuur omgaat met de rol als bestuur en invulling geeft aan begrippen als goed bestuur, verantwoording en intern toezicht.

Het belanghebbendenorgaan bestaat uit een vertegenwoordiging van werkgevers, deelnemers en pensioengerechtigden. Het belanghebbendenorgaan heeft in 2024 zes maal regulier vergaderd met het bestuur en vijf maal in het kader van de Wtp. De verantwoording die het bestuur aflegt is onderdeel van de jaarverslagcyclus.

Het intern toezicht wordt uitgevoerd door de raad van toezicht. De raad van toezicht heeft alle taken en bevoegdheden zoals opgenomen in de wet, de statuten en reglementen van het Fonds. De raad van toezicht heeft in 2024 vijf maal regulier vergaderd met het bestuur en vijf maal in het kader van de Wtp.

Toezichthouders

De Nederlandsche Bank

DNB houdt toezicht op pensioenfondsen. De belangrijkste thema's voor het toezicht worden door DNB uitgewerkt in een aantal specifieke onderzoeken. DNB informeert jaarlijks bij welke onderzoeken het Fonds betrokken zal zijn.

In 2024 is de voorgenomen benoeming van mevrouw Akbiyik-Gunaydin als voorzitter van het Fonds voorgelegd aan DNB. DNB heeft met de benoeming ingestemd. DNB heeft tevens ingestemd met de voorgenomen benoeming van de heer Meulenbroek als lid van het bestuur van het Fonds. Tot slot is bij DNB melding gedaan van de herbenoeming van de heer Sprong als lid van het belanghebbendenorgaan en mevrouw Wijckmans-Peek als lid van de raad van toezicht.

In 2024 zijn er geen aanwijzingen, dwangsommen en/of boetes door DNB opgelegd.

Het bestuur heeft DNB geïnformeerd over de wijzigingen in de reglementen en in de Abtn. Elke maand en elk kwartaal rapporteert het Fonds aan DNB de financiële positie inclusief de (beleids)dekkingsgraad. Tevens rapporteert het bestuur elk kwartaal aan DNB over de voortgang in het 'Onderzoek naar informatiebeveiliging en cybersecurity'.

Het Fonds heeft deelgenomen aan de periodieke uitvraag niet-financiële risico's, inclusief de beheersing van integriteitsrisico's, en de monitoringsuitvraag over de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. Over beide uitvragen is geen fondsspecifieke terugkoppeling van DNB ontvangen.

Het Fonds heeft deelgenomen aan het self-assessment 'duurzaamheid' als onderdeel van de uitvraag omtrent niet-financiële risico's. Het betreft een uitvraag over de beheersing van de ESG-risico's. Het Fonds heeft hierover een fondsspecifieke terugkoppeling van DNB ontvangen. Uiterlijk 1 september 2025 dient het Fonds een risicoanalyse ('materialiteitsanalyse') aan DNB te verstrekken, waarin het Fonds inzicht geeft in de beheersing van de ESG-risico's.

Autoriteit Financiële Markten

Het toezicht van de AFM betreft de informatie die pensioenfondsen volgens de wet aan deelnemers moeten geven. Net als in 2023 heeft het Fonds in 2024 medewerking verleend aan de "Toezichtrapportage inzicht tweedepijlerpensioenmarkt". Over deze uitvraag is geen fondsspecifieke terugkoppeling van AFM ontvangen.

Autoriteit Consument en Markt

De Autoriteit Consument en Markt (ACM) heeft de bevoegdheid om uit eigen beweging marktonderzoeken te doen en rapportages op te stellen, indien dat naar haar oordeel nuttig is voor de uitvoering van haar wettelijke taken. In 2024 zijn geen uitvragen door het Fonds ontvangen.

Autoriteit Persoonsgegevens

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) is de onafhankelijke toezichthouder in Nederland die de bescherming van persoonsgegevens bevordert en bewaakt. De AP houdt toezicht op de naleving van de wettelijke regels voor bescherming van persoonsgegevens. Andere belangrijke taken van de AP zijn onder meer het adviseren over nieuwe regelgeving en voorlichting geven over de privacywetgeving. In 2024 heeft er één datalek plaatsgevonden. De Functionaris gegevensbescherming heeft in het betreffende geval geoordeeld dat er melding bij het AP niet nodig was vanwege de beperkte zwaarte van het incident.

2.3. Code Pensioenfondsen

De Code Pensioenfondsen (code) beschrijft hoe pensioenfondsen goed bestuurd worden. Vanaf 1 januari 2024 geldt de vernieuwde versie van de code. Centraal staan de belangen van de deelnemers en de werkgevers. Deelnemers zijn: actieve deelnemers, gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden en pensioengerechtigden. Deelnemers en werkgever zijn gezamenlijk 'belanghebbenden'. De code helpt pensioenfondsen om duidelijk te laten zien hoe een besluit recht doet aan de belangen van de belanghebbenden.

Over het jaarverslag rapporteert het Fonds over de naleving van de code. Het Fonds past de code toe of legt uit waarom het een norm niet (volledig) naleeft. Afwijken van de normen is mogelijk, als daar een goede reden en uitleg voor is.

De code bevat 49 normen voor 'goed pensioenfondsbestuur', verdeeld over vijf thema's:

1. Goed zorgen voor het pensioen van belanghebbenden;
2. Goed besturen;
3. Effectief intern toezichthouden en controle uitoefenen;
4. Verantwoording en inspraak organiseren;
5. Effectief functioneren van fondsorganen.

Per thema wordt vermeld of het Fonds aan de normen voldoet. Het Fonds geeft extra uitleg bij: norm 1 (missie, visie en strategie), norm 4 (kennen van voorkeuren van belanghebbenden), norm 34 (diversiteits- en inclusiebeleid) en norm 35 (minimum vereisten diversiteit).

Thema 1: Goed zorgen voor het pensioen van belanghebbenden

Norm 1 t/m 7: Aan norm 6 wordt deels voldaan. Het Fonds voldoet verder aan alle normen binnen dit thema.

Toelichting norm 1: Aandacht hebben voor de missie, visie, strategie

Het bestuur heeft periodiek aandacht voor de missie, visie en strategie. Daarnaast geeft het bestuur via het jaarverslag aan geïnteresseerden inzicht in de missie, visie en strategie van het Fonds. Het jaarverslag wordt gepubliceerd op de website van het Fonds.

Toelichting norm 4: de voorkeuren van belanghebbenden

Het Fonds verdiept zich in de voorkeuren van de bij het Fonds betrokken belanghebbenden, onder meer via het risicopreferentie-onderzoek, deelnemersbijeenkomsten, individuele pensioengesprekken, tevredenheidsonderzoeken en klantenpanels. Het Fonds legt hierover onder meer verantwoording af via de website, nieuwsbrieven, deelnemersbijeenkomsten en het jaarverslag.

Toelichting norm 6: visie op kwaliteit van de kosten

Het Fonds voldoet deels aan deze norm. In 2022 heeft het Fonds een benchmark uitgevoerd naar de hoogte van de uitvoeringskosten. Deze wordt periodiek gemonitord. Het Fonds heeft nog geen visie vastgesteld op de kwaliteit van de uitvoering van de pensioenregeling en het daarbij behorende kostenniveau. De reden hiervan is onder meer de Wtp en de vertraging in de transitie van de pensioenadministratie. In 2025 wordt een nieuwe benchmark uitgevoerd en verwacht het Fonds een visie vast te stellen op de kwaliteit van de uitvoering van de pensioenregeling en het daarbij behorende kostenniveau.

Thema 2: Goed besturen

Norm 8 t/m 16. Het Fonds voldoet aan alle normen binnen dit thema.

Thema 3: Effectief intern toezichthouden en controle uitvoeren

Norm 17 t/m 23. Het Fonds voldoet aan alle normen binnen dit thema

Thema 4: Verantwoording en inspraak organiseren

Norm 24 t/m 32. Het Fonds voldoet aan alle normen binnen dit thema.

Thema 5: Effectief functioneren van fondsorganen

Norm 33 t/m 49. Het Fonds voldoet deels aan norm 35 en 37. Aan de andere normen binnen dit thema voldoet het Fonds wel.

Toelichting norm 34: beleid diversiteit en inclusie

Het Fonds voldoet aan norm 34. Norm 34 houdt in dat het Fonds een schriftelijk beleid heeft vastgesteld om de diversiteit en inclusie in zijn fondsorganen te vergroten of in stand te houden. Dit beleid stelt passende doelen op ten aanzien van de mate van diversiteit op alle voor het pensioenfonds relevante maatschappelijke aspecten, waaronder tenminste geslacht of genderidentiteit, leeftijd en sociaal-culturele achtergrond. Het Fonds beschikt over een diversiteit en inclusiebeleid. Het bestuur herijkt dit beleid periodiek en rapporteert jaarlijks in het bestuursverslag over de resultaten van dit beleid.

Toelichting norm 35: minimum vereisten diversiteit

Het Fonds voldoet deels aan norm 35. Norm 35 houdt in dat in de organen van het Fonds minimaal één jongere onder de 40 jaar en minimaal één vrouw zitting heeft. Het bestuur gelooft in de kracht van verschillende meningen. Het Fonds blijft zich inzetten voor een vergroting van de diversiteit en inclusie, onder meer door in gesprek te gaan met de werkgever over de waarde van een lidmaatschap van het belanghebbendenorgaan. Daarnaast zet het Fonds zich in voor een open cultuur waarin ruimte is voor verschillen in identiteit en perspectief. Nieuwe vacatures worden specifiek onder de aandacht gebracht van vrouwen en personen onder de 40 jaar.

De verdeling omtrent diversiteit in het verslagjaar binnen de organen van het Fonds is:

Bestuur

In het bestuur heeft één vrouw zitting. Dit gedeelte van norm wordt inmiddels nageleefd. In het bestuur heeft weliswaar geen jongere onder de 40 jaar zitting. De komst van mevrouw Akbiyik-Gunaydin heeft geleid tot meer diversiteit en inclusie binnen het bestuur. Het bestuur heeft de vacature voor de derde bestuurder expliciet onder de aandacht van vrouwen en jongeren gebracht.

Belanghebbendenorgaan

In het belanghebbendenorgaan heeft één vrouw zitting, maar geen jongere onder de 40 jaar. Bij het belanghebbendenorgaan wordt de norm deels nageleefd.

Raad van Toezicht

In de raad van toezicht hebben twee vrouwen zitting, waarvan één persoon onder de 40 jaar. De norm wordt voor de raad van toezicht nageleefd.

Toelichting norm 37: zittingstermijnen

Aan norm 37 wordt deels voldaan. De norm wordt voor het belanghebbendenorgaan en de raad van toezicht nageleefd. Voor het bestuur wordt afgeweken van de norm.

Bestuur

De bestuursleden zijn voor onbepaalde tijd benoemd. In 2024 heeft het bestuur onderzoek laten doen naar de zittingstermijnen van bestuursleden van ondernemingspensioenfonds. Vervolgens heeft het bestuur zowel de werkgever als het belanghebbendenorgaan gevraagd hoe zij tegen deze norm aankijken. De werkgever en het belanghebbendenorgaan vinden langjarige betrokkenheid van bestuursleden belangrijk. Enerzijds om goede bestuurders aan het Fonds te blijven binden. Anderzijds past een benoeming voor onbepaalde tijd bij de familiecultuur van Pon en het karakter van een ondernemingspensioenfonds. De benoeming voor onbepaalde tijd van de bestuursleden is vastgelegd in de statuten en reglementen van het Fonds. De bestuurders hebben een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd en zijn in dienst van het Fonds.

Belanghebbendenorgaan

Het belanghebbendenorgaan kent een maximale benoemingstermijn van 12 jaar. In 2024 is besloten om een standaard benoemingstermijn van 8 jaar (2 x 4 jaar) te hanteren. Een lid van het belanghebbendenorgaan kan voor een derde termijn van maximaal vier jaar wordt benoemd, alleen als daarvoor goede redenen bestaan. Daarbij dient onderbouwd te worden waarom wordt afgeweken van de standaard benoemingstermijn van 8 jaar (2 x 4 jaar). De norm wordt voor het belanghebbendenorgaan nageleefd.

Raad van toezicht

De raad van toezicht kent een maximale benoemingstermijn van 8 jaar (2 x 4 jaar). De norm wordt voor de raad van toezicht nageleefd.

2.4. Communicatie

Het Fonds wil de (gewezen) deelnemers en de pensioengerechtigden op een duidelijke manier informeren over hun pensioen, het pensioenbewustzijn vergroten en inzicht bieden in de hoogte van hun pensioen. Daarnaast wil het Fonds de (gewezen) deelnemers en de pensioengerechtigden actief begeleiden bij het maken van de verschillende keuzes, met speciale aandacht voor niet-financieel onderlegde deelnemers. De missie, visie en strategie van het Fonds zijn ten behoeve van het communicatiebeleid vertaald in de kernwaarden "betrouwbaar", "persoonlijk" en "deskundig".

In de communicatie van het Fonds staan drie pijlers centraal:

- Informatieverstrekking: informatie naar de (gewezen) deelnemers en de pensioengerechtigden wordt begrijpelijk en tijdig verstrekt, waarbij tenminste wordt voldaan aan de uitgangspunten uit wet- en regelgeving.
- Pensioenbewustzijn: de (gewezen) deelnemers en de pensioengerechtigden zijn zich bewust van het belang van pensioen en hebben een positieve houding ten opzichte van het Fonds en in de uitvoering van de pensioenregeling.
- Pensioeninzicht: het Fonds biedt voldoende inzicht in de pensioenregeling, zodat de (gewezen) deelnemers en de pensioengerechtigden weten welke situaties om actie vragen of aanleiding geven om zich nader te verdiepen in de persoonlijke pensioensituatie.

Het Fonds streeft ernaar de volgende doelstellingen te behalen op het gebied van communicatie:

1. In één jaar worden er minstens 50 persoonlijke pensioengesprekken gevoerd met (gewezen) deelnemers om inzicht te geven in hun pensioensituatie en deze pensioengesprekken worden afgesloten met een algemene beoordeling van minimaal 6,5.
2. Het klantenpanel wordt jaarlijks minimaal drie keer ingezet voor de beoordeling van de vorm of inhoud van communicatiemiddelen of communicatie-uitingen van het Fonds.
3. Om de drie jaar wordt een tevredenheidsonderzoek uitgevoerd onder de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden om te evalueren hoe zij de communicatie vanuit het Fonds ervaren, waarbij het doel is om een algemene beoordeling van minimaal 6,5 te behalen.
4. De termijnen in de SLA-rapportage met betrekking tot communicatie worden elk kwartaal voor minstens 95% behaald.

Op het gebied van keuzebegeleiding heeft het Fonds de volgende doelstellingen:

1. Het bezoekersaantal van de website groeit in één jaar met 10%.
2. Binnen twee jaar is 25% van de communicatie uitingen van het Fonds voorzien van beeld in de vorm van afbeeldingen, grafieken, infographics of een andere visuele ondersteuning.
3. De werkgevers worden tweemaal per jaar voorzien van specifieke informatie over life events om hun werknemers gericht te kunnen informeren en begeleiden.

Wet toekomst pensioenen

Onderdeel van de Wtp is het communicatieplan Wtp. Alle pensioenuitvoerders zijn verplicht een communicatieplan op te stellen over de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. Het daadwerkelijke communicatieplan van het Fonds wordt opgesteld, nadat de sociale partners afspraken hebben gemaakt over de invulling van de nieuwe pensioenregeling. Ter voorbereiding op het communicatieplan Wtp, heeft het Fonds een plan van aanpak opgesteld. Hierin staat een overzicht van de communicatiemomenten van het Fonds bij de overgang, gefaseerd in voor transitie, tijdens transitie en na transitie.

De communicatiemomenten zijn opgesplitst in de informatiebehoefte van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden, de invulling van de communicatie en inzet van de communicatiemiddelen. Het Fonds zal voor, tijdens en na de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel met (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden communiceren over de voor hun relevante informatie.

Daarnaast heeft het Fonds een pagina ingericht op de website met informatie over de Wtp. Deze pagina is bedoeld als verzamelpunt van informatie over de overgang van het Fonds naar het nieuwe pensioenstelsel voor de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden, maar biedt ook voor de werkgever informatie. De pagina bevat namelijk algemene informatie over de Wtp, een tijdlijn van de planning van het Fonds en sociale partners en verwijzingen naar websites voor meer informatie. De pagina wordt periodiek aangevuld met relevante informatie over de nieuwe pensioenregeling, zodra deze bekend is.

Deelnemersportaal

Het Fonds gaat over op een nieuw administratiesysteem. Dit administratiesysteem beschikt over onder andere een persoonlijk portaal voor (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. Met de ontwikkeling van het deelnemersportaal wordt er een mogelijkheid gecreëerd voor een overstap op digitale communicatie. Het portaal biedt de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden inzicht in de persoonlijke gegevens en het pensioen. Daarnaast biedt het portaal mogelijkheden voor doelgroep specifieke communicatie. Hiermee verwezenlijkt het Fonds kansen voor de norm keuzebegeleiding. In 2024 is een start gemaakt met het bouwen en inrichten van het deelnemersportaal.

Communicatiemiddelen

Het Fonds hanteert onderstaande middelenmix voor de communicatie naar de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden:

- pensioen 1-2-3;
- Uniform Pensioenoverzicht (UPO);
- stopbrief;
- website;
- brieven;
- via de werkgever;
- brochures;
- flyers en posters;
- verjaardagskaarten;
- pensioengesprekken;
- klantenpanel;
- presentaties;
- pensioenbijeenkomsten;
- animatiefilms.

Communicatiemiddelen werkgevers

Voor communicatie richting werkgevers wordt gebruikgemaakt van memo's en presentaties.

Uitgelichte communicatiemiddelen

Uitvoering van de richtlijn Onze taal op groen

In 2024 is het Fonds gestart met het aanpassen van de standaardbrieven volgens de richtlijn Onze taal op groen van de Pensioenfederatie. Het doel van de richtlijn is om in eenvoudige en begrijpelijke taal te communiceren met de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. Het Fonds streeft ernaar om in 2025 alle standaardbrieven te hebben aangepast en in gebruik te nemen.

Pensioengesprekken

Het Fonds biedt (gewezen) deelnemers de mogelijkheid een persoonlijk pensioengesprek te voeren en/of de persoonlijke situatie te laten doorrekenen. In 2024 zijn er in totaal 121 pensioengesprekken gevoerd. Tevens zijn er acht pensioenbijeenkomsten voor deelnemers georganiseerd en één pensioenbijeenkomst met HR-medewerkers van de aangesloten ondernemingen.

Animatiefilms

Het Fonds heeft twee animatiefilms waarin de pensioenregelingen in hoofdlijnen worden uitgelicht. Eén animatiefilm over de Basis pensioenregeling en één animatiefilm over de Anw-hiaat pensioenregeling. Hiermee wil het Fonds deelnemers een laagdrempelig alternatief bieden om de basis van de pensioenregeling te leren begrijpen. Gedurende 2024 heeft het Fonds een nieuwe animatiefilm laten maken, namelijk over de Excedent pensioenregeling. De animatiefilms zijn beschikbaar op de website van het Fonds.

Bijeenkomst Met pensioen en dan?

In 2024 heeft het Fonds voor het eerst een bijeenkomst georganiseerd voor deelnemers ter voorbereiding op het pensioen. Deze bijeenkomst was onderdeel van het programma "Summerlabs" dat door Pon Holdings B.V. wordt georganiseerd voor alle werknemers van Pon in Nederland. Voor deze bijeenkomst is er samengewerkt met een spreker van een externe partij. Deze spreker is ervaringsdeskundige op het onderwerp pensioneren en richt zich tijdens de bijeenkomst op de warme kant van pensionering. Het Fonds gaat in op het proces omtrent pensioeningang en de keuzes om het pensioen aan te passen naar de persoonlijke levenssituatie.

2.5. Activiteiten van het bestuur

Het bestuur van het Fonds heeft de afgelopen verslagperiode elfmaal regulier vergaderd. Op de agenda stonden de volgende belangrijke onderwerpen:

- transitie pensioenadministratie
- voortgang Wtp;
- toeslag en premie;
- haalbaarheidstoets;
- eigen risicobeoordeling;
- implementatie SFDR-vereisten;
- uitvoeren strategische beleidsagenda;
- actualiseren investment cases en opstellen kaderstellingen;
- pensioenregeling 2024;
- auditrapport
- datakwaliteit;
- (3-)jaarlijkse actualisatie van diverse fondsdocumenten, waaronder Abtn, statuten en pensioenreglementen.

Daarnaast heeft het bestuur onder meer vergaderd over de jaarrekening, de adviezen en rapporten van de certificerend actuaire, de accountant, de opinies van de sleutelfunctiehouder actuariael, sleutelfunctiehouder risicobeheer en sleutelfunctiehouder interne audit, de adviezen van de beleggingscommissie en de adviezen van de risicocommissie.

Tot slot is het bestuur van het Fonds veelvuldig bijeengekomen in het kader van de Wtp, met onder andere de leden van de stuurgroep Wtp, de organen van het Fonds en de adviseur Sprenkels.

2.6. Beleidsparagraaf

Financiële paragraaf

Samenvatting van de financiële positie van het Fonds:

2024 (x € 1.000)	Pensioenvermogen	Technische voorzieningen	Dekkingsgraad
	€	€	%
Stand per 1 januari	1.081.248	982.683	110,0%
Beleggingen / rentetoevoeging	61.964	30.967	2,8%
Premies / toevoeging pensioenopbouw	32.691	36.374	-0,8%
Overdracht van rechten	2.256	3.129	0,0%
Kosten	-176	-66	-0,1%
Uitkeringen	-3.190	-3.305	0,0%
Indexering en overige toeslagen	34	15.584	-1,6%
Kanssystemen	2.837	3.034	-0,1%
Wijziging grondslagen	0	-3.640	0,4%
Mutatie voorziening herverzekeringscontract	13.103	13.103	-0,1%
Overige	80	2.019	-0,2%
Stand per 31 december	1.190.847	1.079.882	110,3%

2023 (x € 1.000)	Pensioenvermogen	Technische voorzieningen	Dekkingsgraad
	€	€	%
Stand per 1 januari	975.182	906.506	107,6
Beleggingen / rentetoevoeging	45.807	18.086	2,8%
Premies / toevoeging pensioenopbouw	38.278	34.018	0,1%
Overdracht van rechten	772	2.213	-0,2%
Kosten	-36	-57	0,0%
Uitkeringen	-2.765	-2.847	0,0%
Indexering en overige toeslagen	0	29	0,0%
Kanssystemen	3.652	4.252	-0,1%
Wijziging grondslagen	0	0	0,0%
Mutatie voorziening herverzekeringscontract	20.281	20.281	0,0%
Overige	77	202	-0,2%
Stand per 31 december	1.081.248	982.683	110,0%

De wijziging in de dekkingsgraad van 2,8% uit hoofde van beleggingen / rentetoevoeging is uit te splitsen in een daling van de dekkingsgraad met -3,3% door de wijziging van de marktrente en de rentetoevoeging aan de voorziening en een toename van de dekkingsgraad met 6,1% door het behaalde rendement op de beleggingen.

Onder het nFTK is de beleidsdekkingsgraad leidend voor alle beleidsmaatregelen. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de dekkingsgraad van de afgelopen 12 maanden en is daarmee minder afhankelijk van dagkoersen. De beleidsdekkingsgraad per ultimo december 2024 bedraagt 111,3%.

De vereiste dekkingsgraad zoals die voortvloeit uit de solvabiliteitsvoorschriften volgens de Pensioenwet bedraagt 110,1%. Ultimo 2024 is derhalve sprake van een toereikende solvabiliteit.

Pensioenfondsen dienen naast de actuele dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad tevens de reële dekkingsgraad te rapporteren aan DNB. De reële dekkingsgraad geeft de verhouding weer tussen de huidige beleidsdekkingsgraad en de vereiste beleidsdekkingsgraad benodigd voor toekomstbestendige toeslagverlening ter hoogte van de veronderstelde prijsinflatie. De veronderstelde prijsinflatie wordt elk kwartaal door DNB gepubliceerd.

Een reële dekkingsgraad van 100% impliceert dat een pensioenfonds op basis van de aanwezige beleidsdekkingsgraad haar toeslagambitie naar verwachting volledig kan waarmaken, gegeven de voorgeschreven aannames. De reële dekkingsgraad van het Fonds bedraagt per ultimo 2024 85,1%.

Premie

De zuiver kostendekkende premie, gedempte kostendekkende premie en feitelijke premie volgens artikel 130 Pensioenwet, zoals die luidde voor de inwerkingtreding van de Wtp, zijn als volgt:

De feitelijke premie is als volgt opgebouwd:

(x € 1.000)	2024	2023
	€	€
Werkgeversgedeelte (basis en excedent pensioenregeling)	31.284	30.352
Werknemersgedeelte (incl. vrijwillige voortzetting)	13.369	12.451
Werkgevers bijdrage Anw-hiaat pensioenregeling	996	1.050
Premiebijdrage aanvullende pensioenregeling	318	355
Premiebijdrage netto pensioenregeling	978	970
Subtotaal	46.945	45.178
Af: dotatie aan Egalisatievoorziening CDC-premie	-9.366	-2.606
Totaal	37.579	42.572

De aansluiting van de feitelijk ontvangen premie zoals gepresenteerd in de staat van baten en lasten en de feitelijke premie is:

(x € 1.000)	2024	2023
	€	€
Feitelijke premie	37.579	42.572
Dotatie aan egalisatievoorziening CDC-premie	9.366	2.606
Anw-premie vorig boekjaar	-2	-6
Premie overgangsregelingen basis pensioenregeling	10	8
Totaal	46.953	45.180

De feitelijke premie in de Basis pensioenregeling bedraagt 30,0% van de pensioengrondslag. De pensioengrondslag is daarbij gelijk aan het pensioengevend salaris, verminderd met de franchise. Het werkgeversgedeelte bedraagt 20,0% van de pensioengrondslag en het werknemersgedeelte 10,0% van de pensioengrondslag voor werknemers in dienst op of na 1 januari 2015.

Het werkgeversgedeelte bedraagt 22,5% van de pensioengrondslag en het werknemersgedeelte 7,5% van de pensioengrondslag voor werknemers in dienst op 31 december 2014.

De zuiver kostendekkende premie is als volgt opgebouwd:

(x € 1.000)	2024	2023
	€	€
Actuarieel benodigd voor pensioenopbouw	35.207	32.819
Actuarieel benodigd voor risicodekking	3.257	3.048
Opslag voor uitvoeringskosten	1.500	1.114
Opslag voor solvabiliteit	9.693	9.469
Premiebijdrage aanvullende pensioenregeling	318	355
Premiebijdrage netto pensioenregeling	978	970
Totaal	50.953	47.775

De gedempte kostendekkende premie wordt gebaseerd op verwacht rendement. Het verschil tussen de feitelijke premie voor pensioenopbouw in de Basis pensioenregeling en de Excedent pensioenregeling en de gedempte kostendekkende premie wordt toegevoegd of onttrokken aan de egalisatievoorziening CDC-premie. Over 2024 betrof dit een toevoeging van € 9.366.

De gedempte kostendeekkende premie is als volgt opgebouwd:

(x € 1.000)	2024	2023
	€	€
Actuarieel benodigd voor pensioenopbouw	16.539	20.508
Actuarieel benodigd voor risicodekking	2.000	2.356
Opslag voor uitvoeringskosten	1.500	1.114
Opslag voor solvabiliteit	4.672	6.036
Voorwaardelijke onderdelen	11.572	11.233
Premiebijdrage aanvullende pensioenregeling	318	355
Premiebijdrage netto pensioenregeling	978	970
Totaal	37.579	42.572

Uitvoeringskosten

Het Fonds streeft naar een heldere en transparante weergave van de kosten op het gebied van pensioen- en vermogensbeheer. Het Fonds volgt op dit vlak de belangrijkste aanbevelingen op die de Pensioenfederatie en de AFM daarover in voorgaande jaren hebben gedaan.

De uitvoeringskosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

(x € 1.000)	2024		2023	
	€	%	€	%
Pensioenbeheer				
Pensioenuitvoeringskosten	2.423		1.795	
Administratiekosten ontvangen van herverzekeraar	<u>-211</u>		<u>-197</u>	
Totale pensioenuitvoeringskosten	2.212		1.598	
Toerekening aan vermogensbeheer	<u>-481</u>		<u>-393</u>	
Kosten pensioenbeheer	1.731		1.205	
Vermogensbeheer				
Beheerkosten aandelen	82	0,02	392	0,09
Beheerkosten vastrentende waarden	174	0,03	198	0,05
Beheerkosten LDI-portefeuille	349	0,07	281	0,07
Overige beheerkosten	468	0,09	411	0,10
Kosten fiduciair beheer	305	0,06	335	0,08
Advieskosten	20	0,00	28	0,01
Overige kosten	-	0,00	-	0,00
Toerekening pensioenuitvoeringskosten aan vermogensbeheer	<u>481</u>	<u>0,09</u>	<u>393</u>	<u>0,10</u>
Kosten vermogensbeheer	1.879	0,36	2.038	0,50
Transactiekosten				
Aan- en verkoopkosten aandelen	85	0,02	378	0,09
Aan- en verkoopkosten vastrentende waarden	73	0,01	278	0,07
Aan- en verkoopkosten derivaten	<u>55</u>	<u>0,01</u>	<u>197</u>	<u>0,05</u>
Transactiekosten	213	0,04	850	0,21
Totaal Vermogensbeheer en Transactiekosten	2.092	0,40	2.888	0,71
Totale kosten	3.823		4.093	

Kosten pensioenbeheer

De kosten pensioenbeheer bestaan uit kosten inzake de pensioenuitvoering met uitzondering van de kosten die kunnen worden gerelateerd aan vermogensbeheer. Tot de pensioenuitvoering wordt gerekend de activiteiten die plaatsvinden om de deelnemersadministratie, financiële administratie en de uitkeringsadministratie te kunnen uitvoeren, alsmede de governance daaromheen.

Kosten vermogensbeheer

De kosten vermogensbeheer bestaan uit beheer- en advieskosten van de fiduciair beheerder, advieskosten en bankkosten. De kosten van vermogensbeheer worden als % uitgedrukt van het gemiddeld belegd vermogen.

Het gemiddeld belegd vermogen bedraagt € 515.198 en is gebaseerd op de som van het belegd vermogen van de ultimo maandeinden gedeeld door twaalf. De beheerkosten en de overige kosten vermogensbeheer zijn in de jaarrekening gesaldeerd met de beleggingsopbrengsten en zijn daarom niet zichtbaar in de jaarrekening.

De toelichting op de vermogensbeheerkosten in het bestuursverslag wijkt op onderdelen af van de kosten zoals gepresenteerd in de jaarrekening. De toelichting in het bestuursverslag houdt rekening met de Aanbevelingen Uitvoeringskosten van de Pensioenfederatie. In de jaarrekening zijn de kosten verantwoord overeenkomstig de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De beheerskosten kunnen als volgt verder worden gespecificeerd naar beleggingscategorie, waarbij de kosten zijn uitgedrukt als percentage van het gemiddelde belegde vermogen van de betreffende beleggingscategorie:

Beheerskosten (x € 1.000)	2024		2023	
	€	%	€	%
Aandelen ontwikkelde markten	56	0,02	154	0,09
Aandelen opkomende markten	<u>26</u>	<u>0,09</u>	<u>238</u>	<u>0,58</u>
Totaal aandelen	82	0,03	392	0,19
Nederlandse Hypotheken	33	0,30	31	0,30
Euro Investment Grade Bedrijfsobligaties	4	0,03	-	0,00
Global Investment Grade Bedrijfsobligaties	-	0,00	16	0,17
Emerging Market Obligaties Hard Currency	9	0,08	27	0,29
Emerging Market Obligaties Local Currency	88	0,36	91	0,42
High Yield	<u>40</u>	<u>0,32</u>	<u>33</u>	0,32
Totaal vastrentende waarden	174	0,24	198	0,32
LDI-portefeuille	<u>398</u>	<u>0,21</u>	<u>306</u>	0,22
Totaal LDI-portefeuille	398	0,21	306	0,22

De beheerkosten voor aandelen zijn fors afgenomen door de overstap van actief beheer naar passief beheer van de aandelenfondsen. De beheerkosten voor vastrentende waarden zijn (licht) gedaald met name door de overstap van actief beheer naar passief beheer voor het beleggingsfonds in de beleggingscategorie Emerging Markets Obligaties Hard Currency. De kosten voor het beheer LDI-portefeuille zijn toegenomen en zijn mede afhankelijk van de beleggingswaarde van de derivaten en de beleggingswaarde van een tweetal geldmarktfondsen.

Transactiekosten

Bij de bepaling van de transactiekosten is rekening gehouden met de aanbevelingen van de Pensioenfederatie. Er wordt onderscheid gemaakt in directe en indirecte transactiekosten. Directe transactiekosten bij beleggingsfondsen betreffen de in- en uitstapvergoedingen en de indirecte transactiekosten zijn de kosten bij aan- en verkoop van beleggingstitels binnen het betreffende beleggingsfonds.

De transactiekosten kunnen als volgt verder worden gespecificeerd naar beleggingscategorie, waarbij de kosten zijn uitgedrukt als percentage van het gemiddelde belegde vermogen van de betreffende beleggingscategorie:

Transactiekosten (x € 1.000)	2024		2023	
	€	%	€	%
Aandelen ontwikkelde markten	21	0,01	224	0,13
Aandelen opkomende markten	64	0,22	154	0,37
Totaal aandelen	85	0,03	378	0,18
Nederlandse Hypotheken	-	0,00	-	0,00
Euro Investment Grade Bedrijfsobligaties	-7	-0,05	23	4,68
Global Investment Grade Bedrijfsobligaties	-	0,00	44	0,48
Emerging Market Obligaties Hard Currency	11	0,08	123	1,32
Emerging Market Obligaties Local Currency	56	0,23	18	0,08
High Yield	13	0,10	66	0,62
Totaal vastrentende waarden	73	0,10	274	0,45
LDI-portefeuille	55	0,03	197	0,14
Derivaten	55	0,03	197	0,14

Het strategisch beleggingsbeleid bleef in 2024 ongewijzigd. De afname van de transactiekosten wordt voornamelijk veroorzaakt doordat eind 2023 een grote transitie is doorgevoerd in de beleggingsportefeuille. Als uitvloeisel van de gehouden evaluatie van de beleggingsportefeuille aan de hand van de "landschapsstudies".

Algemene kosten

Als algemene kosten worden aangemerkt de kosten van de accountant, de kosten van de certificerend actuaris, de advieskosten (actuarieel en juridisch) en de kosten van de toezichthouders. Verder vallen hieronder de bestuurskosten, alsmede de personeelskosten van het bestuur en de medewerkers van het bestuursbureau.

Verdeling kosten

De kosten worden toegerekend aan kosten pensioenbeheer, kosten vermogensbeheer en algemene kosten. De algemene kosten worden vervolgens verdeeld naar rato van de kosten pensioenbeheer en de kosten vermogensbeheer.

De kosten voor pensioenbeheer zijn onder te verdelen in de volgende componenten:

(x € 1.000)	2024	2023
	€	€
Kosten pensioenbureau	1.401	1.057
Kosten accountant	62	53
Kosten actuaris	12	12
Bestuurskosten	102	106
Advieskosten	353	182
Kosten uitvoering van de pensioenregeling	369	257
Kosten toegerekend aan vermogensbeheer	-481	-393
Overige kosten	124	128
Ontvangen kostenvergoeding Nationale-Nederlanden	-211	-197
Totaal	1.731	1.205

De totale kosten per deelnemer (actieven en gepensioneerden) bedragen derhalve 1.731.000 / 5.490 is € 315 (2023: € 226 per deelnemer).

De kosten pensioenbureau en de kosten uitvoering van de pensioenregeling zijn vooral gestegen doordat gebruik is gemaakt van tijdelijke inhuurkrachten ter ondersteuning van het project met betrekking tot de overgang van het pensioenadministratiesysteem van Keylane naar het pensioenadministratiesysteem van Visma Idella. Tevens zijn de loonkosten gestegen door het versterken van de pensioenuitvoeringsorganisatie met een nieuwe manager pensioenbureau, het bestuursbureau met een bestuurssecretaris en een risicomanager en het bestuur met een derde bestuurder. Ook de vertraging van de overgang van het pensioenadministratiesysteem heeft geleid tot extra kosten. Enerzijds om het pensioenadministratiesysteem van Keylane in de lucht te houden en anderzijds de implementatiekosten bij Visma Idella.

De kosten accountant betreffen de honoraria van de externe accountant inzake het onderzoek van de jaarrekening en verslagstaten (incl. BTW).

De advieskosten zijn vooral gestegen door adviezen omtrent de kosten die het Fonds heeft gemaakt in het kader van de Wtp (€ 137). De kosten die sociale partners maken in het kader van de Wtp worden gedragen door de werkgever.

De overige kosten betreffen de bijdrage aan DNB (€ 82), de AFM (€ 10), de Pensioenfederatie (€ 15), het GIP (€ 16) en de kosten Zellregulering Pensioenfondsen (€ 1).

Omdat de pensioenuitkering van de bij Nationale-Nederlanden ondergebrachte aanspraken door het Fonds worden uitgekeerd, ontvangt het Fonds jaarlijks een kostenvergoeding van Nationale-Nederlanden.

De methodiek waarop de algemene kosten worden verdeeld tussen pensioenbeheer en vermogensbeheer, is ongewijzigd gebleven. De algemene kosten worden verdeeld naar rato van de wel toerekenbare pensioenbeheerkosten respectievelijk vermogensbeheerkosten. Omdat de toerekenbare vermogensbeheerkosten in verhouding tot de toerekenbare pensioenbeheerkosten in 2024 lager zijn dan in 2023, betekent dit automatisch dat ook de algemene kosten die aan vermogensbeheer worden toegerekend lager zijn. Het bestuur zal jaarlijks beoordelen of deze consistente gedragslijn moet worden voortgezet.

Benchmarkonderzoek

Het bestuur heeft over het verslagjaar 2023 geen benchmarkonderzoek laten uitvoeren naar de hoogte van de uitvoeringskosten voor pensioenbeheer en vermogensbeheerkosten in vergelijking met een peergroep. Gezien het feit dat er in 2023 een groot aantal incidentele kosten zijn, zoals de grote transitie in de beleggingsportefeuille en de gestegen kosten omtrent de implementatie van het nieuwe pensioenadministratiesysteem en de Wtp, zou een vergelijking tot onjuiste conclusies kunnen leiden. Over verslagjaar 2024 laat het bestuur wel een benchmarkonderzoek uitvoeren om inzicht te verkrijgen in de vermogensbeheerkosten in vergelijking met de peergroep aangezien in 2024 de grote transitie is afgerond. Ook wil het bestuur inzicht krijgen in de uitvoeringskosten voor pensioenbeheer nu de kosten de afgelopen jaren significant blijven stijgen.

Gezien het feit dat kosten een steeds belangrijkere plaats gaan innemen in het nieuwe pensioenstelsel werkt het bestuur aan het ontwikkelen van een kostenvisie. De uitkomsten van het benchmarkonderzoek zal hierbij mede ter ondersteuning dienen. Bij het opstellen van de kostenvisie wordt er zowel gekeken naar de kwaliteit van de uitvoering in relatie tot het kostenniveau, als naar de invloed van (toekomstige) beleidskeuzes op de uitvoeringskosten. De kostenvisie moet er toe leiden, dat er meer inzicht wordt verkregen in de kostenontwikkeling bij het Fonds en moet leiden tot het bewust beperken van kostenverhogingen.

Beleggingen paragraaf

Terugblik 2024

Het jaar 2024 was in meerdere opzichten een goed jaar voor financiële markten. De rente op staatsobligaties daalde per saldo en met alleen een paar korte tussentijdse correcties stegen aandelenkoersen vrijwel het hele jaar door. Markten werden geholpen door per saldo redelijke groeicijfers en een dalende inflatie, terwijl de langverwachte renteverlagingen uiteindelijk ook door centrale banken werden doorgevoerd.

In de eerste maanden van het jaar bleek al snel dat de Amerikaanse economie sterk genoeg was en dat een recessie kon worden vermeden. De hoop op snelle preventieve renteverlagingen verdween doordat de economie veerkrachtig bleek, terwijl inflatiecijfers in de eerste maanden juist hoger bleken dan verwacht. De economie in het Eurogebied vertoonde in de eerste maanden van 2024 tekenen van herstel. Het vertrouwen van ondernemers verbeterde, weliswaar vanaf een laag niveau, en de inflatie liet al in de eerste maanden van het jaar een duidelijke daling zien. Het herstel zette in het tweede kwartaal echter niet door. Aan het politieke front ontstond daarnaast onrust, onder meer door de aankondiging van verkiezingen in Frankrijk. De duidelijke daling van de inflatie in combinatie met de onzekere economische vooruitzichten resulteerde in de eerste renteverlaging door de ECB met 25 basispunten in juni. Later in het jaar volgden nog meerdere renteverlagingen.

Vanaf het tweede kwartaal werd het steeds waarschijnlijker dat een diepe recessie in de Amerikaanse economie kon worden voorkomen. Politieke ontwikkelingen maakten de vooruitzichten echter nog wat onzeker. In juli stapte president Biden uit de race voor de presidentsverkiezingen en werd Kamala Harris de keuze voor de Democraten. In augustus en september zorgden dalende inflatiecijfers en tegenvallende economische cijfers ervoor dat de Amerikaanse centrale bank, de Fed, in beweging kwam. De Fed verlaagde haar beleidsrentes met 50 basispunten, de eerste verlaging sinds maart 2020. De ontwikkeling in de Eurozone werd grotendeels gekenmerkt door zwakte van de Duitse economie.

Met betrekking tot de renteontwikkeling valt 2024 in twee periodes uiteen. Kapitaalmarktrentes stegen in de eerste helft omdat de inflatie hardnekkig hoog bleef en daarmee de verwachte renteverlagingen door de Fed uitbleven. Ondanks de matig presterende eigen economie en een dalende inflatietrend trok dit ook de Europese rentes omhoog. In de tweede helft van het jaar kwam de focus duidelijk op een wereldwijde daling van de groei te liggen, waardoor kapitaalmarktrentes daalden en uiteindelijk lager kwamen te liggen dan aan het begin van het jaar.

Aandelenkoersen vonden daarentegen gedurende heel 2024 de weg omhoog. Eerst werden winstcijfers en het sentiment positief beïnvloed door de veerkracht van de Amerikaanse economie en het herstel van de Europese economie. In de tweede helft van het jaar werden koersen vooral geholpen door (het vooruitzicht op) renteverlagingen. De verkiezingsuitslag in de VS zorgde in november voor een verdere impuls voor aandelenkoersen nadat bleek dat Donald Trump niet alleen de verkiezingen had gewonnen, maar ook een meerderheid had verworven in zowel de Senaat als het Huis van Afgevaardigden. De positieve trend werd slechts enkele keren tijdelijk onderbroken door plotseling tegenvallende inflatie- en arbeidsmarktgegevens in de VS en, in Europa, bezorgdheid over het resultaat van de Franse verkiezingen.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

In 2024 heeft het Fonds een update gemaakt van het beleid maatschappelijk verantwoord beleggen. De visie van het Fonds is dat maatschappelijk verantwoord beleggen bijdraagt aan haar lange termijn doelstelling. Maatschappelijk verantwoord beleggen staat hierbij in functie van de primaire doelstellingen van het Fonds.

Het Fonds heeft drijfveren en overtuigingen ten aanzien van MVB-beleid en past deze zoveel mogelijk toe bij de vormgeving en implementatie van het MVB-beleid:

Drijfveren voor het voeren van het MVB-beleid

Het Fonds laat zich voor de invulling van het MVB-beleid leiden door de volgende perspectieven:

- (Gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden van het Fonds vinden maatschappelijk verantwoord beleggen belangrijk;
- Integratie van ESG-aspecten in het beleggingsbeleid kan zorgen voor een beter risico-rendementsprofiel;
- Het Fonds wenst in lijn met wettelijke eisen te opereren.

Overtuigingen

- MVB-aspecten vormen een belangrijk criterium bij de selectie van nieuwe beleggingsoplossingen. Het kan zijn dat potentiële beleggingsoplossingen afvallen, omdat zij niet voldoen aan de minimum MVB-uitgangspunten van het Fonds;
- Het Fonds neemt het kostenaspect nadrukkelijk mee in de verdere invulling en uitvoering van het MVB-beleid. Het Fonds heeft aandacht voor mogelijk hogere kosten. Verantwoord beleggen mag op korte termijn leiden tot iets hogere kosten (enkele basispunten), maar mag geen negatieve impact hebben op het lange termijn risico-rendementsprofiel van de beleggingsportefeuille. Eventuele extra kosten dienen uitlegbaar te zijn. Deze verschillende aspecten weegt het Fonds in haar besluitvorming mee;
- Wanneer meerdere beleggingsmogelijkheden met gelijke risico-rendement perspectieven aan de beleggingsportefeuille kunnen worden toegevoegd, heeft het Fonds een voorkeur voor de oplossing die een positieve milieu- of maatschappelijke impact realiseert;
- Het Fonds ziet MVB als een integraal onderdeel van het beleggingsproces. Dit betekent dat MVB wordt toegepast in elke stap van de beleggingscyclus. Het Fonds neemt informatie over ESG-factoren mee in alle beleggingsbeslissingen, aanvullend op de gebruikelijke financiële aspecten. MVB wordt daarom altijd in samenhang met (verwacht) rendement, risico en kosten bekeken.

De ontwikkelingen op het vlak van MVB gaan snel. Dit wordt enerzijds gedreven door wettelijke ontwikkelingen, anderzijds door innovatie in de markt voor beleggingsoplossingen. Het Fonds blijft nadrukkelijk de veranderende wettelijke kaders volgen en hieraan voldoen. Vanwege de beperkte capaciteit en omvang van het Fonds past het een volgende aanpak toe, waarbij het wil leren van de ontwikkelingen die door andere beleggers is ingezet. Wanneer MVB-oplossingen en beleidsopties voldoende volwassen zijn, zal het Fonds overwegen deze toe te passen.

Het bestuur van het Fonds heeft besloten om de pensioenregeling met ingang van 2025 als artikel 8 van de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) te classificeren. Dit houdt in dat het Fonds in het beleggingsbeleid ecologische en/of sociale kenmerken promoot. Dit sluit aan bij de ambitie om verantwoord te beleggen in duurzaamheidsfactoren mee te wegen in de beleggingsbeslissingen.

Tegelijkertijd is besloten om de opt-out voor artikel 4 van SFDR te handhaven. Dat betekent dat niet expliciet rekening wordt gehouden met de Principal Adverse Indicators bij beleggingsbeslissingen. Het Fonds blijft de ontwikkelingen op dit gebied volgen en onze positie heroverwegen als de markt en data op dit gebied verder zijn ontwikkeld.

Taxonomie verordening

De Taxonomie verordening bepaalt dat het Fonds moet aangeven hoe het rekening houdt met ecologisch duurzame economische activiteiten volgens de definitie van deze verordening. Het Fonds houdt hier als volgt rekening mee: De onderliggende beleggingen van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Fondsspecifieke ontwikkelingen

De beleggingsportefeuille

De beleggingsportefeuille wordt beheerd door de fiduciair beheerder GSAM.

Ontwikkeling portefeuille

De waarde van de beleggingsportefeuille en de verdeling van het vermogen over de verschillende beleggingscategorieën aan het einde van het jaar ten opzichte van de situatie aan het begin van het jaar wordt weergegeven in de toelichting op de balans. Ten opzichte van eind 2023 heeft het belegde vermogen een stijging van circa € 107 miljoen laten zien, van circa € 461 miljoen eind 2023 tot circa € 568 miljoen eind 2024. Het rendement op de beleggingsportefeuille was dus positief over 2024 (circa +12,8%).

Portefeuillebeheer

De strategische beleggingsportefeuille van het Fonds is onderverdeeld in een zogenaamde matching portefeuille (40%) en een return portefeuille (60%). De matching portefeuille heeft als doel een bepaald gedeelte van het rendement van de voorziening pensioenverplichtingen (VPV) te matchen. Het Fonds maakt gebruik van een discretionair LDI-mandaat. Binnen het LDI-mandaat wordt gebruik gemaakt van geldmarktfondsen en rentederivaten. Verder bestaat de matching portefeuille eind 2024 uit Nederlandse hypotheekfondsen en Euro investment grade bedrijfsobligaties fondsen.

De return portefeuille belegt in obligaties van opkomende landen (7,5%), bedrijfsobligaties met een lage kredietwaardigheid (2,5%) en aandelen (50,0%). De aandelenportefeuille is verder onderverdeeld in 44,75% aandelen ontwikkelde landen en 5,25% aandelen opkomende landen. De beleggingen in aandelen worden eind 2024 volledig passief belegd. Begin 2024 is het laatste gedeelte van de aandelen opkomende landen van actief beheer omgezet naar passief beheer. Verder worden de bedrijfsobligaties met een lage kredietwaardigheid en obligaties in opkomende landen (local currency) actief belegd en worden de obligaties in opkomende landen (hard currency) passief belegd.

Strategisch beleggingsbeleid

Per 1 januari 2024 is binnen de beleggingscategorie aandelen het strategisch gewicht van aandelen ontwikkelde markten verhoogd en dat van aandelen opkomende markten verlaagd, om het in lijn te brengen met de wereldwijde marktkapitalisatie. Verder bleef het strategisch beleggingsbeleid gedurende 2024 ongewijzigd.

Normportefeuille

In onderstaande tabel wordt de portefeuille per 31 december 2024 weergegeven.

De portefeuille op 31 december 2024:

Beleggingscategorie	Portefeuille	Norm	Min	Max	Benchmark
LDI-portefeuille	35,5%	35,0%	30,0 %	50,0%	Gerealiseerd rendement ¹
Nederlandse hypotheke	2,0%	2,5%	0,0%	4,5%	Fondsrendement
Euro investment grade bedrijfsobligaties	2,9%	2,5%	1,5%	3,5%	iBoxx Euro Corporate Bond index ²
Emerging markets obligaties HC	2,5%	2,5%	1,5%	3,5%	JP Morgan ESG EMBI Global Diversified index (unhedged)
Emerging markets obligaties LC	4,6%	5,0%	4,0%	6,0%	JP Morgan GBI-EM Global diversified index
High Yield	2,4%	2,5%	1,5%	3,5%	Bloomberg U.S. Corporate High Yield & Pan-European High Yield ex Financials 2.5% issuer cap index (EUR hedged)
Aandelen ontwikkelde markten	45,0%	44,75 %	39,7 5%	49,75%	MSCI World Custom ESG Index (81% Eur hedged en 19% unhedged)
Aandelen opkomende aandelen	5,2%	5,25%	4,25 %	6,25%	MSCI Emerging Markets Custom ESG Index (net)

Risicoafdekking

Het strategische beleggingsbeleid op het gebied van rente- en valutarisico bleef in 2024 ongewijzigd. Gedurende geheel 2024 bleef de afdekking van het renterisico dicht bij de strategische rente-afdekking van 50%.

Resultaat

Totale portefeuille

De totale beleggingsportefeuille heeft over 2024 een positief rendement behaald van 12,8%. De vastrentende waarden zijn gestegen als gevolg van de gedaalde rente. Aangezien het Fonds niet het gehele renterisico heeft afgedekt (de strategische afdekking voor de beleggingen in eigen beheer bedraagt 50%) heeft de daling van de rente een negatief effect gehad op de dekkingsgraad.

Matching portefeuille

Het rendement op de matching portefeuille was vanwege de rentedaling positief (5,7%), echter het bleef achter bij het rendement op de benchmark (6,5%). Dit komt mede doordat het rendement van Nederlandse hypotheke en Euro bedrijfsobligaties is achtergebleven bij het rendement op de verplichtingen. Verder zien we dat het rendement van Euro investment grade bedrijfsobligaties achter is gebleven bij de benchmark. De belangrijkste reden hiervoor is een verschil in timing tussen het moment waarop de benchmark wordt vastgesteld en het moment waarop de waardering van de beleggingsportefeuille wordt bepaald. Dit verklaart circa de helft van het relatieve rendement en dit tijdelijke effect wordt later weer ingelopen. Een ander deel van het verschil komt doordat de portefeuille rekening houdt met een mate van ESG-integratie, terwijl dit is afgemeten tegen de standaard benchmark. In 2025 is dit laatste punt aangepast.

¹ Op totaalniveau wordt de benchmark van de matching portefeuille gevormd door het rendement van de (af te dekken) verplichtingen.

² Per medio maart 2024 is de benchmark gewijzigd naar de Bloomberg Euro Aggregate Corporates ESG index. Het verschil in rendement in 2024 is beperkt: het benchmarkrendement op basis van de ESG index ligt circa 19 basispunten lager. Vanaf 2025 wordt dit als formele benchmark gehanteerd.

Return portefeuille

Het rendement op de return portefeuille was eveneens positief (17,8%). Vooral de allocatie naar aandelen ontwikkelde markten heeft een zeer goed rendement laten zien (21,6%). Ook aandelen opkomende markten hebben het goed gedaan met een rendement van 15,0%. Verder was ook het rendement op EMD HC fors positief (13,1%). De categorieën EMD LC en High yield hebben in 2024 een rendement laten zien van respectievelijk -0,2% en 4,4%.

Voor aandelen ontwikkelde markten en aandelen opkomende markten was het relatieve rendement goed in lijn met de benchmark. Voor aandelen ontwikkelde markten lag het rendement zelfs boven het benchmarkrendement doordat in de portefeuille de betaalde dividendbelasting gedeeltelijk wordt teruggevorderd, terwijl dat niet in de benchmark gebeurt. Verder geldt voor de vastrentende waarden in de return portefeuille dat het relatieve rendement van high yield en EMD LC negatief is uitgevallen. Voor high yield geldt dat de manager een relatief defensief profiel heeft, waardoor de portefeuille in een opgaande markt – zoals in 2024 – achterblijft op de benchmark. Daarnaast geldt voor EMD LC dat de manager een teleurstellend jaar heeft gehad, met een aantal actieve keuzes die negatief zijn uitgepakt. Op lange termijn is de bijdrage van deze manager positief.

De in 2024 behaalde rendementen per beleggingscategorie waren in vergelijking met de benchmark als volgt:

2024	Fonds	Benchmark
Matching portefeuille	5,7%	6,5%
LDI-portefeuille	5,9%	5,9%
Nederlandse hypotheek	5,7%	5,7%
Euro investment grade bedrijfsobligaties	4,2%	4,7%
Return portefeuille	17,8%	17,8%
Aandelen	20,6%	20,1%
Return vastrentende waarden	4,2%	6,9%
Totaal rendement³	12,8%	13,3%

De gepresenteerde rendementen "Fonds" zijn netto rendementen, waarbij rekening is gehouden met kosten. De rendementen "Benchmark" zijn echter zonder aftrek van kosten.

Zakelijke waarden risico

Het Fonds loopt het risico dat de beleggingen in waarde dalen. In het beleggingsbeleid wordt met dergelijke risico's rekening gehouden door onder meer een toepassing van voldoende spreiding in de beleggingsportefeuille naar beleggingscategorieën en beleggingsmarkten. De volatiliteit van de marktwaarden (prijsrisico's) van de beleggingen wordt periodiek geëvalueerd en kan leiden tot bijstellingen in het vermogensbeheer. In onderstaande tabel wordt de verdeling naar de verschillende zakelijke waarden beleggingscategorieën getoond.

In onderstaande tabel wordt de verdeling naar de verschillende zakelijke waarden beleggingscategorieën getoond.

	2024		2023	
	€ mln	%	€ mln	%
Return vastrentende waarden	54	16	45	17
Aandelen ontwikkelde markten	256	75	181	67
Aandelen opkomende markten	30	9	45	16

³ Het totaalrendement wordt berekend door op dagelijkse basis het rendement per categorie te vermenigvuldigen met de gewichting in de portefeuille.

Risicomanagement

In het risicomanagement is onder andere gekeken naar de implementatie van de renteafdekking en het risico van een materiële rentestijging. Hierbij is geconcludeerd dat het Fonds voldoende mogelijkheden heeft om onderpand te storten in een dusdanig scenario en daarmee niet in liquiditeitsproblemen komt.

Pensioen paragraaf

Het Fonds voert meerdere pensioenregelingen uit. In hoofdstuk 1.3 van het bestuursverslag worden de pensioenregelingen gedetailleerder toegelicht.

Basis pensioen

Het Fonds kent een Basis pensioenregeling. Het Fonds voert de opbouw van de pensioenaanspraken in eigen beheer uit. De Basis pensioenregeling wordt gekwalificeerd als een uitkeringsovereenkomst in de zin van artikel 10 Pensioenwet, zoals die luidde voor de inwerkingtreding van de Wtp. De Basis pensioenregeling kan worden gekenmerkt als een collectieve beschikbare premieregeling (CDC-regeling). De Basis pensioenregeling kent een pensioenrichtleeftijd van 68 jaar. Jaarlijks wordt gestreefd om een aanspraak op ouderdomspensioen op te bouwen van 1,875% van de in dat jaar geldende pensioengrondslag. De franchise wordt jaarlijks vastgesteld. Er is een uitvoeringsovereenkomst tussen het Fonds en de aangesloten ondernemingen.

Anw-hiaat pensioen

Het Fonds kent een Anw-hiaat pensioenregeling. De Anw-hiaat pensioenregeling kwalificeert als een uitkeringsovereenkomst in de zin van artikel 10 Pensioenwet, zoals die luidde voor de inwerkingtreding van de Wtp. De Anw-hiaat pensioenregeling geeft, onder voorwaarden, recht op een partnerpensioen tot het bereiken van de AOW-leeftijd. Daarbij is de hoogte van het partnerpensioen gerelateerd aan de hoogte van de uitkering van de Anw, zoals deze wordt verstrekt door de Sociale Verzekeringsbank (SVB). Er is een uitvoeringsovereenkomst tussen het Fonds en de aangesloten ondernemingen.

Aanvullend en/of Compensatie pensioen

Het Fonds kent een Aanvullend en/of Compensatie pensioenregeling. De Aanvullend en/of Compensatie pensioenregeling kwalificeert als een premieovereenkomst in de zin van artikel 10 Pensioenwet, zoals die luidde voor de inwerkingtreding van de Wtp. Het betreft een vrijwillige regeling als aanvulling op de Basis pensioenregeling. De Aanvullend en/of Compensatie pensioenregeling kent een pensioenrichtleeftijd van 68 jaar.

Netto pensioen

Het Fonds kent een Netto pensioenregeling. De Netto pensioenregeling kwalificeert als een premieovereenkomst in de zin van artikel 10 Pensioenwet, zoals die luidde voor de inwerkingtreding van de Wtp. Het betreft een vrijwillige regeling als aanvulling op de Basis pensioenregeling. De Netto pensioenregeling kent een pensioenrichtleeftijd van 68 jaar. Indien er sprake is van een partner en/of kinderen wordt er een netto partnerpensioen en een netto wezenpensioen verzekerd bij overlijden voor de pensioenrichtdatum.

Excedent pensioen

Het Fonds kent tevens een Excedent pensioenregeling. Het Fonds voert de opbouw van de pensioenaanspraken in eigen beheer uit. De Excedent pensioenregeling kwalificeert als een uitkeringsovereenkomst in de zin van artikel 10 Pensioenwet, zoals die luidde voor de inwerkingtreding van de Wtp. De Excedent pensioenregeling kan worden gekenmerkt als een collectieve beschikbare premieregeling (CDC-regeling). Het betreft een verplichte regeling als aanvulling op de basispensioenregeling bij Pensioenfonds Metaal & Techniek of Pensioenfonds van de Metalektro. De pensioenregeling kent een pensioenrichtleeftijd van 68 jaar. Jaarlijks wordt gestreefd om een aanspraak op ouderdomspensioen op te bouwen van 1,875% van de in dat jaar geldende pensioengrondslag. De franchise wordt jaarlijks vastgesteld. Er is een uitvoeringsovereenkomst tussen het Fonds en de aangesloten ondernemingen.

Toeslagbeleid

Het Fonds streeft ernaar jaarlijks per 1 januari een toeslag te verlenen op de opgebouwde pensioenen van de (gewezen) deelnemers en op de ingegane pensioenen van de pensioengerechtigden. Het bestuur van het Fonds beslist jaarlijks of en in hoeverre een toeslag wordt verleend. De toekenning van toeslagen is voorwaardelijk en afhankelijk van de financiële situatie van het Fonds. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit het beleggingsrendement gefinancierd.

Volgens de wettelijke vereisten is (gedeeltelijke) toeslagverlening pas toegestaan indien de beleidsdekkingsgraad hoger is dan 110%. Voor het Fonds is ontheffing aangevraagd bij DNB inzake de toeslagdrempel van 110%, aangezien een deel van de pensioenverplichtingen is herverzekerd bij een verzekeraar. Deze ontheffing is door DNB verleend op 5 januari 2021. Daarmee dient voor de vaststelling van de toeslagdrempel voor het Fonds een gewogen ondergrens te worden bepaald. Dit geschiedt door voor het deel van de pensioenverplichtingen dat is herverzekerd de minimaal vereiste ondergrens aan te houden en voor het resterende deel een ondergrens van 110% te hanteren. Voor het Fonds resulteert dit in een toeslagdrempel per 30 september 2024 van 104,5%.

Naast de ondergrens (toeslagdrempel) geldt voor een pensioenfonds de restrictie dat het pas is toegestaan om volledig toeslag te verlenen indien er genoeg beschikbare middelen in het pensioenfonds aanwezig zijn om deze volledige toeslagverlening ook in de toekomst naar verwachting structureel waar te kunnen maken. Deze grens is afhankelijk van de looptijd van de uitkeringen, de toeslagmaatstaf en de technische voorziening. De beleidsdekkingsgraad vanaf waar volledige toeslagverlening mogelijk is, wordt de bovengrens genoemd. De bovengrens voor toekomstbestendige toeslagverlening dient jaarlijks te worden vastgesteld en is mede afhankelijk van de rentestand. De bovengrens bedraagt 134,40%.

Voor de toekenning van een toeslag is de beleidsdekkingsgraad per 30 september leidend. Bij het toekennen van de voorwaardelijke toeslagverlening is uitgegaan van een beleidsdekkingsgraad per 30 september 2024 van 111,8% en de hierboven genoemde toeslagdrempel van 104,50% en de bovengrens van 134,40%. Op basis hiervan heeft het Fonds besloten om per 1 januari 2025 een toeslag te verlenen van 0,75%, zijnde 29,8% van de ambitie van 2,54%.

Voor pensioengerechtigden die op 31 december 2020 reeds een uitkering uit hoofde van de Anw-hiaat pensioenregeling ontvingen bij het voormalig Multi-OPF Stichting Pensioenfonds Pon (Ring A) geldt in beginsel een onvoorwaardelijke toeslag ter grootte van 1,5% per jaar, met dien verstande dat deze pensioenuitkering nooit meer mag bedragen dan het fiscale maximum conform artikel 18f van de Wet op de Loonbelasting 1964. Er geldt een aanvullende toeslagregeling voor degenen die op 31 december 2020 deelnemer waren bij het voormalig Multi-OPF Stichting Pensioenfonds Pon (Ring A). Voor deze deelnemers is er een toeslagdepot A gevormd. Vanuit dit toeslagdepot krijgen de nabestaanden van deze deelnemers naast de reguliere toeslag over de uitkering van het Anw-hiaat pensioen een aanvullende toeslag tot het niveau van de werkelijke stijging van de Anw-uitkering van de overheid, tot een maximum van 1,5% per jaar. Voorwaarden zijn dat de middelen in het toeslagdepot A voldoende zijn en de beleidsdekkingsgraad hoger is dan het minimaal vereist eigen vermogen. Aangezien de verleende toeslag van 0,75% lager is dan 1,50%, heeft het Fonds besloten de aanvullende toeslag vast te stellen op 0,75%.

Indien in een jaar de beleidsdekkingsgraad zich onder de bovengrens bevindt, wordt de toeslag niet volledig toegekend. Het niet toegekende deel van deze toeslag wordt door het Fonds "op de lat" geschreven. Er is dan sprake van inhaaltoeslagen. Mocht de financiële situatie van het Fonds het toelaten en de beleidsdekkingsgraad zich bevinden boven de bovengrens dan heeft het bestuur de mogelijkheid om een deel van deze inhaaltoeslagen toe te kennen aan de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. Een negatief toeslagpercentage wordt niet toegepast op de pensioenaanspraken en pensioenrechten. Dit wordt in mindering gebracht op het niet toegekende deel van de toeslagmaatstaf van (positieve) toeslagen in eerdere jaren.

Er zijn per 1 januari 2025 aan de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden, alsmede aan de nabestaanden die een Anw-hiaat pensioen ontvangen geen inhaaltoeslagen toegekend.

Actuariële paragraaf

Actuariële analyse

De actuariële analyse van het saldo van baten en lasten kan als volgt worden weergegeven:

(x € 1.000)	2024	2023
	€	€
Premieresultaat		
Premiebijdragen	46.943	45.172
Actuarieel benodigd	-36.374	-34.018
Toevoeging aan egalisatievoorziening CDC-premie	-9.366	-2.606
Opslag uitvoeringskosten	-1.555	-1.169
Beschikbaar voor overlijden/arbeidsongeschiktheid	<u>-3.331</u>	<u>-3.119</u>
Subtotaal	-3.683	4.260
Interestresultaat		
Beleggingsresultaten	63.280	46.609
Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen	-16.389	-13.211
Wijziging marktrente	<u>-15.894</u>	<u>-5.677</u>
Subtotaal	30.997	27.721
Overig resultaat		
Kosten	-110	21
Uitkeringen	115	82
Waardeoverdrachten	-873	-1.441
Toeslagen	-15.550	-29
Kanssystemen	-197	-600
Wijziging grondslagen	3.640	-
Overige	<u>-1.939</u>	<u>-125</u>
Subtotaal	-14.914	-2.092
Totaal saldo van baten en lasten	12.400	29.889

In het resultaat op premies is het verschil zichtbaar tussen de kostendeekkende premie en de feitelijke premie, die wordt gebaseerd op de gedempte kostendeekkende premie (verwacht rendement). Omdat de feitelijk betaalde premie hoger is dan de gedempte kostendeekkende premie, vindt er onder andere een dotatie plaats aan de egalisatievoorziening CDC-premie.

Over het boekjaar 2024 is een positief beleggingsrendement behaald van 12,84%. Daartegenover staat een rentetoevoeging aan de voorziening pensioenverplichtingen, de rentetoevoeging aan de premie egalisatiereserve, de rentetoevoeging aan de voorziening toeslagdepot A en een stijging van de technische voorziening als gevolg van de daling van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. Dit resulteert in een positief resultaat op de post beleggingen/marktrente.

In 2024 heeft een wijziging plaatsgevonden van diverse grondslagen. Zo hanteert het Fonds in het kader van het verzekeringstechnisch risico de meest actuele en fondsspecifieke sterftetabellen waarbij rekening wordt gehouden met de voorziene stijging van de levensverwachting. Onderdeel van de fondsspecifieke sterftetabellen betreft de ervaringssterfte. In 2024 is overgegaan naar de meest recente overlevingstafel: Prognosetafel AG 2024. Het effect op de technische voorziening is -€ 401. Tevens is de ervaringssterfte aangepast alsmede de partnerfrequentie voor het latent partnerpensioen tot de 68 jarige leeftijd. Dit resulteert in een effect op de technische voorziening van -€ 1.341 voor de wijziging van de ervaringssterfte en -€ 1.898 voor de wijziging van de partnerfrequentie.

Uitkomsten van de solvabiliteitstoets

Het aanwezige eigen vermogen ultimo 2024 bedraagt € 111,0 mln. Het minimaal vereist vermogen bepaald conform artikel 11 van het besluit nFTK pensioenfondsen bedraagt € 26,5 mln. Het vereist eigen vermogen op basis van de strategische mix in evenwichtssituatie bedraagt € 109,5 mln. De beleidsdekkingsgraad is hoger dan de vereiste dekkingsgraad. Er is derhalve sprake van een toereikende solvabiliteit.

Rol en bevindingen van de certificerend actuaris

De certificerend actuaris heeft de opdracht om vast te stellen dat het Fonds voldoet aan de vereisten vanuit artikel 126 tot en met 140 Pensioenwet, zoals deze luiden voor de inwerkingtreding van de Wtp. Het bestuur van het Fonds heeft kennis genomen van het rapport van de certificerend actuaris en zal de aanbevelingen/aandachtspunten in beschouwing nemen.

2.7. Risicoparagraaf

Hoofdlijnen risicomanagementproces

Het Fonds kent een integraal risicomanagement beleid (IRM-beleid). Het IRM-beleid is gericht op:

- uitvoering;
- monitoring;
- terugkoppeling en sturing van en over de risico's;
- beheersmaatregelen in relatie tot het realiseren van de door het bestuur geformuleerde beleidsdoelstellingen.

Het risicomanagementproces wordt daarbij continu doorlopen via de onderstaande 7 stappen, gebaseerd op de Handreiking "Integraal Risicomanagement" zoals uitgebracht door de Pensioenfederatie.

Op basis van goed ingerichte processen en de juiste rapportages dient het bestuur in staat te zijn haar risico's goed te monitoren en daarmee, waar nodig, bijsturing van het beleid te bewerkstelligen.

"Three lines"

Het Fonds beheerst risico's aan de hand van het "Three lines" model, waarbij:

Eerste lijn = Risico-eigenaar

De eerste lijn is verantwoordelijk voor zijn eigen processen en het beheersen van de bijbehorende risico's. Binnen de kaders van het IRM-beleid en met inachtneming van interne procedures en risicolimieten beoogt de eerste lijn de verhouding tussen risico en rendement te optimaliseren.

Tweede lijn = Risicomanagement

De tweede lijn faciliteert de eerste lijn in de uitvoering van risicoanalyses, draagt richtlijnen en standaarden voor risicomanagement aan, rapporteert over de geconstateerde bevindingen via de monitoringsrol en geeft onafhankelijk advies. Tevens is de tweede lijn verantwoordelijk voor het toetsen van opzet, bestaan en werking van de beheersmaatregelen.

Derde lijn = Interne audit

De derde lijn toetst de inrichting en werking van de eerste en tweede lijn en velt daarover een objectief, onafhankelijk oordeel met mogelijkheden tot verbetering. De derde lijn heeft geen rol in vaststelling, uitvoering of sturing van het (risico) beleid, maar voert een systematische controleaanpak uit ter evaluatie en vergroting van de effectiviteit van activiteiten op het gebied van risicomanagement, interne beheersing en bestuurlijke inrichting.

Doelstellingen

Het IRM-beleidskader start met de strategische doelstellingen van het Fonds, die afgeleid zijn van de missie en de visie van het Fonds.

Binnen het door het Fonds uitgevoerde IRM-kader wordt het realiseren van de fondsdoelstellingen centraal gesteld, waarbij wordt verondersteld dat de fondsdoelstellingen een volledige en juiste reflectie vormen van de diverse belangen van de belanghebbenden.

De fondsdoelstellingen kunnen onderverdeeld worden in financiële – en niet financiële doelstellingen. De financiële doelstellingen zijn voornamelijk strategisch van aard, zijn afgestemd op de missie en visie van het fonds en hebben een lange termijnkarakter. Het bestuur heeft de volgende twee financiële doelstellingen vastgesteld:

- Doelstelling 1: Verstrekken van de nominale pensioenaanspraken.
- Doelstelling 2: Streven naar een goed pensioenresultaat.

De financiële strategische doelstellingen zijn met name gericht op waardecreatie, hetgeen voor het Fonds is vertaald in het streven naar een hogere dekkingsgraad. Hiermee is het Fonds binnen de bestaande wet- en regelgeving in staat om invulling te geven aan de doelstelling van het streven naar een goed pensioenresultaat (zoals met de sociale partners is afgesproken) en het borgen van de nominale pensioenaanspraken.

Het bestuur heeft vastgesteld dat het realiseren van een hogere dekkingsgraad voornamelijk wordt beïnvloed door externe factoren die buiten de beïnvloedingssfeer liggen van het bestuur. Het bestuur is daarom ook van mening dat het financieel beleidskader gericht moet zijn op wat, gegeven deze externe omstandigheden, haalbaar is. Hierbij realiseert het bestuur zich dat om de gestelde doelstelling te bereiken het nemen van risico's noodzakelijk is, maar niet tegen elke prijs. Er moet dus een goede balans worden gevonden tussen het nemen van risico's en het streven naar het bereiken van de doelstellingen. Daarbij geldt nadrukkelijk dat het realiseren van de doelstellingen afhankelijk is van de actuele – en beleidsdekkingsgraad. Het bestuur bepaalt dit periodiek op basis van een ALM-studie. Dit is vertaald in strategisch beleggingsbeleid van het Fonds.

Primair ligt de focus op het verstrekken van de nominale pensioenaanspraken. Dit geldt met name als de dekkingsgraad onder het vereist eigen vermogen ligt en wordt versterkt op het moment dat de dekkingsgraad verder daalt tot onder het minimum vereist eigen vermogen. Bij een dekkingsgraad boven het vereist eigen vermogen laat het bestuur steeds meer doelstelling 2 prefereren zonder daarbij doelstelling 1 uit het oog te verliezen.

De niet financiële doelstellingen hebben voornamelijk betrekking op operationele doelstellingen gericht op effectief en efficiënt gebruik van (financiële, personele en materiële) middelen. Daarnaast hebben de niet financiële doelstellingen ook betrekking op de betrouwbaarheid van de interne en externe verslaglegging (rapportage doelstellingen) en naleving van wet- en regelgeving (toezicht doelstellingen).

Het bestuur heeft de volgende drie niet financiële doelstellingen vastgesteld:

- Doelstelling 3: Beheerste bedrijfsvoering.
- Doelstelling 4: Integere bedrijfsvoering.
- Doelstelling 5: Adequate communicatie.

De niet-financiële doelstellingen hebben met name betrekking op de werkzaamheden bij het pensioenbureau van het Fonds en de uitbestede processen.

Risicohouding

In het Financieel Toetsingskader is vastgelegd dat het bestuur van het Fonds zorg draagt voor de vastlegging van de doelstellingen en beleidsuitgangspunten, waaronder de risicohouding van het Fonds. De organen van het Fonds gebruiken deze doelstellingen en uitgangspunten bij de toetsing van de opdrachtaanvaarding van de door de werkgever en werknemers overeengekomen pensioenregeling en bij de besluitvorming, de verantwoording, de advisering en het toezicht binnen het Fonds. Het bestuur dient er hierbij naar te streven om zo veel mogelijk duidelijkheid te verkrijgen over de doelstellingen, het ambitieniveau van de toeslagverlening en de risicohouding, die ten grondslag liggen aan de pensioenregeling.

De risicohouding vormt de basis voor:

- de aanvaarding van de opdracht door het bestuur;
- het vaststellen van het beleid door het bestuur;
- de verantwoording achteraf van het bestuur over het gevoerde beleid.

De risicohouding vormt het kader van de haalbaarheidstoets.

Risicobereidheid

Het bestuur heeft de risicobereidheid per doelstelling vastgesteld. Daarnaast worden aan de doelstellingen de meest materiele risico's gekoppeld, waarbij het bestuur ook voor deze onderliggende risico's de risicobereidheid heeft vastgesteld.

Voor de risicobereidheid geldt dat het Fonds de volgende indeling hanteert:

Risk appetite niveau	Uitleg niveau risk appetite
Hoog	De blootstelling aan risico's is maximaal, vanuit de visie dat de gewenste rewards vereisen dat een maximale blootstelling aan risico's wordt geaccepteerd.
Aanzienlijk	De mate van blootstelling aan risico's wordt relatief hoog gehouden, vanuit de visie dat gewenste rewards vereisen dat een relatief hoog niveau van blootstelling aan risico's wordt geaccepteerd.
Gemiddeld	De mate van blootstelling aan risico's wordt gebalanceerd, vanuit de visie dat gewenste rewards vereisen dat een gebalanceerd niveau van blootstelling aan risico's wordt geaccepteerd.
Beperkt	De mate van blootstelling aan risico's wordt relatief laag gehouden, vanuit de visie dat gewenste rewards vereisen dat een relatief laag niveau van blootstelling aan risico's wordt geaccepteerd.
Laag	Er worden geen risico's genomen, vanuit de visie dat gewenste rewards niet vereisen dat een minimaal niveau van blootstelling aan risico's wordt geaccepteerd.

Doelstelling 1: Verstrekken van nominale aanspraak

Voor doelstelling 1 geldt dat de risicobereidheid is vastgesteld als Beperkt. Het risico wordt vermeden indien kortingen dreigen. Het korten wordt gezien als laatste remedie en daardoor wordt bij de besluitvorming de focus gelegd op doelstelling 1 indien doelstelling 2 niet meer lukt of de kans op realisatie klein is geworden.

Bij het Fonds is de aandacht voornamelijk gericht op het verstrekken van nominale pensioenaanspraken. De dekkingsgraad ligt eind 2024 boven het vereist eigen vermogen. Hierdoor is naast de aandacht op doelstelling 1 doelstelling 2 ook weer deels in beeld. Daarbij geldt wel dat de inzet van de beleidsinstrumenten voor het bestuur beperkt zijn, en daardoor de indexatiemogelijkheden ook.

De ex ante rente-afdekking, het curverisico en de afdekking van het valutarisico bevinden zich binnen de afgesproken bandbreedtes.

Het bestuur heeft in samenwerking met de beleggingscommissie in 2024 een geïntegreerde evaluatie van de beleggingsportefeuille uitgevoerd en het beleid omtrent afdekking verder geactualiseerd.

Doelstelling 2: Streven naar een goed pensioenresultaat

Voor deze doelstelling stelt het bestuur dat risico geaccepteerd moet worden om het streven te realiseren, maar wel binnen de gestelde risicolimieten. Om ook de kansen waar te maken voor een goed pensioenresultaat heeft het bestuur de risicobereidheid voor doelstelling 2 als Aanzienlijk gedefinieerd. In dit geval wordt het risico geaccepteerd en indien het risico voordoet wordt de impact gemanaged. De risicobereidheid wordt wel lager indien de dekkingsgraad daalt naar kritieke niveaus.

De (beleids)dekkingsgraad bevindt zich eind 2024 weliswaar boven het vereist eigen vermogen, maar de kans om hernieuwd in een reservetekort te komen, is aanwezig. De dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad liggen boven de ondergrens voor toekomstig indexeren. De bovengrens voor volledig toekomstig indexeren ligt nog buiten bereik. Daarmee is volledige indexatie voorlopig niet realistisch. Per 1 januari 2025 is een beperkte indexatie van 0,75% toegekend. De grote hervestuurde portefeuille beperkt de ontwikkeling van de beleidsdekkingsgraad.

Het verwacht pensioenresultaat op basis van de HBT 2024 in de mediaan is uitgekomen onder de gestelde grens. Het bestuur heeft aan sociale partners voorgesteld de grens vooralsnog te handhaven. Hierbij wordt mede in ogenschouw genomen dat, in relatie tot de toekomst van het Fonds, er in 2025 een ALM-studie zal worden uitgevoerd. Tevens zal in 2025 de risicohouding van de deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden opnieuw worden vastgesteld. Dit kan mogelijk leiden tot een beleidswijziging, waardoor mede de vastgestelde minimale grens voor het verwachte pensioenresultaat wordt herijkt.

Doelstelling 3: Beheerste bedrijfsvoering

De risicobereidheid is Gemiddeld. Afwijkingen van de norm dienen alleen tijdelijk geaccepteerd te worden, om daarmee de kwetsbaarheid van het Fonds niet te vergroten en het vertrouwen in het Fonds niet te schaden. Het risico kan worden geaccepteerd omdat het risico voldoende kan worden gemeten, gemonitord en waar nodig worden bijgestuurd.

In 2024 zijn er vijf klachten ontvangen. Er hebben in totaal zeven incidenten plaatsgevonden. De incidenten werden veroorzaakt door het niet juist volgen van interne procedures bij de uitvoering van de pensioenadministratie respectievelijk het vermogensbeheer. De incidenten zijn besproken met het pensioenbureau respectievelijk de vermogensbeheerder en er zijn afdoende verbeteracties in gang gezet.

Met betrekking tot de uitvoering door het pensioenbureau, wordt een SLA-rapportage opgeleverd waardoor het bestuur grip heeft op de realisatie van de afgesproken KPI's. Daarnaast heeft het bestuur periodiek overleg met de manager van het pensioenbureau over de kwaliteit van de uitvoering. Gedurende het jaar zijn er 12 rode scores opgetreden met betrekking tot de afgesloten KPI's. Deze zijn met de manager van het pensioenbureau besproken en er zijn maatregelen genomen om de kans op herhaling te beperken.

In 2024 is een nieuwe ICT dienstverlener voor de kantoorautomatisering aangesteld. In november 2024 heeft een succesvolle migratie van de kantoorautomatisering plaatsgevonden.

Het bestuur maakt met betrekking tot de overige uitbestedingspartijen periodiek een evaluatie van de dienstverlening. Op grond daarvan kan geconcludeerd worden dat de kwaliteit van de uitbestedingspartijen in de meeste gevallen voldoende is. Indien er bevindingen worden geconstateerd bij een uitbestedingspartij, dan worden deze in samenwerking met de betreffende uitbestedingspartij opgepakt en er worden afdoende maatregelen genomen om de dienstverlening te verbeteren. Met Keylane vindt tweewekelijks overleg plaats op eerstelijnsniveau en tweemaandelijks op bestuursniveau. In dit kader is er eveneens bestuurlijke aandacht voor de overgang naar een nieuw administratiepakket. Het bestuur heeft in 2023 besloten om over te stappen van Maia naar het pensioenadministratiepakket van Visma Idella (VPaaS). Daadwerkelijke mutatieverwerking voor het Fonds in VPaaS vindt plaats vanaf 1 januari 2025.

Voor de activiteiten en de bedrijfsprocessen die door het Fonds worden uitbesteed moet het bestuur zekerheid verkrijgen dat de uitvoerende partijen de interne controle van deze processen op orde hebben en de (financiële) rapportages betrouwbaar zijn. Hiertoe zijn van Keylane, GSAM, CACEIS en Woodwing Xtendis, CompeT&T ISAE 3402 type II of SOC 2-rapportages over het jaar 2024 ontvangen en geanalyseerd. De conclusie is dat alle partijen die een ISAE-3402 of SOC 2 rapportage hebben overgelegd voldoende waarborgen bieden dat de uitbestede werkzaamheden deugdelijk zijn vastgelegd en dat de risico's voor het Fonds aanvaardbaar zijn.

De DORA-vereisten zijn in het eerste kwartaal van 2025 geïmplementeerd. In 2024 hebben er zich geen incidenten voorgedaan die voortvloeien uit het IT-risico.

Het bestuur is in 2023 gestart met het project Datakwaliteit en rondt dit project af in de loop van 2025. Hierbij worden de zes fasen doorlopen zoals opgenomen in het kader Datakwaliteit van de Pensioenfederatie. Binnen het project Datakwaliteit wordt ook gebruik gemaakt van alle data controles die plaatsvinden in het kader van de overdracht naar en inrichting van het nieuwe pensioenadministratiesysteem.

De door de sleutelfunctiehouder interne audit in 2024 uitgebrachte adviezen met betrekking tot de AO/IC en aanbevelingen met betrekking tot de ontwikkeling van en de risico's rond personele bezetting en de premievaststelling en -aangroei zijn door het bestuur opgevolgd.

Doelstelling 4: Integere bedrijfsvoering

De risicobereidheid is Laag. Het risico dient vermeden te worden, omdat altijd minimaal aan de wet- en regelgeving moet worden voldaan.

Ook in 2024 is de jaarlijkse Systematische Integriteitsrisico Analyse (SIRA) uitgevoerd in samenspraak met de compliance officer en de sleutelfunctiehouder risicobeheer. In deze analyse zijn de bruto risico's (zonder toepassing van beheersmaatregelen) en netto risico's (met toepassing van beheersmaatregelen) opnieuw beoordeeld en geschaald en zijn eventuele acties gedefinieerd. Het risicobeeld rond cybercrime is naar boven bijgesteld en risico-mitigerende acties zijn benoemd. Het risicobeeld rond terrorismefinanciering, sanctiewetgeving, corruptie, belangenverstrengeling en maatschappelijk onbetamelijk gedrag is naar beneden bijgesteld en bevindt zich binnen de risicobereidheid. Marktmanipulatie vormt gezien de omvang van het Fonds geen reëel risico en wordt niet langer als deelrisico beoordeeld. Niet-ethisch beleggingsbeleid is geïntegreerd in de ESG-risicoanalyse.

Bij de volgende risico's is vastgesteld dat het netto risico zich buiten de risicobereidheid van het fonds bevindt:

- cybercrime;
- niet vertrouwelijk omgaan met persoonlijke informatie.

Risico-mitigerende acties zijn benoemd en worden opgepakt door het bestuur.

In 2024 heeft de compliance officer een aantal adviezen gegeven die betrekking hebben op integriteit. Dit betrof:

- borging uitvoering 58 Cobit-controls;
- AO/IC inrichting nieuw administratieplatform;
- beoordeling ERB door sleutelfunctiehouder risicobeheer;
- toetsing nevenfuncties aan risicobereidheid Fonds.

Het bestuur heeft opvolging gegeven aan alle adviezen.

Doelstelling 5: Adequate communicatie

Het bestuur heeft als doelstelling om de deelnemer door een persoonlijke en transparante benadering te ondersteunen bij het inrichten van zijn of haar financiële plaatje na pensionering of na overlijden. De risk appetite is Gemiddeld. Het risico wordt (deels) geaccepteerd, mits voldaan wordt aan compliance.

Uit de SLA-rapportage van het pensioenbureau is gebleken dat de vereiste schriftelijke communicatie binnen de gestelde termijnen heeft plaatsgevonden.

De vertraging in de ingebruikname van het nieuwe administratiesysteem heeft ervoor gezorgd dat er een tijdelijk procedure is opgesteld voor het vervaardigen van de Uniform pensioenoverzichten (UPO's) voor het jaar 2024. De UPO's zijn handmatig vervaardigd via een mailmerge. Hierbij zijn de gegevens uit het oude administratiesysteem gebruikt om de pensioenoverzichten samen te stellen. Om de nauwkeurigheid en betrouwbaarheid van de UPO's te waarborgen, is de doelgroep zorgvuldig opgedeeld in subgroepen, gebaseerd op gelijksoortige aanspraken. Daarnaast is een uitgebreide testset ontwikkeld die alle mogelijke varianten bevat, waardoor de foutmarge aanzienlijk is verkleind. Door deze aanpak kon het Fonds voldoen aan de wettelijke termijnen voor de verzending van de UPO's, ondanks de technologische uitdagingen.

Financiële en niet-financiële risico's

Het bestuur heeft de volgende risico's geïdentificeerd en daarbij onderstaande beheersmaatregelen getroffen.

NR	Hoofdcategorie	Omschrijving	Beheersmaatregelen
1	Matchingrisico en renterisico	Het risico als gevolg van een verschil tussen de rente- en inflatiegevoeligheid van de pensioenverplichtingen en de beleggingen van het Fonds.	Duration gap tussen verplichtingen en fysieke obligaties (staats en credit) wordt gehedged met LDI portefeuille. Strategische rentehedge (50%) vormgegeven door een LDI portefeuille.
2	Marktrisico	Portefeuille bestaat uit instrumenten met een aanzienlijke volatiliteit (aandelen, non-speculatieve hedge funds en onroerend goed).	Mandatering en monitoring vermogensbeheerders. Limitering tracking error beleggingen ten opzichte van verplichtingen (VEV) door middel van S-toets en monitoring hiervan. ALM. Stress scenario's. Periodieke evaluatie beleggingsmix.
3	Kredietrisico	Het risico op verlies als een tegenpartij van het Fonds contractuele of andere overeengekomen verplichtingen niet nakomt.	Monitoring per kwartaal van kredietrisico, ontbindende clausules (her)verzekeringscontracten en rating van herverzekeraar. Limieten per tegenpartij. Monitoring via rapportage. Mandaten, spreiding etc. a.d.h.v. het strategische beleggingsbeleid. ALM. Tracking error restricties. Maxima aan debiteuren. Minimaal aantal debiteuren in portefeuille.
4	Verzekeringstechnisch risico	Het risico dat veronderstellingen voor het bepalen van de pensioenpremie en de waarde van de pensioenverplichtingen onjuist blijken te zijn.	Jaarlijks actuariële analyse/AG prognosetafel/Ervaringssterfte/Verwerking in premiestelling en/of herverzekering. ALM studie en bijbehorende ALM (stress)scenario's.
5	Omgevingsrisico	Het risico van veranderingen buiten het Fonds, zoals concurrentieverhoudingen, politiek, reputatie en ondernemingsklimaat.	Bijhouden ontwikkelingen. Adviseurs. Uitbesteding kritische processen aan uitvoerders. Beschrijving procedure afwikkeling, transactievoorstellen en controle door ORM van uitvoerder. Inrichting en werkwijze bestuur en/of bestuurssecretaris.

NR	Hoofdcategorie	Omschrijving	Beheersmaatregelen
6	Operationeel risico	Het risico als gevolg van operationele problemen bij het Fonds of zijn uitbestedingspartners.	Inrichting en werkwijze bestuur en/of pensioenbureau. Monitoring van rapportages. Rapportages uitvoerders (inclusief ICS, ISAE en SLA). Controle door bestuur van checks & balances. Controle mogelijk door externe auditors.
7	Uitbestedingsrisico	Het risico dat het Fonds onvoldoende zicht en invloed heeft op uitbestede bedrijfsprocessen om de risico's afdoende te kunnen beheersen.	Exitbepalingen in uitbestedingsovereenkomsten, gelimiteerde contactperioden. Beschrijving persoonsgegevens uitsluitend voor uitvoering pensioenregeling. Personeelsbeleid uitvoerders. Gedragscode van uitvoerders opvragen en beoordelen. Integriteitsbeleid van Fonds laten onderschrijven door uitvoerders. Informatiebeveiligingsbeleid uitvoerders. Periodieke toetsing middels ISAE 3402.
8	IT risico	Het risico dat de betrouwbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatie en informatiemiddelen aangetast worden door onjuist of ongeoorloofd gebruik of inzet van IT-middelen.	ICT beleid en ICT jaarplan. Toegangsbeveiliging en informatiebeveiligingsbeleid. Procesbeschrijvingen in ISAE 3402, Systeembeschrijvingen Keylane, ICT beleid uitvoerders. IT beleid & calamiteitenplan uitvoerders en regelmatige tests. Audits, risico- en performancerapportages. IT beleid en informatiebeveiligingsbeleid Fonds en uitvoerders.
9	Juridisch risico	Het risico van onvoldoende naleving van wet- en regelgeving.	Uitbestedingsovereenkomsten, SLA afspraken en ontbindingsvoorwaarden. Analyse bij aanvang. Contractregister en periodieke juridische evaluatie.

Eigen Risico Beoordeling

Eind 2024/begin 2025 heeft het bestuur een reguliere Eigen Risico Beoordeling (ERB) uitgevoerd. De ERB is op 7 februari 2025 bij DNB ingediend.

De ERB heeft als doel inzicht te krijgen in de samenhang tussen de strategie van het Fonds, de materiële risico's die het Fonds kunnen bedreigen en de mogelijke consequenties hiervan voor de pensioenen van de deelnemers en voor het Fonds zelf.

De volgende risicoscenario's zijn in de ERB uitgewerkt:

- Volatiliteit dekkingsgraad.
- ESG-risico's.
- IT-risico's/cybercrime.
- Nieuw pensioenstelsel:
 - o Afhankelijkheid wetgevingstraject, sociale partners en uitbestedingspartijen.
 - o Dispensatie bedrijfstakpensioenfondsen.
 - o Niet tijdige/adequate implementatie.
 - o Herverzekerde pensioenen.
- Nieuw administratiesysteem.

Het bestuur heeft vastgesteld dat met de uitgevoerde analyses, de getroffen beheersmaatregelen en de geformuleerde acties de risico's voldoende in beeld zijn en worden beheerst.

Ten aanzien van de effectiviteit en doelmatigheid van het risicobeheer heeft het bestuur geconcludeerd dat deze voldoende is. Met name op het punt van ICT en cyberrisico is het belangrijk dat dit voldoende onder de aandacht blijft van het bestuur en dat de eerder door het bestuur ingezette acties worden afgerond.

2.8. Toekomstparagraaf

Speerpunten 2025

Het bestuur werkt met een uitgebreid strategisch meerjarenbeleidplan (2022-2026) waarin de belangrijkste beleidsvoornemens van het bestuur zijn opgenomen. Jaarlijks stelt het bestuur speerpunten vast waar het gedurende het jaar extra aandacht aan wenst te besteden.

De strategische speerpunten voor 2025 zijn:

Wet toekomst pensioenen

Op 1 juli 2023 is de Wtp in werking getreden. De belangrijkste afspraken over pensioen en AOW uit het pensioenakkoord zijn vastgelegd in wet- en regelgeving. Sociale partners zijn bezig met het definitief maken van de pensioenafspraken. Zodra deze definitief zijn, worden de pensioenafspraken vastgelegd in het transitieplan. In overleg met sociale partners heeft het Fonds besloten om onze transitiedatum van 1 januari 2026 uit te stellen en pas per 1 januari 2028 over te gaan naar één van de nieuwe pensioencontracten. Het Fonds is als uitvoerder van de pensioenregeling betrokken bij het voorbereiden en uitwerken van de afspraken rondom het nieuwe pensioencontract. In dit kader is het Fonds in 2024 gestart met datakwaliteit, welke in 2025 wordt afgerond conform het kader datakwaliteit van de Pensioenfederatie.

Opvolgen aanbevelingen onderzoek van DNB aangaande het Informatiebeveiligingsbeleid

Om te voldoen aan het door DNB gevraagde volwassenheidsniveau ten aanzien van informatiebeveiliging, heeft het Fonds een nieuwe IT-beheerder aangetrokken. In 2025 wenst het bestuur de werking van het door DNB gevraagde volwassenheidsniveau ten aanzien van informatiebeveiliging te kunnen aantonen, waarmee het Fonds opvolging heeft gegeven aan alle aanbevelingen van DNB.

Transitie pensioenadministratie

De transitie van de pensioenadministratie van Keylane naar Visma Idella is een complex traject welke het afgelopen jaar verdere vertraging heeft opgelopen. Het doel is om in 2025 het nieuwe pensioenadministratiesysteem, inclusief deelnemersportal en pensioenplanner in gebruik te nemen.

ESG-risico's

Het bestuur wenst risico's op het gebied van klimaat, milieu, sociale verhoudingen en governance (ESG) te integreren in beleid en het risicobeheer van het Fonds. Hiertoe zal in 2025 een materialiteitsanalyse worden opgesteld, waarna inbedding kan plaatsvinden binnen het risicoraamwerk van het Fonds.

DORA

DORA is een Europese Verordening en ziet op digitale operationele weerbaarheid van financiële instellingen. DORA brengt regels met zich mee om ICT-risico's in de gehele uitbestedingsketens aantoonbaar te beheersen. DORA is op 17 januari 2025 in werking is getreden en geldt ook voor het Fonds. Het bestuur heeft de verschillende fondsdocumenten en contracten die in het kader van DORA aangepast moeten worden reeds aangepast. De verdere verankering van de DORA-vereisten in het risico- en controleraamwerk vindt in 2025 plaats.

Nijkerk, 23 juni 2025

Stichting Pensioenfonds Pon
Het bestuur

D. Akbiyik-Gunaydin
G.T.J. Meulenbroek
J.F. Simon

3. Verslag van het belanghebbendenorgaan

Verslag van de belanghebbendenorganen over 2024

Algemeen

Deze verklaring heeft betrekking op het jaar 2024. Het belanghebbendenorgaan vervult haar functies binnen het Fonds namens de belanghebbenden, die bestaan uit de deelnemers, de gewezen deelnemers, de pensioengerechtigden en de werkgever. De belanghebbendenorganen van de pensioenfonds van Pon, Geveke en Gazelle hebben besloten om een gezamenlijk verslag op te stellen over 2024. We vergaderen veelal samen en overleggen allen met hetzelfde bestuur. Indien we het nodig vinden om iets specifiek over een van de fondsen te vermelden, gebeurt dat per onderwerp specifiek.

Positionering van het belanghebbendenorgaan binnen het Fonds

Hieronder staan de taken en bevoegdheden vermeld van het belanghebbendenorgaan. Hieruit blijkt de intensieve betrokkenheid van het belanghebbendenorgaan met vrijwel alle taken en beleidsterreinen binnen het Fonds.

De wetgever heeft een complexe verdeling van taken en bevoegdheden bedacht om een pensioenfonds in deze opzet te besturen. Dit vraagt van het bestuur, de raad van toezicht en het belanghebbendenorgaan respect voor elkaars taken, rollen en bevoegdheden. In de wet, de statuten en het reglement belanghebbendenorgaan van het Fonds, zijn de taken en bevoegdheden van het belanghebbendenorgaan beschreven.

Geraadpleegde informatie

Binnen het kader van haar verantwoordelijkheden heeft het belanghebbendenorgaan kennis genomen van:

- het jaarverslag 2024;
- het actuariel rapport en het rapport van de certificerend actuaaris;
- het accountantsrapport;
- het verslag van de compliance officer;
- het verslag van de raad van toezicht;
- de beschikbare informatie via het vergaderapplicatie IBabs, over de bestuursvergaderingen met alle bijlagen en de rapportages van de risicocommissie, de beleggingscommissie, de sleutel functiehouders actuariel, de sleutel functiehouders risicobeheer, de sleutel functiehouders interne audit en informatie van DNB, AFM, etc.

Activiteiten van de belanghebbendenorganen in 2024

De belanghebbendenorganen hebben zes keer overleg gehad met het bestuur. Daarnaast zijn er drie overleggen geweest met het bestuur over de invoering van de WTP (Wet Toekomst Pensioenen), er is één vergadering geweest met de raad van toezicht. Daarnaast zijn er nog telefonische overleggen geweest over specifieke onderwerpen.

Het belanghebbendenorgaan heeft advies uitgebracht over:

- Compliance Charter
- Actuariële en bedrijfstechnische nota;
- Pensioenreglementen; Basis, ANW- hiaat, Netto pensioen en Aanvullend pensioen.
- Klachtenregeling en klachtenbeleid.
- Klokkenluidersregeling
- ANW reglement
- Gedragscode
- Dataretentie beleid
- Diversiteits en inclusiebeleid
- Ongewenst gedrag
- Incidentenregeling
- Communicatiebeleid
- Crisisplan
- Herziening Beleid
- Reglement Raad van toezicht
- Datakwaliteit beleid
- Bestuursreglement en procuratieregeling
- Reglement risicocommissie
- Reglement beleggingscommissie
- Beloningsbeleid
- Beleid Maatschappelijk verantwoord beleggen
- Geschiktheidsplan
- Business continuity plan
- Klachtenregeling

Het belanghebbendenorgaan heeft instemming gegeven aan de besluiten van het bestuur over het:

- Beleggingsplan 2024
- Statutenwijziging
- Reglement Belanghebbendenorgaan

Het belanghebbendenorgaan heeft een besluit genomen over:

- De benoeming van een lid van het bestuur
- De benoeming van een nieuwe voorzitter

Het belanghebbendenorgaan heeft deelgenomen aan een tweetal studiedagen samen met het bestuur en de raad van toezicht. Hierbij zijn diverse onderwerpen aan de orde gekomen waaronder de Wet toekomst pensioenen. Er is een overleg geweest met de raad van toezicht. Op een heidag is de onderlinge samenwerking besproken.

Bestuursbeleid over 2024

In deze verklaring behandelen we een selectie van onderwerpen die in het bijzonder van belang zijn.

Premievaststelling 2025

Bij Gazelle is de premie conform de 5-jarige overeenkomst verlaagd per 1-1-2025. Dat betekent dat de totale premie gedaald is van 30% naar 26%, dit in overleg met sociale partners, waardoor de premie niet meer toereikend is om de gedempte kostendekkende premie te financieren. Het tekort wordt aangevuld vanuit de premie egalisatievoorziening. Bij Pon heeft er geen wijziging in premie plaatsgevonden.

Toeslagbesluit 2025

De toeslagen die zijn toegekend per fonds verschillen door verschillen in de dekkingsgraad en de geldende regels per regeling

Bij Pon is er een toeslag van 0,75% toegekend.

Bij Gazelle is er een toeslag toegekend van 1,78%.

Ten aanzien van Gazelle is er door het belanghebbendenorgaan van pensioenfonds Gazelle advies uitgebracht om een ruimere indexatie toe te kennen. Dit advies is niet opgevolgd door het bestuur.

Bij Geveke is een toeslag van 1,2 % toegekend.

Beleggingsbeleid

Het belanghebbendenorgaan heeft te kennen gegeven dat het naar haar inzicht goed is om het strategisch beleggingsbeleid inhoudelijk te herzien. Het bestuur heeft aangegeven dat het belanghebbendenorgaan betrokken gaat worden bij het proces om hiertoe te komen. Aangegeven is dat het goed zou zijn om te benchmarken met de beleggingsresultaten van andere pensioenfondsen, met het doel om ervan te leren.

Voorbereiding op de Wet toekomst pensioenen

Er zijn enkele vergaderingen geweest om de belanghebbendenorganen te betrekken bij het proces van invoering WTP. In 2024 zijn er voornamelijk gesprekken gevoerd tussen de sociale partners.

- Bij Geveke is er nog geen besluit genomen over al dan niet invaren.
- Bij Pon is er in 2024 overleg gevoerd met de sociale partners.
- Bij Gazelle is er eveneens overleg gevoerd tussen sociale partners

Als de sociale partners hun besluiten hebben genomen gaat het bestuur de belanghebbendenorganen betrekken bij het verdere traject.

Transitie pensioenadministratie

Veel aandacht is besteed aan de transitie naar een andere leverancier voor de pensioenadministratie. De raad van toezicht heeft dit intensief gevolgd samen met het bestuur.

Oordeel over het gevoerde beleid

Alles in overweging nemende zijn de belanghebbendenorganen van mening dat het bestuur het Fonds op een goede wijze heeft bestuurd. In het gevoerde beleid zijn de belangen van de diverse belanghebbenden gewogen en op een correcte manier afgewogen. Door de uitbreiding van het bestuur is het beter mogelijk om als bestuur gezamenlijk beleid te maken, dat wordt onder meer zichtbaar bij de transitie naar de WTP en ook ten aanzien van het beleggingsbeleid.

Zelfevaluatie

In 2024 is tijdens een heidag de onderlinge samenwerking binnen de belanghebbendenorganen, met het bestuur en met de raad van toezicht besproken. Het overleg binnen de belanghebbendenorganen is verbeterd door structureel vooroverleg en het aanwijzen van een technisch voorzitter.

Samenwerking met het bestuur en de raad van toezicht

Het belanghebbendenorgaan is tevreden over de in de loop van 2024 verbeterde samenwerking met het bestuur. De informatievoorziening is ruim voldoende en op alle formele punten worden adviezen dan wel instemming gevraagd. Ook wordt het belanghebbendenorgaan tijdig ingeschakeld door vroegtijdig gegeven informatie, gelegenheid tot vragen stellen en overleg en uiteindelijke afronding. De belanghebbendenorganen spreken het vertrouwen uit dat de goede samenwerking nog kan worden versterkt. De relatie met de raad van toezicht is door goede contacten en afstemming eveneens verbeterd in 2024.

De belanghebbendenorganen van:

Stichting Pensioenfonds Pon
N.M. de Vries (voorzitter)
B. Sprong (lid)
M.T. Hagenaars (lid)
T. van der Ploeg (lid)

Stichting Pensioenfonds Gazelle
A. Heuzinkveld (voorzitter)
B. Sprong (lid)
H.J. Nanninga (lid)
E. ten Brinck (lid)

Stichting Pensioenfonds Geveke
B. van der Werff (voorzitter)
B. Sprong (lid)
T. Haisma (aspirant-lid)

Nijkerk, 23 juni 2025

Reactie van het bestuur

Het bestuur heeft kennis genomen van het verslag van het belanghebbendenorgaan en de gedane aanbevelingen. Het bestuur neemt het belanghebbendenorgaan in 2025 graag mee in het proces over de wijze waarop het bestuur invulling aan de aanbevelingen zal geven. Dit zal gebeuren middels de reguliere bijeenkomsten en studiedagen. Het bestuur dankt het belanghebbendenorgaan voor het vertrouwen, de betrokkenheid en inzet voor het Fonds.

4. Verslag van de raad van toezicht

Verslag Raad van Toezicht over 2024 voor de Stichting Pensioenfonds Pon

Het intern toezicht bij het Fonds wordt uitgevoerd door een Raad van Toezicht ('de Raad'). De taak van de Raad wordt bepaald door het wettelijk kader, inclusief de Code Pensioenfondsen en de statuten en reglementen van het Fonds. De Raad heeft de wettelijke taak om toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken binnen het Fonds. Daarnaast ziet de Raad toe op een adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur. Hiermee draagt de Raad bij aan het effectief en slagvaardig functioneren van het Fonds en aan een beheerste en integere bedrijfsvoering. Ook heeft de Raad een aantal goedkeuringsrechten ten aanzien van besluiten van het bestuur alsmede een aantal wettelijke bevoegdheden. Tot slot staat de Raad van Toezicht het bestuur met raad terzijde.

De Raad is in november 2020 aangesteld en bestaat uit de heer Dick Mik (voorzitter, aandachtsgebieden governance en uitbesteding), mevrouw Josje Wijckmans-Peek (aandachtsgebieden risicomanagement, actuariaat en AO/IC) en mevrouw Jessica Matelski (aandachtsgebieden vermogensbeheer en communicatie). De continuïteit binnen de Raad is geborgd middels een aftreeschema. Eind 2024 is mevrouw Wijckmans-Peek herbenoemd voor een tweede termijn van vier jaar. De samenstelling van de Raad is divers naar leeftijd, geslacht, persoonlijkheden en expertisegebieden. De Raad dient zich een oordeel te vormen over het functioneren van het bestuur en daarmee over het functioneren van het Fonds. Hierbij maakt de Raad gebruik van de Code Pensioenfondsen 2024 en de Pensioenwet.

De Raad geeft met dit verslag inzicht in zijn werkzaamheden, observaties en aanbevelingen over 2024. Daarnaast legt de Raad met dit verslag verantwoording af aan het belanghebbendenorgaan ('BO') over de uitvoering van zijn taken en bevoegdheden.

Toezicht van de Raad over 2024

Voor 2024 heeft de Raad begin 2024 een toezichtsplan opgesteld, met daarin de vijf volgende speerpunten:

- WTP;
- Nieuwe samenstelling en werkwijze bestuur en bestuursbureau;
- Versterken relatie RvT-BO;
- Nieuw administratiesysteem;
- ESG.

De Raad heeft in de diverse overleggen met het bestuur en het BO deze speerpunten centraal gesteld en heeft het functioneren van het bestuur over 2024 getoetst op basis van de begin 2024 vastgestelde toezichtsvisie en normenkader, die aan het einde van dit verslag van de Raad zijn opgenomen.

De Raad heeft in 2024 vijf reguliere vergaderingen met het bestuur gehad waarvan eenmaal ook in aanwezigheid van het BO.

Daarnaast heeft de Raad met het bestuur en het BO drie WTP-overleggen gehouden, en heeft het bestuur drie studiedagen georganiseerd waarbij naast het bestuur de Raad en het BO uitgenodigd en aanwezig waren. Tijdens deze studiedagen lag de focus op de WTP en op de samenwerking tussen het bestuur, de Raad en het BO.

Ook heeft de Raad in de tweede helft van 2024 een separaat overleg met het BO gehad, met het oog op het versterken van de relatie tussen de Raad en het BO. In dit overleg hebben de Raad en het BO uitgesproken de toegevoegde waarde hiervan in te zien en het voornemen uitgesproken dit circa tweemaal per jaar periodiek voort te zetten.

Tevens hebben de leden van de Raad regelmatig onderling afstemming gehad, en heeft de voorzitter van de Raad periodiek afstemming met de voorzitter van het bestuur om zo goed op de hoogte te blijven van de meest relevante lopende zaken en actualiteiten. Ook is in 2024 een periodiek overleg ingevoerd tussen de voorzitters van het bestuur, de Raad en het BO.

De Raad heeft in 2024 goedkeuring verleend aan de volgende besluiten:

- De herbenoeming van de heer Bas Spong als lid van het Belanghebbendenorgaan
- Het functieprofiel voor een nieuw bestuurslid en het toetsen aan het profiel van de door het bestuur voorgestelde kandidaat Robert Meulenbroek
- Het vaststellen van het jaarverslag over 2023

Governance en organisatie

Het jaar 2024 begon uitdagend op het gebied van Governance en organisatie. Na een periode van ziekte en vervolgens het vertrek van de voorzitter van het Fonds, was er wederom een vacature in het bestuur. De overblijvende bestuurders hebben de portefeuilles en het werk verdeeld en hebben een mooie prestatie geleverd door het jaarwerk, het reguliere werk, het project WTP, de overgang van de pensioenadministratie en belangrijke punten uit het jaarplan zo correct mogelijk uit te voeren alsmede tijd vrij te maken voor het zoeken naar een derde bestuurder én te werken aan het structureel versterken van de organisatie op het pensioenbureau.

Het bestuur is vanaf september 2024 weer op volle sterkte. Derya Akbiyik-Gunaydin is voorzitter van het bestuur geworden, de aandachtsgebieden zijn opnieuw verdeeld en de samenwerking binnen het bestuur verloopt goed.

De relatie tussen de Raad en het bestuur is in 2024 verder geïntensiveerd en versterkt. De Raad wordt steeds actiever geïnformeerd over belangrijke dossiers. Dit uit zich in de wijze waarop vergaderingen tussen de Raad en het bestuur in 2024 worden vormgegeven.

In het gesprek dat de Raad op 21 mei 2025 met het BO had, kwam naar voren dat de relatie tussen het bestuur en het BO ook is versterkt. De communicatie is beter en intensiever en informatie wordt beter verstrekt. De notulen zullen op verzoek van het Belanghebbendenorgaan in het jaar 2025 eerder worden verstrekt dan in het jaar 2024 is gedaan. Het Belanghebbendenorgaan en het bestuur hebben hier afspraken over gemaakt. Over het algemeen is het BO positief over de samenwerking in het jaar 2024. Zij zullen hierover zelf uitgebreid informeren in het BO-verslag over het jaar 2024.

Het bestuur is alert op belangenverstrengeling, evenwichtige belangenafweging en risico's. Er is aandacht voor de Code Pensioenfondsen en er is een geschiktheidsplan.

Alle sleutelfunctiehouderposities zijn ingevuld en rapportages worden tijdig geleverd. Sleutelfunctiehouders hebben ook onderlinge afstemming in het kader van de WTP. De Raad juicht dit toe.

Financiële opzet

Het bestuur heeft in 2024 besloten tot de toekenning per 1 januari 2025 van een toeslag van 0,75% aan de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden over de reguliere aanspraken. Dit besluit is zorgvuldig genomen en betrof het maximaal toegestane toeslagpercentage, gezien het toeslagenbeleid en de financiële positie van het Fonds, en het feit dat geen gebruik wordt gemaakt van het transitie-FTK. Ook dit laatste besluit is zorgvuldig en in lijn met geldende wet- en regelgeving genomen.

Beleggingen

Na de uitgebreide herstructurering van de beleggingsportefeuille in 2023, is het bestuur in 2024 gestaag verder gegaan met het uitvoeren van de beleggingscyclus en het beleggingsbeleid, maar is ook oog geweest voor actuele zaken en optimalisatie van bestaande processen. De beleggingscommissie heeft een goede balans gevonden in samenstelling van de leden en functioneert goed. Er is voldoende countervailing power richting de uitvoerende partijen. De vaststelling, uitvoering en monitoring van de beleggingscyclus wordt goed vastgelegd. Ook is er reeds voldoende aandacht voor de impact van het nieuwe pensioenstelsel, passend bij de inmiddels opgeschoven beoogde invaardatum van het Fonds. De Raad zal deze ontwikkelingen in de komende periode uiteraard blijven volgen, zeker wanneer de invaardatum dichterbij komt en geleerd kan worden van koplopers in de markt.

Ook op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen ('MVB') zijn relevante stappen gezet. Het bestuur heeft besloten om zich te classificeren als artikel 8 van de SFDR, en is aan de slag gegaan met het in kaart brengen van de ESG-risico's. Ook heeft het bestuur MVB meegenomen in de uitvraag van het risicopreferentieonderzoek onder de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. In 2025 worden de uitkomsten hiervan in het MVB-beleid verwerkt. De Raad is van mening dat het bestuur voldoende aandacht besteedt aan dit onderwerp en adviseert dat voort te zetten, gezien de soms snelle ontwikkelingen op dit gebied.

Risicomanagement

In vervolg op de al in 2023 ingezette versterkingen van het risicomanagement binnen het Fonds, heeft het bestuur in de loop van 2024 een nieuw bestuurslid aangesteld met als focus gebied (onder andere) risicomanagement. Bij deze aanstelling heeft een herverdeling van taken binnen het bestuur plaatsgevonden, waardoor de tijd die het bestuur beschikbaar heeft voor risicomanagement is vergroot. Als een gevolg van deze veranderingen heeft het bestuur in 2024 de aanpak en werkzaamheden in het kader van risicomanagement meer gestructureerd. Dit heeft geleid tot een verdere versteviging van het eerstelijns risicomanagement ten opzichte van de al in 2023 ingezette lijn. De samenwerking tussen de eerstelijns en de tweedelijns (sleutelfunctie risicobeheer) loopt naar oordeel van de Raad constructief.

Tot aan de komst van het bestuurslid aangesteld met als focus gebied risicomanagement hebben de twee overige bestuursleden de taken tijdelijk waargenomen. Dit leidde tot een hoge werkdruk bij de twee bestuursleden. Het bestuur en de Raad hebben de hoge werkdruk en de als gevolg daarvan noodzakelijkerwijs te stellen prioriteiten gedurende 2024 meerdere malen in constructieve sfeer besproken. De Raad heeft waardering voor zowel de wijze waarop het tijdelijke 2-persoons bestuur in de eerste helft van 2024 het risicomanagement heeft geborgd, als voor de kwaliteit en structuur van het risicomanagement die het in september 2024 nieuw gestarte bestuurslid in relatieve korte periode heeft kunnen verwezenlijken.

De Raad constateert dat het bestuur in samenspraak met de risicocommissie in 2024 voorbereidingen heeft getroffen om te voldoen aan DORA.

Uitbesteding

Het bestuur toetst alle uitbestedingspartijen periodiek. Van de evaluaties worden schriftelijke rapportages gemaakt die binnen het bestuur worden besproken en met de Raad worden gedeeld. Ook de ISAE 3402-verkeringen worden behandeld en besproken in de bestuursvergaderingen. Alle informatie is voor de Raad beschikbaar.

Net als in voorgaande jaren is in 2024 is veel aandacht uitgegaan naar de IT-verbeteringen naar aanleiding van het onderzoek informatiebeveiliging dat door DNB in 2021 is uitgevoerd en nieuwe wet- en regelgeving zoals DORA. Dit heeft o.a. geresulteerd in de overgang naar een nieuwe IT-provider in november 2024. Ondanks dat de verbeteringen naar aanleiding van het onderzoek informatiebeveiliging van DNB in 2024 nog niet volledig zijn afgerond, heeft het bestuur hier in 2024 goede vorderingen in gemaakt en komt afronding in 2025 in zicht.

Het bestuur heeft de Raad in 2024 steeds goed op de hoogte gehouden van de voortgang en van de afwegingen die het bestuur heeft gemaakt. De Raad is van mening dat het bestuur haar afwegingen op dit onderwerp zorgvuldig heeft gemaakt.

Communicatie

Het Fonds heeft een eigen communicatieafdeling als onderdeel van het pensioenbureau, welke pro-actief te werk gaat. Het Fonds heeft een informatieve website die goed actueel wordt gehouden. Communicatie blijft een belangrijk aandachtspunt in de aanloop naar en bij de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. De Raad adviseert het bestuur daarnaast om continue aandacht te houden voor de communicatie met alle relevante stakeholders en gremia van het Fonds.

Pensioenadministratie

Het bestuur heeft in 2024 veel tijd en aandacht besteed aan de transitie naar een nieuw pensioenadministratiesysteem. Ondanks deze inspanningen heeft dit nog niet geresulteerd in een daadwerkelijke transitie in 2024. Vanwege het grote belang van een zorgvuldige en beheerste transitie heeft de Raad dit onderwerp als een van haar speerpunten voor 2024 benoemd. Dit onderwerp is dan ook veelvuldig besproken tussen het bestuur en de Raad. De Raad heeft het als prettig ervaren dat het bestuur de Raad steeds goed op de hoogte heeft gehouden over de voortgang en van de oorzaken en oplossingen van de tegenvallers die het bestuur in 2024 in dit project heeft ervaren. De Raad is van oordeel dat het bestuur voldoende beheersmaatregelen heeft getroffen om ondanks de vertraging in 2024 en naar verwachting ook in 2025 een integere en beheerste bedrijfsvoering te kunnen waarborgen.

Het bestuur heeft naar de mening van de Raad voldoende aandacht voor de kwaliteit en tijdigheid van de lopende pensioenuitvoering. Geconstateerde afwijkingen en onvolkomenheden worden zorgvuldig besproken en opgevolgd. Door de vertraging die is ontstaan in de transitie naar een nieuw pensioenadministratiesysteem is in 2024 een achterstand ontstaan in de pensioenadministratie. De Raad constateert dat het bestuur hier passende aandacht voor heeft.

Wet Toekomst Pensioenen

De Raad heeft de transitie naar de Wet Toekomst Pensioenen als een van haar speerpunten voor 2024 benoemd. Hiertoe heeft de Raad begin 2024 een WTP beoordelingskader opgesteld waarin de Raad heeft opgenomen hoe zij haar toezicht op de WTP-transitie wil uitvoeren en welke informatie zij hiertoe van het bestuur nodig heeft.

De Raad stelt vast dat het bestuur in 2024 veel aandacht heeft besteed aan de voorbereidingen op de transitie naar de Wet Toekomst Pensioenen door het Fonds. De Raad waardeert dat het bestuur de Raad en het BO gedurende 2024 goed op de hoogte heeft gehouden van de voortgang op zowel de inhoudelijke aspecten als de planning en realisatie van dit project.

Ondanks de inspanningen bij het Fonds en bij de werkgever, heeft de werkgever de wettelijke deadline om op 1 januari 2025 het transitieplan gereed te hebben niet gehaald. De werkgever heeft de wens uitgesproken om de ingangsdatum van de nieuwe regeling uit te stellen naar 1 januari 2028.

De Raad constateert dat het bestuur de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden hierover heeft geïnformeerd en afstemming heeft gehad met DNB. De Raad wordt door het bestuur goed op de hoogte gehouden van het proces. De Raad ziet de opvolging in 2025 met belangstelling tegemoet.

Code Pensioenfondsen

De Raad hanteert de Code Pensioenfondsen als een van de uitgangspunten voor het toezicht op het bestuur. Per 1 januari 2024 is een nieuwe Code Pensioenfondsen in werking getreden. De code bestaat uit 49 normen verdeeld over vijf thema's, en heeft als principe dat pensioenfondsen expliciet en transparant laten zien hoe zij bij hun besluiten recht doen aan de belangen van de diverse belanghebbenden. De code stimuleert 'goed pensioenfondsbestuur' en beschrijft breed gedragen algemene opvattingen in de pensioensector over wat dit inhoudt.

De Raad is van mening dat het bestuur in het jaarverslag adequaat verantwoording aflegt over de toepassing van de Code Pensioenfondsen en voor de normen waaraan niet of gedeeltelijk is voldaan in het jaarverslag helder heeft toegelicht waarom dit het geval is.

Eindoordeel 2024

De Raad is tot het volgende eindoordeel gekomen. Het bestuur heeft zich in 2024 ingespannen om het beleid goed uit te voeren en waar mogelijk met de nieuwe bestuurssamenstelling te verbeteren. Tevens zijn de diverse financiële en niet-financiële risico's adequaat beheerst. Tot slot zijn de belangen van (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden en van de aangesloten ondernemingen evenwichtig afgewogen.

De Raad dankt het bestuur voor haar inzet. De Raad constateert, net als het bestuur, dat het bestuur niet alle voornemens uit het beleidsplan in 2024 heeft afgerond maar heeft het bestuur wel doordachte keuzes zien maken en prioriteiten zien stellen die tijdig met de Raad zijn besproken. Het bestuur heeft dit naar het oordeel van de Raad zorgvuldig en integer gedaan.

De Raad heeft het jaarverslag 2024 beoordeeld en is van mening dat de inhoud een waarheidsgetrouwe weergave is van de werkelijkheid in 2024. De Raad geeft dan ook zijn goedkeuring aan het jaarverslag 2024.

Bijlage:

Toezichtsvisie van de Raad van Toezicht - Wat willen wij bereiken met onze rol?

- Wij leveren onze bijdrage aan het slagvaardig en goed opereren van het Fonds
- Wij dragen er aan bij dat alle fondsorganen hun rol goed pakken
- Wij willen een sterke relatie met het bestuur en BO hebben om met elkaar succesvol te zijn
- Wij vinden informele afstemming een belangrijke aanvulling op de formele overleggen
- Wij zijn hard op de inhoud en zacht op de relatie
- Wij houden ons aan "raad, geen daad"

Normenkader van de Raad van Toezicht – Hoe gaan wij te werk?

Wij toetsen

- hoe het bestuur tot een zorgvuldig besluit is gekomen
- hoe het bestuur alle relevante belangen evenwichtig in haar besluiten heeft meegewogen
- hoe de strategische doelstellingen en beleidsuitgangspunten van het Fonds in het besluit zijn meegenomen
- hoe het bestuur de fondsorganen en de sleutelfunctiehouders in haar besluit heeft betrokken
- hoe het bestuur een integere en beheerste bedrijfsvoering waarborgt, die voldoet aan wet- en regelgeving en fondsspecifieke afspraken

Wij geven gevraagd en ongevraagd advies aan het bestuur.

Nijkerk, 23 juni 2025

De raad van toezicht,

D.H. Mik (voorzitter)

J. Matelski

J. Wijckmans-Peek

Reactie van het bestuur

Het bestuur heeft kennis genomen van het verslag van de raad van toezicht en de gedane aanbevelingen. Het bestuur kan zich vinden in de gedane aanbevelingen. Het bestuur neemt de raad van toezicht verder graag mee in het proces over de wijze waarop het bestuur invulling aan de overige aanbevelingen geeft. Dit zal gebeuren middels de reguliere bijeenkomsten en studiedagen. Het bestuur dankt de raad van toezicht voor het vertrouwen, de betrokkenheid en inzet voor het Fonds.

Jaarrekening

5. Balans

(x € 1.000)

Activa

Beleggingen voor risico fonds
Beleggingen voor risico deelnemer
Totale beleggingen

Herverzekeringsdeel technische voorzieningen
Vorderingen en overlopende activa
Liquide middelen

Passiva

Stichtingskapitaal en reserves
Technische voorziening voor risico fonds
Technische voorziening voor risico deelnemer
Overige Technische voorzieningen
Overige passiva

Dekkingsgraad (in %)

Balans per 31 december 2024		Balans per 31 december 2023	
toelichting	€	toelichting	€
P.1	592.984	P.1	480.206
P.2	<u>19.153</u>	P.2	<u>17.181</u>
	612.137		497.387
P.3	616.707	P.3	603.604
P.4	2.166	P.4	2.698
P.5	<u>7.431</u>	P.5	<u>8.001</u>
	1.238.441		1.111.690
P.6	110.965	P.6	98.565
P.7	1.060.729	P.7	965.502
P.7	19.153	P.7	17.181
P.8	20.907	P.8	10.259
P.9	<u>26.687</u>	P.9	<u>20.183</u>
	1.238.441		1.111.690
	110,3%		110,0%

6. Staat van baten en lasten

(x € 1.000)

Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)
Beleggingsresultaten risico fonds
Beleggingsresultaten risico deelnemer
Baten uit herverzekering
Overige baten
Lasten
Pensioenuitkeringen
Pensioenuitvoeringskosten
Pensioenopbouw
Indexering en overige toeslagen
Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen
Toevoeging aan VPV i.v.m. saldo waardeoverdrachten
Onttrekking uit VPV voor pensioenuitkeringen
Wijziging marktrente
Wijziging grondslagen
Overige wijzigingen in de VPV
Wijziging Techn. Voorz. voor risico fonds
Wijziging Techn. Voorz. voor risico deelnemer
Wijziging overige technische Voorzieningen
Wijziging herv. deel technische Voorzieningen
Saldo overdrachten van rechten
Premies herverzekeraar
Overige lasten

Saldo van baten en lasten

2024		2023	
toelichting	€	toelichting	€
P.10	46.953	P.10	45.180
P.11	61.841	P.11	45.131
P.11	1.439	P.11	1.478
P.12	16.444	P.12	17.915
P.13	<u>80</u>	P.13	<u>78</u>
	126.757		109.782
P.14	17.759	P.14	16.429
P.15	1.731	P.15	1.205
	35.207		32.820
	15.584		29
	34.080		29.615
	2.382		-913
	-17.930		-16.565
	27.998		24.887
	-14.073		-
	11.979		4.879
P.7	95.227	P.7	74.752
P.7	1.972	P.7	1.425
P.8	10.648	P.8	3.408
P.16	-13.103	P.16	-20.281
P.17	-1.753	P.17	1.264
P.18	1.866	P.18	1.683
P.19	<u>10</u>	P.19	<u>8</u>
	114.357		79.893
	12.400		29.889

7. Kasstroomoverzicht

(x € 1.000)

	2024	2023
	€	€
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premies	46.160	46.904
Ontvangen waardeoverdrachten	1.863	-1.374
Ontvangen pensioen herverzekeraar	17.907	18.594
Betaalde pensioenuitkeringen	-17.735	-16.420
Betaalde premies herverzekering	-1.866	-1.683
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-1.821	-1.108
Overige ontvangsten/uitgaven	<u>-4.071</u>	<u>152</u>
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten	40.437	45.065
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	-2.039	-1.146
Aankopen van beleggingen	-217.251	-445.884
Verkopen van beleggingen	173.428	368.276
Overige ontvangsten/uitgaven	6.027	41.620
Betaalde kosten van vermogensbeheer	<u>-1.172</u>	<u>-1.153</u>
Totale kasstroom uit beleggingsactiviteiten	-41.007	-38.287
Netto kasstroom	-570	6.778
Mutatie geld middelen 1)		
Stand per 1 januari geldmiddelen	8.001	1.223
Stand per 31 december geldmiddelen	<u>7.431</u>	<u>8.001</u>
Mutatie geldmiddelen	-570	6.778

- 1) De geldmiddelen betreffen alleen de liquide middelen die aangehouden worden voor de pensioenuitvoering en niet de liquide middelen die binnen de beleggingsportefeuille worden aangehouden.

8. Toelichting op de jaarrekening

8.1. Inleiding

Stichting Pensioenfonds Pon (het Fonds) bestaat sinds 7 september 2020 en is statutair gevestigd te Almere. Kantoorhoudend aan de Putterstraatweg 5 te Nijkerk. De Stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 80248152.

De jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2024.

Het Fonds stelt zich ten doel het uitvoeren van de pensioenregeling(en), waaronder in ieder geval is begrepen, maar niet beperkt tot:

- het beheren en beleggen van (pensioen)vermogen;
- het verstrekken of doen verstrekken van pensioen of andere uitkeringen aan deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden;
- het (her)verzekeren van verplichtingen, één en ander overeenkomstig de bepalingen van de statuten, de uitvoeringsovereenkomst en de pensioenreglementen;
- al hetgeen dienstig is aan het vorenstaande in de ruimste zin van het woord.

Overeenstemmingverklaring

De Jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld op basis van de veronderstelling van de continuïteit van het geheel van de werkzaamheden.

Het bestuur heeft op 23 juni 2025 de jaarrekening vastgesteld. Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

De volgende ondernemingen zijn aangesloten bij het Fonds:

Naam onderneming

Alba Hame B.V.
A-Point B.V.
Auto Hoogenboom B.V.
Aurochs RoW Buyer B.V.
Beleggingsmaatschappij Wijwingerd B.V.
Bike Mobility Services B.V.
Bike Mobility Services Group B.V.
CompactRent B.V.
Dockr B.V.
Greenwheels Collect Car B.V.
Lensor B.V.
Machinefabriek Bolier B.V.
MAN Topused B.V.
MAN Nederland Dealer B.V.
MAN Rollo B.V.
MAN Truck & Bus B.V.
Mobility Solutions and Services B.V.
Modiforce B.V.
Move | House of Mobility
Orion Complex Fleets B.V.
OrionGrip B.V.
Orion Partners B.V.
Pon Bicycle Holding BV
Pon Dealer B.V.
Pon Direct Retail B.V.
Pon Equipment B.V.
Pon Equipment and Pon Power B.V.
Pon Holdings B.V.
Pon HR Services B.V.
Pon IT B.V.
Pon Logistics B.V.
Pon Luxury Cars B.V.
Pon Power B.V.
Pon's Automobielhandel B.V.
Revolt B.V.
Ride-Out B.V.
SAF-Holland Benelux B.V.
Salentein Holding B.V.
Shuttel B.V.
Sitech Nederland B.V.
Stichting Commonland
Stichting Pensioenfonds Pon
Stichting Wij.land
Topec B.V.
Urus Europe B.V.
Volkswagen Pon Financial Services B.V.

.....

In 2024 is de volgende onderneming toegetreden tot het Fonds:

- Aurochs RoW Buyer B.V.
- Lensor B.V.

In 2024 zijn de uitvoeringsovereenkomsten van de volgende ondernemingen beëindigd bij het Fonds:

- Commonland B.V.
- DFM N.V.
- Diesel Power Holland B.V.
- Moveo B.V.

Overeenstemmingverklaring

De Jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld op basis van de veronderstelling van de continuïteit van het geheel van de werkzaamheden.

Het bestuur heeft op 23 juni 2025 de jaarrekening vastgesteld. Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

8.2. Algemene grondslagen

Algemeen

Alle bedragen zijn vermeld in duizenden euro's.

Beleggingen worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Het begrip marktwaarde is te beschouwen als synoniem voor reële waarde. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd op actuele waarde. Vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde, inclusief transactiekosten. Na eerste verwerking worden vorderingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs. Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het Fonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Verantwoording van baten en lasten

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur zich oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

In 2024 heeft een schattingswijziging plaatsgevonden naar aanleiding van een door het Fonds uitgevoerde grondslagenonderzoek. Dit heeft geleid tot de volgende aanpassing van de grondslagen:

- In het kader van het verzekeringstechnisch risico hanteert het Fonds de meest actuele en fondsspecifieke sterftetabellen waarbij rekening wordt gehouden met de voorziene stijging van de levensverwachting. Aangezien in 2024 het Actuariële Genootschap een nieuwe overlevingstafel heeft uitgebracht gaat het Fonds per ultimo 2024 over naar de Prognosetafel AG 2024;
- Onderdeel van de fondsspecifieke sterftetabellen betreft de ervaringssterfte. De ervaringssterfte is voor het laatst aangepast in 2020. In de Actuariële en bedrijfstechnische nota (Abtn) staat vermeld dat het Fonds eenmaal per vier jaar de ervaringssterfte herziet. Derhalve is der ervaringssterfte per ultimo 2024 geactualiseerd op basis van de meest recente cijfers met betrekking tot de levensverwachting naar inkomensniveau;
- Er is met het grondslagenonderzoek ook onderzoek gedaan naar de partnerfrequentie. Op basis van het onderzoek wijzigt het Fonds per ultimo 2024 de partnerfrequentie van 100% gehuwdheid voor het latent partnerpensioen tot de 68 jarige leeftijd naar een partnerfrequentie gebaseerd op basis van de partnerfrequenties 'CBS 2024, inclusief samenwonend', met een frequentie van 100% op de pensioeningangsheeftijd. Hierbij wordt voor mannen tot de pensioeningangsdatum een opslag van 15% gehanteerd.

Tot slot heeft er in 2024 een schattingswijziging plaatsgevonden met betrekking tot de vaste kostenopslag in de kostenvoorziening.

Hantering van de nieuwe prognosetafel, de nieuwe ervaringsterfte, de nieuwe partnerfrequentie en de wijziging in de kostenvoorziening, hebben de volgende impact op technische voorziening in duizenden euro's dan wel totaal op de dekkingsgraad in procenten:

Prognosetafel (x € 1.000)	Ervaringssterfte (x € 1.000)	Partnerfrequentie (x € 1.000)	Kostenvoorziening (x € 1.000)	Totaal effect op dekkingsgraad
-401	-1.341	-1.898	2.082	1,2%

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de rekening van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum.

8.3. Specifieke grondslagen voor de balans

Beleggingen

Algemeen

De beleggingen worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Het begrip marktwaarde is te beschouwen als synoniem voor reële waarde.

Participaties in beleggingsinstellingen, die gespecialiseerd zijn in een bepaald soort beleggingen worden gerubriceerd en gewaardeerd volgens de grondslagen voor dat soort beleggingen. Lopende interestposities uit hoofde van die beleggingen worden verantwoord als onderdeel van de marktwaarde van de betreffende beleggingscategorie.

Vastgoedbeleggingen

Beleggingen in direct vastgoed worden gewaardeerd tegen de marktwaarde, zijnde de reële waarde per balansdatum, gebaseerd op door onafhankelijke deskundigen verrichte taxaties. De gehele directe vastgoedportefeuille wordt jaarlijks door deze deskundigen getaxeerd. Eenmaal per drie jaar vindt dit plaats op basis van een volledige taxatie. In de tussenliggende jaren wordt er een geveltaxatie uitgevoerd. Indien daartoe aanleiding is, wordt bij de waardering rekening gehouden met de feitelijke verhuursituatie en/of renovatieactiviteiten. Resultaten door wijziging in de reële waarde worden in de staat van baten en lasten verantwoord. Beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers.

Niet-beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd tegen de marktwaarde welke is bepaald middels onafhankelijke taxaties. Bij verkrijging van vastgoedbeleggingen vindt de eerste waardering plaats tegen verkrijgingsprijs, inclusief de bijbehorende transactiekosten.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Bij verkrijging van aandelenbeleggingen vindt de eerste waardering plaats tegen kostprijs.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoersen. Bij verkrijging van vastrentende waarden beleggingen vindt de eerste waardering plaats tegen kostprijs. Indien vastrentende waarden of participaties in beleggingsinstellingen niet-beursgenoteerd zijn, vindt waardebepaling plaats op basis van de geschatte toekomstige netto kasstromen (rente en aflossingen) die uit de beleggingen zullen voortvloeien, contant gemaakt tegen de ultimo boekjaar geldende marktrente en rekening houdend met het risicoprofiel (kredietrisico; oninbaarheid) en de looptijden.

Overige beleggingen

De overige beleggingen, bestaande uit liquide middelen, worden gewaardeerd op basis van de nominale waarde.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnoteringen of, als die niet beschikbaar zijn, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme waarderingsmodellen. Voor de waardering van de interest rate swaps wordt de Euro-swapcurve gebruikt, waarbij als waarderingstijd wordt gebruikt de snap time van 16:00 GMT (17:00 CET) en wordt op mid gewaardeerd. De twee legs van de swap worden apart gewaardeerd op basis van de verwachte cashflows.

Beleggingen voor risico deelnemer

De grondslagen voor de waardering van de beleggingen voor risico deelnemer zijn gelijk aan die voor de beleggingen die voor rekening van het Fonds worden aangehouden.

Herverzekeringen

Het Fonds heeft de tot 31 december 2014 opgebouwde aanspraken premievrij herverzekerd via een garantiecontract bij Nationale-Nederlanden.

Met betrekking tot de niet bij Nationale-Nederlanden herverzekerde risico's heeft het Fonds het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico herverzekerd, met uitzondering van het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico uit hoofde van de Anw-hiaat pensioenregeling. Voor de Anw-hiaat pensioenregeling heeft het Fonds het overlijdensrisico op stop-loss basis volledig herverzekerd en is het arbeidsongeschiktheidsrisico niet herverzekerd. Voor de herverzekeringen geldt dat uitgaande herverzekeringspremies worden verantwoord onder het jaar waarop deze betrekking hebben. Vorderingen uit herverzekeringscontracten op risicobasis worden verantwoord op het moment dat de verzekerde gebeurtenis zich voordoet. De herverzekerde uitkeringen vinden plaats door middel van een eenmalige uitkering overeenkomstig de door het Fonds verstrekte opgave hieromtrent aan de herverzekeraar.

Vorderingen uit herverzekeringscontracten die classificeren als garantiecontracten worden gelijkgesteld aan de hiertegenover staande voorziening voor pensioenverplichtingen. Bij de waardering van de vorderingen wordt rekening gehouden met de kredietwaardigheid van de herverzekeraar (afslag voor kredietrisico).

Het bestuur acht in het algemeen de kans dat Nationale-Nederlanden niet aan zijn verplichtingen zal voldoen, verwaarloosbaar. Het bestuur past dan ook geen afslag wegens kredietrisico toe. Het herverzekeringsdeel van de technische voorzieningen betreft de in het garantiecontract ondergebrachte verzekeringen. Omdat de verzekerde uitkeringen premievrij zijn achtergelaten bij de verzekeraar is de waarde van het herverzekeringsdeel gelijk aan de onder de voorzieningen opgenomen voorziening pensioenverplichtingen afgedekt door herverzekeringscontract. De waarderingsgrondslagen voor het herverzekeringsdeel zijn derhalve gelijk aan de waarderingsgrondslagen van de voorziening.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde, inclusief transactiekosten. Na eerste verwerking worden vorderingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten). Bij de waardering van de vorderingen wordt zo nodig rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen, indien sprake is van oninbaarheid.

Reserves

De reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actiefposten en posten van het vreemd vermogen, inclusief de (overige) technische voorzieningen voor risico van het Fonds, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn opgenomen. De reserves blijken afzonderlijk uit de balans.

Technische voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen

De voorziening voor pensioenverplichtingen wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van de toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke toeslagverlening.

De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen is uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of op de opgebouwde pensioenaanspraken een toeslag wordt verleend. Alle per balansdatum bestaande toeslagbesluiten (ook voor toeslagbesluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex ante condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met arbeidsongeschiktheid op basis van de contante waarde van de vrijgestelde nog op te bouwen pensioenaanspraken.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van voor de toezichthouder acceptabele grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen van de pensioenverplichtingen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

- overlevingstafel: Prognosetafel AG2024, starttafel 2025;
- ervaringssterfte: fondsspecifieke ervaringssterfte (conform inkomensmodel S&V) op basis van het in 2024 gehouden grondslagenonderzoek;
- gehuwdheid: tot pensioeningangsdatum is de gehuwdheid gebaseerd op de partnerfrequenties CBS 2024, incl. samenwonend, met een frequentie van 100% op de pensioeningangsdatum. Hierbij wordt voor mannen tot de pensioeningangsdatum een opslag van 15% gehanteerd. Na pensioeningangsdatum: bepaald partnersysteem. Voor het ANW-hiaat pensioen geldt het bepaald partnersysteem;
- voor partnerpensioen is aangenomen dat de vrouwelijke partner 3 jaar jonger is dan de verzekerde man en de mannelijk partner 3 jaar ouder dan de verzekerde vrouw. Na pensionering wordt gerekend met werkelijk leeftijdsverschil;
- opslag wezenpensioen voor pensioendatum: 0% op het tarief voor het partnerpensioen;
- rekenrente: RTS DNB 31-12-2024. De vaste (gemiddelde) rekenrente waarbij de technisch voorziening risico fonds overeenkomt met de technische voorziening op basis van de rentetermijnstructuur bedraagt 2,07%.

De excassovoorziening is bepaald op 2,0% van de voorziening pensioenverplichtingen, verhoogd met een vast bedrag aan pensioenuitvoeringskosten. Dit vaste bedrag is ultimo 2024 € 3.484.

Voorziening toekomstige arbeidsongeschikten

Aan de voorziening toekomstige arbeidsongeschikten voor de Basis pensioenregeling wordt toegevoegd de opslag voor premievrijstelling in de premie van de Basis pensioenregeling en onttrokken de premie die aan de herverzekeraar is betaald. Verder wordt onttrokken de in het boekjaar opgetreden schade met betrekking tot arbeidsongeschiktheid en toegevoegd de van de herverzekeraar ontvangen uitkering in verband met deze schades.

Aan de voorziening toekomstige arbeidsongeschikten voor de Anw-hiaat pensioenregeling wordt toegevoegd de opslag in de premie van de Anw-hiaat pensioenregeling en onttrokken de premie voor bestaande arbeidsongeschiktheid. Hierbij wordt een ondergrens aangehouden ter grootte van de vrijgestelde premie van het afgelopen boekjaar maal de toekomstige looptijd tot de AOW-leeftijd van de arbeidsongeschikte.

Aan deze voorziening wordt een rendement toegevoegd ter grootte van het beleggingsrendement van het Fonds minus 1,00%.

Overige technische voorzieningen

De overige technische voorzieningen mogen allen worden gebruikt voor de doeleinden, zoals opgenomen in de Actuariële en bedrijfstechnische nota van het Fonds.

Egalisatievoorziening CDC-premie

Het depot waarin het deel van de jaarlijkse feitelijke premie kan worden gestort dat hoger is dan de gedempte kostendekkende premie, zoals bedoeld in artikel 128 van de PW. Ten laste van dit depot kunnen tekorten op de feitelijke premie worden gebracht. De middelen in het depot blijven buiten beschouwing bij het vaststellen van de (beleids)dekkingsgraad van het Fonds, maar worden wel aangesproken om een korting als bedoeld in artikel 134 van de PW (deels) te voorkomen. Aan deze voorziening egalisatievoorziening CDC-premie is een rendement toegekend van 12,84%. Dit percentage komt overeen met het beleggingsrendement van het Fonds over 2024

Voorziening toeslagdepot A

Het Fonds kent een toeslagdepot A. De middelen in dit toeslagdepot A worden aangewend voor inkoop van een voorwaardelijke toeslag ten behoeve van de deelnemers aan het Multi-OPF die op 31 december 2020 reeds deelnemer aan de Anw-hiaat pensioenregeling waren en per 1 januari 2021 zijn overgenomen door Stichting Pensioenfonds Pon en na die datum als deelnemer komen te overlijden, zolang het toeslagdepot A nog middelen bevat. Deze voorwaardelijke toeslag wordt verleend op de Anw-hiaat pensioenrechten in aanvulling op de door het Fonds in het betreffende jaar eventueel reeds verleende toeslag. Het bestuur beslist jaarlijks in hoeverre een aanvullende toeslag uit het toeslagdepot A wordt toegekend. Aan deze voorziening toeslagdepot A is een rendement toegekend van 12,84%. Dit percentage komt overeen met het beleggingsrendement van het Fonds over 2024. Per 1 januari 2025 is een aanvullende toeslag verleend van 0,75%.

Overige passiva

Overige passiva worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde, inclusief transactiekosten. Na eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

8.4. Specifieke grondslagen voor de staat van baten en lasten

Algemeen

De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorziening pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat.

Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)

Onder premiebijdragen van werkgevers en werknemers wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar op te bouwen pensioenaanspraken onder aftrek van kortingen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

Directe beleggingsopbrengsten

Onder directe beleggingsopbrengsten worden verstaan rentebaten en -lasten, dividenden en soortgelijke opbrengsten. Directe beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben met uitzondering van dividenden waarvoor geldt dat deze worden verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardewijzigingen en valutaresultaten. In de jaarrekening wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van de beleggingen. Alle waardeveranderingen van de beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen. Indirecte beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Kosten vermogensbeheer

Onder kosten vermogensbeheer worden verantwoord de kosten die het gevolg zijn van de beleggingsactiviteiten van de vermogensbeheerder, de kosten van de custodian en de kosten die het pensioenfonds zelf maakt met betrekking tot de beleggingsactiviteiten. De kosten die worden gemaakt in de beleggingsfondsen waarin het pensioenfonds actief is, worden binnen de betreffende beleggingsfondsen al verrekend en blijven verder buiten beschouwing.

Baten uit herverzekering

De baten uit herverzekering worden gevormd door de pensioenuitkeringen van Nationale-Nederlanden en de uitkering uit hoofde van de herverzekering bij Zwitserleven.

Mutatie (overige) technische voorzieningen voor risico van het Fonds

De mutatie technische voorzieningen wordt in belangrijke mate veroorzaakt door de volgende componenten:

Pensioenopbouw

Bij de pensioenopbouw zijn aanspraken en rechten over het boekjaar gewaardeerd naar het niveau dat zij op balansdatum hebben.

Rentetoevoeging

De rentetoevoeging op basis van een rentepercentage van 3,439%, welke overeenkomt met de éénjaarsrente uit hoofde van de rentetermijnstructuur.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Vooraf wordt een actuariële berekening gemaakt van de toekomstige pensioenuitvoeringskosten (met name excassokosten) en pensioenuitkeringen die in de voorziening pensioenverplichtingen worden opgenomen. Deze post betreft de vrijval ten behoeve van de financiering van de kosten en uitkeringen van het verslagjaar.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan de pensioengerechtigden uitgekeerde bedragen, inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Saldo overdrachten van rechten

De post saldo overdrachten van rechten bevat het saldo van bedragen uit hoofde van overgenomen dan wel overgedragen pensioenverplichtingen.

Premies herverzekeraar

Voor de herverzekeringen geldt dat uitgaande herverzekeringspremies worden verantwoord onder het jaar waarop deze betrekking hebben.

Overige baten en lasten

Overige baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

8.5. Overige specifieke grondslagen

Dekkingsgraad

De nominale dekkingsgraad van het Fonds wordt berekend door op balansdatum het balanstotaal minus de kortlopende schulden te delen op de technische voorzieningen zoals opgenomen in de balans. In deze opstelling worden de Egalisatievoorziening CDC-premie en de Voorziening toeslagdepot A ingedeeld bij de kortlopende schulden, omdat ze niet mee mogen tellen bij de vaststelling van de (beleids)dekkingsgraad.

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden.

Risicobeheer

Bij de bepaling van het vereist eigen vermogen wordt uitgegaan van het look-through-principe.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is conform de indirecte methode opgesteld. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenuitvoeringsactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

Toelichting behorende tot de jaarrekening

P.1. Beleggingen voor risico Fonds

De ontwikkelingen in de beleggingsportefeuille in de verslagperiode zijn als volgt samen te vatten:

2024 (x € 1.000)	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige Beleggingen	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari	225.036	239.178	14.305	1.687	480.206
Derivaten met negatieve waarde	-	-	-1.449	-	-1.449
Ontvangen cash collateral	-	-	-	-17.570	-17.570
Te betalen intrest	-	-	-	-241	-241
Subtotaal per 1 januari	225.036	239.178	12.856	-16.124	460.946
Herwaardering	47.265	9.638	7.927	-	64.830
Aankopen	34.699	182.071	481	-	217.251
Verkopen	-21.990	-151.318	-121	-	-173.429
Overige mutaties	-	-	1.532	21.854	23.386
Stand per 31 december	285.010	279.569	22.675	5.730	592.984
Derivaten met negatieve waarde	-	-	-1.532	-	-1.532
Ontvangen cash collateral	-	-	-	-23.610	-23.610
Te betalen interest	-	-	-	-400	-400
Totale beleggingen					567.442

2023 (x € 1.000)	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige Beleggingen	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari	191.780	187.567	2.959	29.181	411.487
Derivaten met negatieve waarde	-	-	-29.864	-	-29.864
Ontvangen cash collateral	-	-	-	-4.050	-4.050
Te betalen intrest	-	-	-	-45	-45
Subtotaal per 1 januari	191.780	187.567	-26.905	25.086	377.528
Herwaardering	32.930	9.815	4.275	-	47.021
Aankopen	91.332	310.268	-8.798	-	392.801
Verkopen	-91.006	-268.472	44.284	-	-315.194
Overige mutaties	-	-	1.449	-23.399	-21.950
Stand per 31 december	225.036	239.178	14.305	1.687	480.206
Derivaten met negatieve waarde	-	-	-1.449	-	-1.449
Ontvangen cash collateral	-	-	-	-17.570	-17.570
Te betalen interest	-	-	-	-241	-241
Totale beleggingen					460.946

De derivaten betreffen intrest rate swaps ter afdekking van het renterisico.

De overige beleggingen bestaan uit betaald cash collateral (€ 730), de liquiditeiten aangehouden bij Caceis (€ 3.861), te vorderen interest (€ 1.036) en overige vorderingen (€ 103). Onder overige vorderingen kunnen onder meer zijn begrepen terugvorderbare dividendbelasting en/of buitenlandse bronbelasting, vorderingen uit hoofde van valutatransacties, verdiende, nog niet ontvangen interest op liquide middelen en overige transitorische posten, eventueel onder aftrek van een noodzakelijk geachte voorziening voor oninbaarheid. Derivaten met een negatieve waarde, de ontvangen cash collateral en de te betalen interest worden gerapporteerd onder Overige Passiva. Er vinden geen beleggingen plaats in de premie-bijdragende ondernemingen.

Het uitlenen van financiële instrumenten ("securities lending") is niet toegestaan binnen het door GSAM gevoerde beheer namens het Fonds. Echter, fondsbeheerders van beleggingsinstellingen waarin het Fonds belegt of operationele vermogensbeheerders kunnen op grond van de desbetreffende fondsvoorwaarden of beleggingsrichtlijnen wel bevoegd zijn om gebruik te maken van securities lending.

Op basis van de verscheidenheid en gradaties in waarderingsmethoden dienen de beleggingen te worden ingedeeld naar vier verschillende waarderingsniveaus:

- Niveau 1: De waarde van de belegging is gebaseerd op direct waarneembare genoteerde marktprijzen.
- Niveau 2: De waarde van de belegging is gebaseerd op onafhankelijke taxaties.
- Niveau 3: De waarde van de belegging is gebaseerd op de netto contante waarde van waarneembare marktdata.
- Niveau 4: De waarde wordt vastgesteld op een andere methode, zijnde de waardering op basis van modellen waar niet of slechts gedeeltelijk gebruik gemaakt is van waarneembare marktdata. Dit betreft onder meer de beleggingen die worden gewaardeerd op basis van de intrinsieke waarde ontleend aan opgaven van externe managers.

Op basis van deze indeling kan de beleggingsportefeuille als volgt worden samengevat:

2024 (x € 1.000)	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4	Totaal
Aandelen	285.010	-	-	-	285.010
Vastrentende waarden	268.352	-	-	11.217	279.569
Derivaten	-	-	22.675	-	22.675
Overige beleggingen	5.730	-	-	-	5.730
Totaal	559.092	-	22.675	11.217	592.984

2023 (x € 1.000)	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4	Totaal
Aandelen	225.036	-	-	-	225.036
Vastrentende waarden	228.572	-	-	10.606	239.178
Derivaten	-	-	14.305	-	14.305
Overige beleggingen	1.687	-	-	-	1.687
Totaal	455.295	-	14.305	10.606	480.206

P.2. Beleggingen voor risico deelnemer

Het Fonds voert een Netto pensioenregeling uit voor het salarisdeel boven het salarisplafond van de Basis pensioenregeling. Daarnaast voert het Fonds de Aanvullend Pensioen en/of Compensatie pensioenregeling uit, uit hoofde waarvan (bruto) premiestortingen plaatsvinden. De premies, na aftrek van kosten en risicopremies, worden belegd in Life-Cycle fondsen van GSAM. Er vinden geen beleggingen plaats in de premie-bijdragende ondernemingen.

(x € 1.000)	2024	2023
	€	€
Beleggingen voor risico deelnemer (netto)	7.837	6.403
Beleggingen voor risico deelnemer (bruto)	11.316	10.778
Totaal per 31 december	19.153	17.181

De ontwikkelingen in de beleggingsportefeuille voor risico deelnemer in het de verslagperiode zijn als volgt samen te vatten:

2024 (x € 1.000)	Aandelen	Vastrentende waarden	Totaal
	€	€	€
Stand per 1 januari	7.539	9.642	17.181
Herwaardering	1.043	430	1.473
Aankopen	1.125	2.199	3.324
Verkopen	-419	-2.406	-2.825
Stand per 31 december	9.288	9.865	19.153

2023 (x € 1.000)	Aandelen	Vastrentende waarden	Totaal
	€	€	€
Stand per 1 januari	7.174	8.582	15.756
Herwaardering	826	684	1.510
Aankopen	648	1.462	2.110
Verkopen	-1.109	-1.086	-2.195
Stand per 31 december	7.539	9.642	17.181

Op basis van de hiervoor genoemde indeling kan de beleggingsportefeuille voor risico deelnemer als volgt worden samengevat:

2024 (x € 1.000)	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4	Totaal
Aandelen	9.288	-	-	-	9.288
Vastrentende waarden	9.865	-	-	-	9.865
Totaal	19.153	-	-	-	19.153

2023 (x € 1.000)	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4	Totaal
Aandelen	7.539	-	-	-	7.539
Vastrentende waarden	9.642	-	-	-	9.642
Totaal	17.181	-	-	-	17.181

P.3. Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

(x € 1.000)	2024	2023
	€	€
Garantiecontracten	616.707	603.604

Voor het verloop van de post "Herverzekeringsdeel technische voorzieningen" wordt verwezen naar de toelichting op de post "Technische Voorziening afgedekt door garantiecontract".

Het betreft een contract tussen het Fonds en Nationale-Nederlanden met de volgende specifieke kenmerken:

- het contract is premievrij achtergelaten bij Nationale-Nederlanden;
- alle risico's met betrekking tot kort- en langlevens en arbeidsongeschiktheid zijn voor rekening van Nationale-Nederlanden;
- er is geen sprake van overrentedeling, het beleggingsrisico is voor rekening van Nationale-Nederlanden;
- er is geen sprake van technische resultatendeling, zowel de positieve als de negatieve technische resultaten zijn voor rekening van Nationale-Nederlanden.

In bovenstaande waardering van de garantiecontracten is geen rekening gehouden met een kredietafslag, aangezien de kredietwaardigheid van Nationale-Nederlanden door het bestuur als voldoende wordt aangemerkt.

P.4. Vorderingen en overlopende activa

(x € 1.000)	2024	2023
	€	€
Vordering op werkgevers	1.518	441
Nog te ontvangen waardeoverdrachten	-	215
Vordering op Zwitserleven	106	83
Vordering op Nationale-Nederlanden	338	1.824
Overige vorderingen	204	135
Totaal	2.166	2.698

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar. De vordering op werkgevers betreft nog te ontvangen premies. De vordering op Nationale-Nederlanden betreft de nog te ontvangen pensioenuitkeringen en waardeoverdrachten. De overige vorderingen bestaan uit de vooruitbetaalde kosten, de terug te betalen premies aan werkgevers en nog te ontvangen intrest.

P.5. Liquide middelen

Hier wordt het saldo van de ABN AMRO-bankrekening gerapporteerd. Deze middelen staan ter vrije beschikking aan het Fonds.

(x € 1.000)	2024	2023
	€	€
Stand per 1 januari	8.001	1.223
Mutaties gedurende het jaar	<u>-570</u>	<u>6.778</u>
Stand per 31 december	7.431	8.001

P.6. Stichtingskapitaal en reserves

(x € 1.000)	2024	2023
	€	€
Stand per 1 januari	98.565	68.676
Toevoeging uit bestemming saldo van baten en lasten	<u>12.400</u>	<u>29.889</u>
Stand per 31 december	110.965	98.565

Solvabiliteit

(x € 1.000)	2024	2023
	€	€
Aanwezig eigen vermogen	110.965	98.565
Minimaal vereist eigen vermogen	26.533	24.299
Vereist eigen vermogen	109.480	90.975

Voor de berekening van het vereist eigen vermogen wordt gebruik gemaakt van het standaardmodel.

(Beleids)dekkingsgraad

De dekkingsgraad van het Fonds geeft de verhouding tussen de bezittingen en de schulden van het Fonds weer. De dekkingsgraad wordt hierbij als volgt vastgesteld:
(totaal activa -/- kortlopende schulden) / (marktwaaarde van de nominale technische voorziening).

De beleidsdekkingsgraad is hierbij de gemiddelde dekkingsgraad van de laatste 12 maanden. Mede op basis van de beleidsdekkingsgraad worden door het bestuur beleidsbeslissingen genomen ten aanzien van de premie, de toeslagverlening en het beleggingsbeleid.

De dekkingsgraad ultimo 2024 is 110,3% en de beleidsdekkingsgraad 111,3%.

De vereiste dekkingsgraad ultimo 2024 is 110,1% en de minimaal vereiste dekkingsgraad 102,5%. Aangezien de beleidsdekkingsgraad groter is dan de vereiste dekkingsgraad, is er sprake van een toereikende solvabiliteit.

P.7. Technische voorzieningen

(x € 1.000)	2024	2023
	€	€
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemer (netto)	7.837	6.403
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemer (bruto)	<u>11.316</u>	<u>10.778</u>
Subtotaal	19.153	17.181
Voorziening voor pensioenverplichtingen voor risico fonds	444.022	361.898
Voorziening voor pensioenverplichtingen afgedekt door herverzekeringscontract	<u>616.707</u>	<u>603.604</u>
Subtotaal	1.060.729	965.502
Totaal generaal	1.079.882	982.683

Het mutatieoverzicht voor de voorziening voor pensioenverplichtingen voor risico deelnemer (netto) is als volgt:

(x € 1.000)	2024	2023
	€	€
Stand per 1 januari	6.403	5.506
Premies	978	970
Onttrekkingen voor kosten en risicopremies	<u>-129</u>	<u>-127</u>
Toevoeging pensioenopbouw	849	843
Uitkeringen	-17	-500
Rendement	<u>602</u>	<u>554</u>
Stand per 31 december	7.837	6.403

Het mutatieoverzicht voor de voorziening voor pensioenverplichtingen voor risico deelnemer (bruto) is als volgt:

(x € 1.000)	2024	2023
	€	€
Stand per 1 januari	10.778	10.250
Premies	318	355
Onttrekkingen voor kosten en risicopremies	<u>-</u>	<u>-</u>
Toevoeging pensioenopbouw	318	355
Mutatie overdracht van rechten		-4
Uitkeringen	-559	-746
Rendement	837	924
Overige mutaties	<u>-58</u>	<u>-1</u>
Stand per 31 december	11.316	10.778

Het mutatieoverzicht voor de voorziening voor pensioenverplichtingen voor risico fonds is als volgt:

(x € 1.000)	2024	2023
	€	€
Stand per 1 januari	361.898	307.427
Toevoeging pensioenopbouw	35.207	32.820
Indexering en overige toeslagen	15.584	29
Rentetoevoeging	13.634	10.931
Mutatie overdrachten van rechten	3.145	2.217
Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten	-3.371	-2.904
Wijziging marktrente	15.894	5.677
Wijziging grondslagen	-3.640	-
Overige mutaties	<u>5.671</u>	<u>5.701</u>
Stand 31 december	444.022	361.898

Het mutatieoverzicht voor de voorziening voor pensioenverplichtingen afgedekt door het herverzekeringscontract is als volgt:

(x € 1.000)	2024	2023
	€	€
Stand per 1 januari	603.604	583.323
Toevoeging pensioenopbouw	-	-
Indexering en overige toeslagen	-	-
Rentetoevoeging	20.446	18.684
Mutatie overdrachten van rechten	-763	-3.130
Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten	-14.559	-13.661
Wijziging marktrente	12.104	19.210
Wijziging grondslagen	-10.433	-
Overige mutaties	6.308	-822
Stand 31 december	616.707	603.604

De voorziening voor pensioenverplichtingen is naar categorieën van deelnemers als volgt:

(x € 1.000)	2024	2023
	€	€
Deelnemers	251.217	213.388
Gewezen deelnemers	113.755	89.958
Pensioengerechtigden	48.608	41.628
Overig	30.442	16.924
Totale voorziening voor risico fonds	444.022	361.898
Voorziening afgedekt door herverzekeringscontract	616.707	603.604
Voorziening voor rekening deelnemers	19.153	17.181
Totale verplichtingen	1.079.882	982.683

De methode voor de berekening van de pensioenverplichtingen is zodanig toegepast dat er geen sprake is van een financieringsachterstand. Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter.

Korte beschrijving van de pensioenregeling (2024)

- Soort regeling : collectieve beschikbare premieregeling (CDC-regeling)
- Pensioenleeftijd : 68 jaar
- Pensioenopbouw
- Ouderdomspensioen : 1,875% van de pensioengrondslag per dienstjaar
- Nabestaandenpensioen : 70% van het te bereiken ouderdomspensioen
- Wezenpensioen : 14% van het te bereiken ouderdomspensioen
- Pensioengrondslag : 12,96 x het vaste maandsalaris minus de franchise
- Franchise : € 18.475
- Premie : 30% van de totale pensioengrondslag
- Werknemersbijdrage
- In dienst op 31-12-2014 : 1/4 van CDC-premie
 - In dienst na 31-12-2014 : 1/3 van CDC premie

Toevoeging pensioenopbouw

Onder toevoeging pensioenopbouw is opgenomen de actuariael berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten van ouderdomspensioen, partnerpensioen en wezenpensioen.

Indexering en overige toeslagen

Het toeslagbeleid kan als volgt worden verwoord.

De toeslag op de pensioenaanspraken en de pensioenrechten wordt jaarlijks vastgesteld door het bestuur van het Fonds. Er bestaat een ambitie om jaarlijks de pensioenaanspraken en de pensioenrechten aan te passen aan de ontwikkeling van de CPI afgeleid over de periode september-september. Er is geen recht op toekomstige toeslagen. Het is niet zeker of en in hoeverre in de toekomst toeslagen kunnen worden verleend. Het Fonds heeft geen geld gereserveerd voor toekomstige toeslagen.

Volgens de wettelijke vereisten is (gedeeltelijke) toeslagverlening pas toegestaan indien de beleidsdekkingsgraad hoger is dan 110%. Voor het Fonds is ontheffing aangevraagd bij DNB inzake de toeslagdrempel van 110%, aangezien een deel van de pensioenverplichtingen is herverzekerd bij een verzekeraar. Deze ontheffing is door DNB verleend op 5 januari 2021. Daarmee dient voor de vaststelling van de toeslagdrempel voor het Fonds een gewogen ondergrens te worden bepaald. Dit geschiedt door voor het deel van de pensioenverplichtingen dat is herverzekerd de minimaal vereiste ondergrens aan te houden en voor het resterende deel een ondergrens van 110% te hanteren. Voor het Fonds resulteert dit in een toeslagdrempel per 30 september 2024 van 104,5%.

Naast de ondergrens (toeslagdrempel) geldt voor een pensioenfonds de restrictie dat het pas is toegestaan om volledig toeslag te verlenen indien er genoeg beschikbare middelen in het pensioenfonds aanwezig zijn om deze volledige toeslagverlening ook in de toekomst naar verwachting structureel waar te kunnen maken. Deze grens is afhankelijk van de looptijd van de uitkeringen, de toeslagmaatstaf en de technische voorziening. De beleidsdekkingsgraad vanaf waar volledige toeslagverlening mogelijk is, wordt de bovengrens genoemd. De bovengrens voor toekomstbestendige toeslagverlening dient jaarlijks te worden vastgesteld en is mede afhankelijk van de rentestand. De bovengrens bedraagt 134,40%.

Voor de toekenning van een toeslag is de beleidsdekkingsgraad per 30 september leidend. Bij het toekennen van de voorwaardelijke toeslagverlening is uitgegaan van een beleidsdekkingsgraad per 30 september 2024 van 111,8% en de hierboven genoemde toeslagdrempel van 104,50% en de bovengrens van 134,40%. Op basis hiervan heeft het Fonds besloten om per 1 januari 2025 een toeslag te verlenen van 0,75%, zijnde 29,8% van de ambitie van 2,54%.

Met betrekking tot de Anw-hiaat pensioenregeling geldt een aanvullende toeslag ten behoeve van de deelnemers aan het Multi-OPF die op 31 december 2020 reeds deelnemer aan de Anw-hiaat pensioenregeling waren en per 1 januari 2021 zijn overgenomen door Stichting Pensioenfonds Pon en na die datum als deelnemer komen te overlijden. Deze voorwaardelijke toeslag wordt verleend op de Anw-hiaat pensioenrechten in aanvulling op de door het Fonds in het betreffende jaar eventueel reeds verleende toeslag. De aanvullende toeslag vult de reeds verleende toeslag aan tot ten hoogste de werkelijke stijging van de Anw-uitkering met een maximum van 1,50%. De aanvullende toeslag wordt gefinancierd vanuit toeslagdepot A. Aangezien de verleende toeslag van 0,75% lager is dan 1,50%, heeft het bestuur besloten de aanvullende toeslag vast te stellen op 0,75%.

	1-1-2025	1-1-2024
Voorwaardelijke toeslag	0,75%	0,80%
Aanvullende toeslag Anw-hiaat pensioenrechten (Voorziening toeslagdepot A)	0,75%	0,70%

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen voor risico fonds zijn opgerent primo jaar met 3,439%, op basis van de éénjaarsrente van de interbancaire swapmarkt aan het begin van het verslagjaar.

Mutatie overdrachten van rechten

Dit betreft de toevoeging aan de voorziening door het saldo van inkomende en uitgaande waardeoverdrachten

Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Dit betreft de vrijval van de voorziening in verband met uitkeringen en afkopen inclusief de vrijval van de excassokosten.

Op basis van het liquidatiescenario wordt periodiek een inschatting gemaakt van de kosten die gemoeid zijn met de afwikkeling en externe onderbrenging van het Fonds. Voor het Fonds geldt ultimo 2024 een kostenvoorziening van 2% van de netto voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds (voor zover deze niet is afgedekt door een herverzekeringscontract), verhoogd met een bedrag van € 3.484.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Dit effect wordt verantwoord onder het hoofd "wijziging marktrente".

Wijziging grondslagen

Per 31 december 2024 is overgegaan naar de meest recente overlevingstafel: Prognosetafel AG 2024. Naast de tweejaarlijkse aanpassing van de overlevingstafel doet het Fonds eenmaal per vier jaar onderzoek naar de diverse fondsgrondslagen. Op basis van dit onderzoek is per 31 december 2024 de ervaringssterfte en de partnerfrequentie voor het latent partnerpensioen tot pensioeningangsdatum aangepast.

Overige mutaties

Onder de overige mutaties van de technische voorziening voor risico fonds wordt, naast het technisch resultaat, de wijziging in de voorziening voor toekomstige arbeidsongeschikten (€ 1.312) en de toename van de vaste kostenopslag in de excassovoorziening (€ 2.082) weergegeven.

P.8. Overige technische voorzieningen

Dit betreft een drietal voorzieningen:

(x € 1.000)	2024	2023
	€	€
Voorziening egalisatievoorziening CDC-premie	19.681	9.141
Voorzienig toeslagdepot A	<u>1.226</u>	<u>1.118</u>
Totaal	20.907	10.259

Hiervoor gelden de volgende looptijden:

- de Voorziening egalisatievoorziening CDC-premie heeft een looptijd tot 31 december 2025, zijnde de einddatum van de contractperiode van de CDC-regeling;
- de Voorziening toeslagdepot A heeft een looptijd tot 31 december 2030, zijnde de datum vanaf wanneer de betreffende toeslag toekomstbestendig zal zijn.

Het mutatie-overzicht Voorziening egalisatievoorziening CDC-premie is als volgt:

(x € 1.000)	2024	2023
	€	€
Stand per 1 januari	9.141	5.850
Rendement	1.174	685
Toevoeging ultimo boekjaar	<u>9.366</u>	<u>2.606</u>
Stand per 31 december	19.681	9.141

Het mutatie-overzicht Voorziening toeslagdepot A is als volgt:

(x € 1.000)	2024	2023
	€	€
Stand per 1 januari	1.118	1.001
Rendement	142	117
Inkoop aanvullende toeslag	-34	-
Stand per 31 december	1.226	1.118

P.9. Overige passiva

(x € 1.000)	2024	2023
	€	€
Derivaten met negatieve waarde	1.532	1.449
Ontvangen cash collateral	23.610	17.570
Te betalen intrest	400	241
Niet-opgevraagde pensioenen	61	37
Te betalen kosten	1.003	708
Nog te betalen waardeoverdrachten	-	105
Te betalen belastingen	81	73
Stand per 31 december	26.687	20.183

De nog niet opgevraagde pensioenen hebben (grotendeels) een looptijd van meer dan 5 jaar, aangezien het voornamelijk onvindbare personen betreft. Alle andere overige passiva hebben een looptijd korter dan één jaar.

P.10. Premiebijdragen (van werkgever en werknemers)

Feitelijke premie, Zuiver kostendekkende premie, Gedempte kostendekkende premie

(x € 1.000)	2024	2023
	€	€
Premiebijdragen (werkgevers en werknemers)	46.953	45.180
Feitelijke premie	37.579	42.572
Zuiver kostendekkende premie	50.953	47.775
Gedempte kostendekkende premie	37.579	42.572

Het Fonds hanteert voor de vaststelling van de gedempte kostendekkende premie de verwachte rendementsmethode. Het verschil tussen de feitelijk ontvangen premie en de gedempte kostendekkende premie wordt toegevoegd of onttrokken aan de Voorziening egalisatievoorziening CDC-premie (zie P.8). Over 2024 betrof dit een toevoeging van € 9.366.

(x € 1.000)	2024	2023
	€	€
Feitelijke ontvangen premie	46.945	45.178
Gedempte kostendekkende premie	37.579	42.572
Toevoeging aan egalisatievoorziening CDC-premie	9.366	2.606

Feitelijke premie

(x € 1.000)	2024	2023
	€	€
Werkgeversgedeelte (basis en excedent pensioenregeling)	31.284	30.352
Werknemersgedeelte (incl. vrijwillige voortzetting)	13.369	12.451
Werkgevers bijdrage Anw-hiaat pensioenregeling	996	1.050
Premiebijdrage aanvullende pensioenregeling	318	355
Premiebijdrage netto pensioenregeling	978	970
Subtotaal	46.945	45.178
Af: dotatie aan Egalisatievoorziening CDC-premie	-9.366	-2.606
Totaal	37.579	42.572

De aansluiting van de feitelijk ontvangen premie zoals gepresenteerd in de staat van baten en lasten en de feitelijke premie is:

(x € 1.000)	2024	2023
	€	€
Feitelijke premie	37.579	42.572
Dotatie aan egalisatievoorziening CDC-premie	9.366	2.606
Anw-premie vorig boekjaar	-2	-6
Premie overgangsregelingen basis pensioenregeling	10	8
Feitelijk ontvangen premie	46.953	45.180

Zuiver kostendekkende premie

(x € 1.000)	2024	2023
	€	€
Actuarieel benodigd voor pensioenopbouw	35.207	32.819
Actuarieel benodigd voor risicodekking	3.257	3.048
Opslag voor uitvoeringskosten	1.500	1.114
Opslag voor solvabiliteit	9.693	9.469
Premiebijdrage aanvullende pensioenregeling	318	355
Premiebijdrage netto pensioenregeling	978	970
Totaal	50.953	47.775

Gedempte kostendekkende premie

(x € 1.000)	2024	2023
	€	€
Actuarieel benodigd voor pensioenopbouw	16.539	20.508
Actuarieel benodigd voor risicodekking	2.000	2.356
Opslag voor uitvoeringskosten	1.500	1.114
Opslag voor solvabiliteit	4.672	6.036
Voorwaardelijke onderdelen	11.572	11.233
Premiebijdrage aanvullende pensioenregeling	318	355
Premiebijdrage netto pensioenregeling	978	970
Totaal	37.579	42.572

P.11. Beleggingsresultaten

Beleggingen voor risico fonds

2024 (x € 1.000)	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
	€	€	€	€
Aandelen	681	47.265	-	47.946
Vastrentende waarden	232	9.638	-	9.870
Derivaten	-3.303	7.927	-	4.624
Overige	620	-	-	620
Totaal opbrengsten	-1.770	64.830	-	63.060
Kosten vermogensbeheer	-	-	-1.219	-1.219
Totaal	-1.770	64.830	-1.219	61.841

2023 (x € 1.000)	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
	€	€	€	€
Aandelen	-	32.930	-	32.930
Vastrentende waarden	214	9.816	-	10.030
Derivaten	-1.350	4.275	-	2.925
Overige	429	-	-	429
Totaal opbrengsten	-707	47.021	-	46.314
Kosten vermogensbeheer	-	-	-1.183	-1.183
Totaal	-707	47.021	-1.183	45.131

De kosten van vermogensbeheer omvatten de kosten die door de fiduciair beheerder direct bij het Fonds in rekening zijn gebracht (€ 305), de kosten voor het beheer van de LDI-portefeuille (€ 349), het deel van de pensioenuitvoeringskosten die ten laste van vermogensbeheer kunnen worden gebracht (€ 481), de overige beheerkosten (€ 63) en de advieskosten (€ 20).

De overige vermogensbeheerkosten (€ 661) en transactiekosten (€ 213) worden gesaldeerd met de beleggingsopbrengsten binnen de beleggingsfondsen en zijn daarom niet zichtbaar in de jaarrekening. De transactiekosten betreffen de voor de beleggingsfondsen daadwerkelijk afgerekenende in- en uitstapvergoedingen.

Beleggingen voor risico deelnemer

2024 (x € 1.000)	Directe beleggingsopbrengsten	Indirecte beleggingsopbrengsten	Kosten van vermogensbeheer	Totaal
	€	€	€	€
Aandelen	-	1.043		1.043
Vastrentende waarden	-	431		431
Overige	-	-	-35	-35
Totaal	-	1.474	-35	1.439
2023 (x € 1.000)	Directe beleggingsopbrengsten	Indirecte beleggingsopbrengsten	Kosten van vermogensbeheer	Totaal
	€	€	€	€
Aandelen	-	826	-	826
Vastrentende waarden	-	684	-	684
Overige	-	-	-32	-32
Totaal	-	1.510	-32	1.478

P.12. Baten uit herverzekering

(x € 1.000)	2024	2023
	€	€
Uitkeringen herverzekering Nationale-Nederlanden	14.569	13.664
Uitkeringen herverzekering Zwitserleven	1.372	2.216
Uitgaande waardeoverdrachten herverzekering	503	2.035
Totaal	16.444	17.915

P.13. Overige baten

De overige baten betreft voornamelijk ontvangen interest (€ 79).

P.14. Pensioenuitkeringen

(x € 1.000)	2024	2023
	€	€
Ouderdomspensioen	14.511	13.346
Nabestaandenpensioen (partnerpensioen en wezenpensioen)	3.061	2.870
Afkopen	104	125
Overig	83	88
Totaal	17.759	16.429

P.15. Pensioenuitvoeringskosten

(x € 1.000)	2024	2023
	€	€
Kosten pensioenbureau	1.401	1.057
Kosten accountant	62	53
Kosten actuaris	12	12
Bestuurskosten	102	106
Advieskosten	353	182
Kosten uitvoering van de pensioenregeling	369	257
Kosten toegerekend aan vermogensbeheer	-481	-393
Overige kosten	124	128
Ontvangen kostenvergoeding Nationale-Nederlanden	-211	-197
Totaal	1.731	1.205

De kosten pensioenbureau en de kosten uitvoering van de pensioenregeling zijn vooral gestegen doordat gebruik is gemaakt van tijdelijke inhuurkrachten ter ondersteuning van het project met betrekking tot de overgang van het pensioenadministratiesysteem van Keylane naar het pensioenadministratiesysteem van Visma Idella. Tevens zijn de loonkosten gestegen door het versterken van de pensioenuitvoeringsorganisatie met een nieuwe manager pensioenbureau, het bestuursbureau met een bestuurssecretaris en een risicomanager en het bestuur met een derde bestuurder. Ook de vertraging van de overgang van het pensioenadministratiesysteem heeft geleid tot extra kosten. Enerzijds om het pensioenadministratiesysteem van Keylane in de lucht te houden en anderzijds de implementatiekosten bij Visma Idella.

De kosten accountant betreffen de honoraria van de externe accountant inzake het onderzoek van de jaarrekening en verslagstaten (incl. BTW).

De advieskosten zijn vooral gestegen door adviezen omtrent de kosten die het Fonds heeft gemaakt in het kader van de Wtp (€ 137). De kosten die sociale partners maken in het kader van de Wtp worden gedragen door de werkgever.

De overige kosten betreffen de bijdrage aan DNB (€ 82), de AFM (€ 10), de Pensioenfederatie (€ 15), de GIP (€ 16) en de kosten Zellregulering Pensioenfondsen (€ 1).

Omdat de pensioenuitkering van de bij Nationale-Nederlanden ondergebrachte aanspraken door het Fonds worden uitgekeerd, ontvangt het Fonds jaarlijks een kostenvergoeding van Nationale-Nederlanden.

Overeenkomstig artikel 96 van de Pensioenwet wordt vermeld dat het Fonds in het afgelopen jaar geen dwangsommen en boetes zijn opgelegd.

P.16. Wijziging herverzekeringsdeel technische voorzieningen

Omdat het een garantiecontract betreft, komt deze post overeen met de mutatie in de balanspost herverzekeringsdeel technische voorzieningen.

P.17. Saldo overdracht van rechten

(x € 1.000)	2024	2023
	€	€
Inkomende waardeoverdrachten	-3.057	-3.092
Inkomende waardeoverdrachten (klein pensioen)	-159	-928
Uitgaande waardeoverdrachten	1.260	3.270
Uitgaande waardeoverdrachten (klein pensioen)	203	2.014
Saldo overdracht van rechten	-1.753	1.264

P.18. Premies herverzekeraar

(x € 1.000)	2024	2023
	€	€
Overige pensioenpremies Nationale Nederlanden	-	-
Herverzekeringspremie Zwitserleven	<u>1.866</u>	<u>1.683</u>
	1.866	1.683

P.19. Overige lasten

De overige lasten bestaan grotendeels uit een bedrag aan bankkosten en betaalde intrest (€ 10).

Gebeurtenissen na balansdatum

De gebeurtenissen na balansdatum betreffen gebeurtenissen die ontstaan zijn na balansdatum maar geen invloed hebben op de hoogte van de bedragen in de balans en staat van baten en lasten.

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum.

8.6. Stichtingskapitaal en reserves

Het Stichtingskapitaal bedraagt € 0.

De mutatie in het eigen vermogen is gelijk aan het saldo van baten en lasten.

Ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten is geen bepaling opgenomen in de statuten van het Fonds. De bestemming is nader uitgewerkt in de Abtn.

Het eigen vermogen kan als volgt worden gespecificeerd:

(x € 1.000)	2024	2023
	€	€
Stand per 1 januari	98.565	68.676
Saldo baten en lasten	<u>12.400</u>	<u>29.889</u>
Stand per 31 december	110.965	98.565

8.7. Risicobeheer

Solvabiliteitsrisico

Het Fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het Fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de marktwaaarde van de pensioenverplichtingen.

Het belangrijkste risico voor het Fonds betreft het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het Fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder zijn opgelegd.

Indien de solvabiliteit van het Fonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het Fonds de premie voor de aangesloten ondernemingen en de deelnemers moet verhogen en het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele toeslagverlening op de opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het Fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen (PW 134). De herverzekerde pensioenaanspraken blijven hierbij buiten beschouwing.

Om het solvabiliteitsrisico te beheersen dient het Fonds buffers in het vermogen aan te houden. De omvang van deze buffers (buffers plus de pensioenverplichtingen heten samen het vereist eigen vermogen) wordt vastgesteld met de door De Nederlandsche Bank voorgeschreven solvabiliteitstoets (S-toets). Deze toets bevat een kwantificering van de bestuursvisie op de fondsspecifieke restrisico's (na afdekking).

De berekening van het vereist eigen vermogen en het hieruit voortvloeiende surplus/tekort aan het einde van het boekjaar is als volgt:

	2024	2023
	€	€
S1 Renterisico	31.585	28.742
S2 Risico zakelijke waarden	83.380	68.272
S3 Valutarisico	20.324	18.440
S4 Grondstoffenrisico	-	-
S5 Kredietrisico	10.230	7.397
S6 Verzekeringstechnisch risico	17.318	14.428
S7 Liquiditeitsrisico	-	-
S8 Concentratierisico	-	-
S9 Operationeel risico	-	-
S10 Actief beheer risico	-	1.510
Vereist eigen vermogen (vereiste buffers)	109.480	91.308
Voorziening pensioenverplichtingen	<u>1.079.882</u>	<u>982.683</u>
Vereist pensioenvermogen	1.189.362	1.073.991
Aanwezig pensioenvermogen (Totaal activa -/- schulden)	<u>1.190.847</u>	<u>1.081.248</u>
Surplus	1.485	7.257

Het vereist eigen vermogen is berekend op basis van de standaardmethode waarbij voor de samenstelling van de beleggingen wordt uitgegaan van de strategische beleggingsmix in de evenwichtssituatie.

Marktrisico (S1-S3)

Marktrisico omvat de mogelijkheden voor winst of verlies en omvat het renterisico, risico zakelijke waarden en het valutarisico. De strategie van het Fonds met betrekking tot het beleggingsrisico wordt bepaald door de beleggingsdoelstellingen.

Renterisico (S1)

Het renterisico is het risico dat de waarde van de portefeuille vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen verandert als gevolg van ontwikkelingen van de marktrente. De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration. De duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren. Voor wat betreft de beleggingen in vastrentende waarden is er sprake van renterisico.

Binnen het garantiecontract is het (negatieve) beleggingsrisico en daarmee ook het renterisico afgedekt.

Bij de beleggingen voor risico fonds is wel sprake van renterisico. De pensioenverplichtingen kennen een langere duration dan de beleggingen, waardoor er sprake is van een mismatch. Aan de debetzijde van de balans volgt de waarde van de beleggingen in vastrentende waarden de ontwikkelingen van de betreffende marktrente. In dit verband wordt de gewogen looptijd van de portefeuille gestuurd (verlengd of verkort). Aan de creditzijde van de balans fluctueren de pensioenverplichtingen aan de hand van de rentetermijnstructuur. Het renterisico wordt deels afgedekt, maar er is een rentehedge van toepassing die kleiner is dan 100%, waardoor er een renterisico blijft bestaan.

Ultimo 2024 ziet de modified duration er als volgt uit:

	2024
Modified duration van de vastrentende waarden (voor derivaten)	1,7
Modified duration van de vastrentende waarden (na derivaten)	20,9
Modified duration totale beleggingen	10,4
Modified duration van de nominale pensioenverplichtingen	27,7

Risico zakelijke waarden (S2)

Het risico zakelijke waarden is het risico van waarde wijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen van aandelen en onroerend goed. Het wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren.

Voor het garantiecontract geldt dat de (negatieve) beleggingsrisico's zijn overgedragen aan de herverzekeraar.

Voor de beleggingsportefeuille is er sprake van risico zakelijke waarden. De beleggingen worden namelijk gewaardeerd tegen reële waarde waarbij wijzigingen van waarden onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt. Alle wijzigingen zijn daarmee direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Voor de beleggingen in zakelijke waarden wordt voor aandelen onderscheid gemaakt in ontwikkelde en opkomende markten en voor onroerend goed in direct en indirect onroerend goed. Uit het oogpunt van diversificatie wordt belegd in de volgende regio's en bedrijfstakken. Hieronder wordt een overzicht weergegeven naar de onderverdeling naar regio en bedrijfstakken voor zakelijke waarden.

Regio (aandelen)	€
Europa excl. Groot-Brittannië	35.177
Groot-Brittannië	8.191
Noord Amerika	190.519
Azië excl. Japan	8.341
Japan	14.078
Opkomende markten	28.441
Overig	263
Totaal	285.010

Bedrijfstak (aandelen)	€
Duurzame consumptiegoederen	33.030
Niet-duurzame consumptiegoederen	15.646
Energie	9.783
Financiële instellingen	49.867
Gezondheidszorg	28.642
Industrie	24.307
Informatietechnologie	77.143
Basismaterialen	9.174
Vastgoed	5.913
Telecommunicatie	24.250
Nutsbedrijven	5.004
Overig	2.251
Totaal	285.010

Valutarisico (S3)

Binnen het garantiecontract is het (negatieve) beleggingsrisico en daarmee ook het valutarisico afgedekt.

Voor de beleggingsportefeuille geldt dat de gelden niet direct maar via beleggingsfondsen worden geïnvesteerd in het buitenland. Voor de categorie High Yield bedrijfsobligaties wordt gebruik gemaakt van een Euro hedged beleggingsfonds. Binnen de categorie aandelen ontwikkelde markten wordt gebruik gemaakt van zowel een Euro hedged beleggingsfonds als van een non-Euro hedged beleggingsfonds. Voor de beleggingsfondsen binnen de beleggingscategorie Emerging Markets obligaties (hard currency), Emerging Markets obligaties (local currency) en aandelen ontwikkelde markten vindt er geen afdekking van het valutarisico plaats.

Hieronder wordt voor zowel aandelen als vastrentende waarden een overzicht weergegeven naar de onderverdeling per valuta voor zover van toepassing.

Valuta	Aandelen	Vastrentende waarden
	€	€
Euro	19.004	226.973
Amerikaanse dollar	191.994	25.727
Britse pond	8.397	770
Japanse yen	13.835	299
Overige valuta	51.780	25.800
Totaal	285.010	279.569

Grondstoffenrisico (S4)

Grondstoffenrisico is aanwezig bij alle beleggingen waarvan de actuele waarde gevoelig is voor wijzigingen in grondstofprijzen. Grondstoffen (commodities) vormen een beleggingscategorie waarin veelal via indexfutures en -opties wordt geïnvesteerd. Dit geldt in ieder geval voor alle long- en short posities in grondstoffen, indices van grondstoffen en grondstofderivaten. Voorbeelden van grondstoffen zijn onder andere de categorieën energie, industriële metalen, kostbare metalen, landbouw en vee.

Kredietrisico (S5)

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het Fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het Fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee Over The Counter (OTC)-derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld herverzekeraars.

Voor het garantiecontract geldt dat bij de waardering van de vordering op de herverzekeraar het Fonds rekening houdt met de kredietkwaliteit van de herverzekeraar. Het bestuur erkent dat het kredietrisico op de herverzekeraars nog immer aanwezig is. Gezien de genomen maatregelen, zowel van overheidswege als intern door de herverzekeraars acht het bestuur de kans dat deze niet aan hun verplichtingen kunnen voldoen verwaarloosbaar. Het bestuur heeft dan ook geen afslag wegens kredietrisico op de herverzekeraar toegepast.

Voor zakelijke waarden wordt het risico gespreid over categorieën en regio's door te beleggen in fondsen, hierdoor wordt het effect van een faillissement van een partij waarin is belegd gereduceerd.

Bij het kredietrisico dient het effect van de kredietwaardigheid van de partijen, waarin belegd wordt, tot uitdrukking te komen. Het kredietrisico komt tot uitdrukking in de zogenaamde creditspread. Deze creditspread is het verschil tussen de uitkering die afhangt van de kredietwaardigheid van de tegenpartij en een uitkering die met volledige zekerheid (risicovrij) tot uitkering zal komen.

Hieronder wordt voor vastrentende waarden een overzicht weergegeven naar de onderverdeling naar credit rating en looptijd.

Credit Rating	Vastrentende waarden
	€
AAA	98
AA	13.847
A	207.219
BBB	24.453
lager dan BBB	26.400
geen rating	7.552
Totaal	279.569

Looptijd	Vastrentende waarden
	€
Resterende looptijd tot 1 jaar	195.910
Resterende looptijd 1 tot 5 jaar	32.997
Resterende looptijd 5 tot 10 jaar	21.919
Resterende looptijd meer dan 10 jaar	28.743
Totaal	279.569

Verzekeringstechnische risico's (actuariële risico's) (S6)

De belangrijkste actuariële risico's zijn de risico's van langlevens, overlijden en arbeidsongeschiktheid.

Door het Fonds worden de prognosetafels AG2024 gehanteerd. In deze tafels is de sterftetrend verdisconteerd. Door toepassing van deze prognosetafels is het langlevensrisico voor het Fonds sterk gereduceerd. Op grond van een door Sprenkels uitgevoerde studie worden hierop fondsspecifieke correctiefactoren toegepast gebaseerd op een model op basis van inkomen (2024).

Voor de Basis pensioenregeling, de Excedent pensioenregeling en de Netto pensioenregeling zijn het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico herverzekerd. Deels gebeurt dit via het herverzekeringscontract bij Nationale-Nederlanden, deels door een conventionele risicoherverzekering bij Zwitserleven. Bij het garantiecontract zijn de pensioenverplichtingen premievrij achtergelaten bij Nationale-Nederlanden. Daarbij heeft Nationale-Nederlanden een uitkeringsgarantie afgegeven.

Voor de Anw-hiaat pensioenregeling geldt dat het overlijdensrisico beperkt is aangezien het tijdelijke uitkeringen zijn. Tevens is een stop-loss herverzekering afgesloten bij Zwitserleven om het risico te beperken.

Liquiditeitsrisico (S7)

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het Fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen.

Liquiditeiten en tegoeden op bankrekeningen zijn onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar. Voor de korte termijn maakt het Fonds prognoses waarbij rekening wordt gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten, zoals premies.

In het geval de liquiditeitsbehoefte onder normale omstandigheden, dan wel in een stressscenario hoger is dan de stand van de liquide middelen, kan het noodzakelijk zijn om (liquide) beleggingen te liquideren om aan de onderpandverplichtingen te voldoen. Eind 2024 zijn er voldoende beleggingen aanwezig die onmiddellijk en zonder waardeverlies te gelde kunnen worden gemaakt om een onvoorziene uitstroom van geldmiddelen te financieren. Op dit moment bestaan geen liquiditeitsrisico's voor het Fonds. In de solvabiliteitstoets van het Fonds worden hier dan ook geen buffers voor aangehouden.

Concentratierisico (S8)

Concentraties kunnen ertoe leiden dat het Fonds bij grote veranderingen in bijvoorbeeld de waardering (marktrisico) of de financiële positie van een tegenpartij (kredietrisico) grote (veelal financiële) gevolgen hiervan ondervindt. Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie in de beleggingsportefeuille in producten, regio's of landen, economische sectoren of tegenpartijen. Naast concentraties in de beleggingsportefeuille kan er ook sprake zijn van concentraties in de verplichtingen en de uitvoering.

Grote posten zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd. Als grote post wordt aangemerkt elke post die meer dan 2% van het balanstotaal uitmaakt.

De Nederlandsche Bank heeft geconstateerd dat op basis van artikel 135 Pensioenwet er geen noodzaak is tot het aanhouden van extra kapitaal voor wat betreft staatsobligaties. Op basis van deze constatering blijven staatsobligaties buiten beschouwing met betrekking tot de vaststelling of er sprake is van concentratierisico.

Er geldt dat inzake concentratie van risico's kan worden gemeld dat ultimo 2024 er geen sprake is van beleggingen in een individuele tegenpartij groter dan 2% van het balanstotaal.

Operationeel risico (S9)

Operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Deze risico's worden door het Fonds beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering zijn betrokken.

Het bestuur beoordeelt jaarlijks de kwaliteit van de uitvoering van de vermogensbeheerders en verzekeraars door middel van performancerapportages (alleen vermogensbeheerders), SLA-rapportages en onafhankelijk getoetste interne beheersingsrapportages (ISAE 3402 type II – en SOC 2-rapportages).

Aangezien sprake is van adequate beheersing van de operationele risico's worden door het Fonds hiervoor geen buffers aangehouden in de solvabiliteitstoets.

Actief beheer risico (S10)

Het actief beheer risico als onderdeel van het vereist eigen vermogen heeft betrekking op de ruimte om bij de uitvoering van het beleggingsbeleid af te wijken van de strategisch nagestreefde portefeuille. De mate van actief beheer wordt bepaald aan de hand van de tracking error ten opzichte van de voor de (deel)portefeuille vastgelegde benchmark.

Systeemrisico

Systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert, waardoor beleggingen van het Fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het Fonds niet beheersbaar.

8.8. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Het Fonds heeft de tot 31 december 2014 opgebouwde aanspraken premievrij herverzekerd bij Nationale-Nederlanden.

De volgende werkzaamheden zijn door het Fonds uitbesteed aan GSAM:

- het fiduciair beheer van het vermogen van het Fonds;
- het fiduciair management van het Fonds.

De overeenkomst tussen het Fonds en GSAM is in werking getreden op 1 januari 2021 en is aangegaan voor onbepaalde tijd. Beide partijen kunnen de overeenkomst tussentijds opzeggen met inachtneming van een opzegtermijn van 3 kalendermaanden.

8.9. Verbonden partijen

Identiteit van verbonden partijen

Het Fonds hanteert het onafhankelijke bestuursmodel. In dit model zijn de bestuurders in dienst van het Fonds en uit dien hoofde, onder normale voorwaarden, ook deelnemer in het Fonds. Binnen het belanghebbendenorgaan zijn de vertegenwoordigers namens de werkgever en de vertegenwoordiger namens de deelnemers dan wel namens de pensioengerechtigden, onder normale voorwaarden, (gewezen) deelnemer of pensioengerechtigde binnen het Fonds. De leden van de raad van toezicht en de sleutelfunctiehouders zijn niet in dienst van het Fonds of één van de aangesloten ondernemingen en derhalve ook geen deelnemer in het Fonds.

Verder is er geen sprake van een relatie tussen het Fonds, de aangesloten ondernemingen en hun bestuurders.

Transacties met leden van bestuur, belanghebbendenorgaan en raad van toezicht

Het Fonds voert een beheerst en duurzaam beloningsbeleid. Dit beleid is in overeenstemming met de doelstellingen van het Fonds. Het beloningsbeleid moedigt niet aan tot het nemen van meer risico's dan voor het Fonds aanvaardbaar is, conform de vereisten van artikel 21a van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen en de Code Pensioenfondsen. Het beloningsbeleid is mede opgesteld om betrokkenen duidelijkheid te geven over hun beloning en transparant hierover te zijn naar de belanghebbenden bij het Fonds. Het beloningsbeleid per geleding is als volgt:

Bestuur

Voor de beloning van de bestuurders wordt het beloningsbeleid gevolgd van Pon Holdings B.V. Uitgangspunt bij de vaststelling hiervan is dat voor vergelijkbare functies bij Pon Holdings B.V. vergelijkbare arbeidsvoorwaarden worden overeengekomen.

Belanghebbendenorgaan

De leden van het belanghebbendenorgaan die in dienst zijn van één van de aangesloten ondernemingen, ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden ten behoeve van het Fonds. De leden van het belanghebbendenorgaan die niet of niet meer in dienst zijn van één van de aangesloten ondernemingen, ontvangen een vacatievergoeding per vergadering van het belanghebbendenorgaan dan wel per vergadering van bestuur en belanghebbendenorgaan dan wel per studiedag van het belanghebbendenorgaan en/of het bestuur.

Raad van toezicht

Het bestuur voorkomt dat door de hoogte van de beloning van de leden van de raad van toezicht, een financieel belang een kritische opstelling in de weg staat. Daarom stelt de remuneratiecommissie voorafgaand aan de benoeming de hoogte van de beloning van de leden van de raad van toezicht vast. De beloning van de raad van toezicht is marktconform.

Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vorderingen op, (voormalige) leden van het bestuur, leden van het belanghebbendenorgaan en leden van de raad van toezicht. De leden van het bestuur, de leden van het belanghebbendenorgaan zijn (gewezen) deelnemer of pensioengerechtigde in de pensioenregeling van het Fonds op basis van de voorwaarden in het pensioenreglement.

Overige transacties met verbonden partijen

Inzake de uitvoeringsovereenkomst tussen het Fonds en de aangesloten ondernemingen met betrekking tot de financiering van de aanspraken en de uitvoering van de regeling is het volgende relevant:

- De premie voor de collectie beschikbare premieregeling (CDC-regeling) komt ten laste van de werkgever.
- De premie komt ten laste van de werknemer indien sprake is van een vrijwillige bijspaarpremie of ten laste van de deelnemer indien sprake is van vrijwillige voortzetting.
- Er is een dienstenovereenkomst van toepassing tussen Stichting Pensioenfonds Pon, mede voor rekening en risico van Stichting Pensioenfonds Gazelle en Stichting Pensioenfonds Geveke, en Pon Holdings B.V. inzake de dienstverlening door IT, HR en Facilitair. Voor deze dienstverlening is een vast honorarium overeengekomen, welke jaarlijks zal worden geïndexeerd met de CBS prijsindex zakelijke dienstverlening. Daarnaast voeren de functionaris gegevens bescherming en de compliance officer van Pon Holdings B.V. werkzaamheden voor het Fonds om niet uit.

8.10. Kosten(allocatie), aantallen en beloningen

Aantal personeelsleden

Bij het Fonds zijn ultimo 2024 twaalf werknemers in dienst. Dit betreft de drie bestuurders, de werknemer van het bestuursbureau en de acht werknemers van het pensioenbureau van het Fonds. Financiering vindt plaats vanuit de kostenopslag op de gedempte kostendeekkende premie.

Bestuurskosten

De bestuurskosten bedragen in totaal € 486. Deze bestaan uit € 434 kosten van het bestuur, bestuurssecretaris, risicomanager en bestuurssecretariaat en uit € 52 kosten voor het belanghebbendenorgaan en de raad van toezicht.

8.11. Belastingen

De activiteiten van het Fonds zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

Nijkerk, 23 juni 2025

Stichting Pensioenfonds Pon
Het bestuur

D. Akbiyik-Gunaydin
G.T.J. Meulenbroek
J.F. Simon

9. Overige gegevens

9.1. Actuariële verklaring

Bijlage A: Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds Pon te Almerik is aan Triple A – Risk Finance Certification B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2024.

5

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Pon, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 11.900.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 575.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds Pon is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn.

Amsterdam, 23 juni 2025

drs. J.J.M. Tol AAG RBA

verbonden aan Triple A – Risk Finance Certification B.V

9.2. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en de raad van toezicht van Stichting Pensioenfonds Pon

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2024 van Stichting Pensioenfonds Pon te Almere gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds Pon per 31 december 2024 en van het resultaat over 2024 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2024;
- de staat van baten en lasten over 2024;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Pon (hierna ook wel het pensioenfonds) zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Ons inzicht in het pensioenfonds

Stichting Pensioenfonds Pon voert als ondernemingspensioenfonds de pensioenregeling uit voor de aangesloten werkgevers. Vermogensbeheer en de herverzekerde regeling zijn uitbesteed aan gespecialiseerde dienstverleners en het pensioenbeheer wordt in eigen beheer gevoerd. Wij hebben bijzondere aandacht in onze controle besteed aan deze onderwerpen op basis van de activiteiten van het pensioenfonds en onze risicoanalyse.

Wij hebben de materialiteit bepaald en de risico's geïdentificeerd en ingeschat dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, om in reactie op deze risico's de controlewerkzaamheden te bepalen ter verkrijging van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Materialiteit	€ 11,9 miljoen (2023: € 8,1 miljoen)
Toegepaste benchmark	1% van het pensioenvermogen (2023: 0,75% van het pensioenvermogen) per 31 december 2024, zijnde het totaal van de technische voorziening voor risico fonds, technische voorziening voor risico deelnemers en het stichtingskapitaal en reserves.
Nadere toelichting	Wij hebben voor deze grondslag gekozen omdat dit het vermogen betreft dat de basis vormt voor de berekening van de (beleids)dekkingsgraad. Voor het bepalen van het percentage hebben wij gelet op de financiële positie van het pensioenfonds en de mate waarin de beleidsdekkingsgraad zich rondom een kritieke grens bevindt. Gelet op het reserveoverschot hebben wij de materialiteit gesteld op 1% van het pensioenvermogen. De wijze waarop wij de materialiteit hebben bepaald, is niet gewijzigd ten opzichte van voorgaand boekjaar.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van toezicht en het bestuur overeengekomen dat wij aan de raad van toezicht en het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 595 duizend rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Opdrachtteam en gebruikmaken van het werk van specialisten

Wij hebben zorggedragen dat het opdrachtteam over de juiste kennis en vaardigheden beschikt die nodig zijn voor de controle van een ondernemingspensioenfonds. Wij hebben eigen deskundigen ingeschakeld voor de controle van de waardering van de derivaten.

Onze focus op fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving

Onze verantwoordelijkheid

Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving en van ons niet verwacht kan worden dat wij het niet-naleven van alle wet- en regelgeving ontdekken, is het onze verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude.

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

Onze controleaanpak met betrekking tot frauderisico's

Wij hebben de risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het pensioenfonds en diens omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de raad van toezicht het toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan. Wij verwijzen naar hoofdstuk 2.7 Risicoparagraaf van het jaarverslag, waarin het bestuur zijn (fraude)risicoanalyse heeft opgenomen.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode, klokkenluidersregeling en de incidentenregistratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij houden rekening met het risico dat het bestuur interne beheersmaatregelen kan doorbreken, aangezien dit risico in alle organisaties aanwezig is. Vanwege dit risico hebben wij onder meer schattingen beoordeeld op tendenties die mogelijk een risico vormen op een afwijking van materieel belang, met name gericht op belangrijke gebieden die oordeelsvorming vereisen en significante schattingsposten, zoals toegelicht bij de specifieke grondslagen voor de balans en in de toelichting op de balans onder P.7, waaronder de subjectieve elementen in de waardering van de technische voorzieningen. Wij verwijzen in dit kader verder naar het kernpunt Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen.

Ook hebben wij data analyse gebruikt om journaalposten met een verhoogd risico te signaleren en te toetsen en de zakelijke beweegredenen (of het ontbreken daarvan) beoordeeld van bijzondere transacties, waaronder die met verbonden partijen.

Wij hebben geen frauderisico geïdentificeerd ten aanzien van de opbrengstenverantwoording in aanvulling op het risico dat het bestuur de interne beheersingsmaatregelen kan doorbreken.

Wij hebben kennisgenomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van het bestuur, sleutelfunctionarissen (waaronder sleutelfunctiehouders, de compliance officer, medewerkers van het pensioenbureau) en de raad van toezicht.

Uit het door ons geïdentificeerde frauderisico, ontvangen inlichtingen en andere beschikbare informatie volgen geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude met een mogelijk materieel belang voor het beeld van de jaarrekening.

Onze controleaanpak met betrekking tot het risico van niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben passende controlewerkzaamheden verricht inzake de naleving van de bepalingen van de relevante wet- en regelgeving die van directe invloed zijn op de verantwoorde bedragen en toelichtingen in de jaarrekening. Daarnaast hebben wij de omstandigheden ingeschat met betrekking tot het risico van niet-naleven van wet- en regelgeving waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van materiële invloed kunnen zijn op de jaarrekening. In lijn met NBA-handreiking 1144, “Specifieke verplichtingen vanuit de toezichtwet- en regelgeving voor de interne auditor en de externe accountant bij pensioenfondsen”, is onze inschatting gebaseerd op onze ervaring in de sector, afstemming met het bestuur, het lezen van notulen, het kennismaken van rapporten van de compliance officer en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden gericht op transactiestromen, jaarrekeningposten en toelichtingen.

We hebben verder kennisgenomen van correspondentie met toezichthouders en zijn alert gebleven op indicaties voor een (mogelijke) niet-naleving gedurende de controle. Ten slotte hebben we schriftelijk de bevestiging ontvangen dat alle bekende gebeurtenissen van niet-naleving van wet- en regelgeving met ons zijn gedeeld.

Onze controleaanpak met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling

De jaarrekening is opgemaakt op basis van de continuïteitsveronderstelling. Bij het opmaken van de jaarrekening heeft het bestuur een specifieke beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van het pensioenfonds om zijn continuïteit te handhaven en de activiteiten voort te zetten voor de voorzienbare toekomst.

Wij hebben de specifieke beoordeling met het bestuur besproken en professioneel-kritisch geëvalueerd. Wij hebben overwogen of de specifieke beoordeling van het bestuur op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, alle relevante gebeurtenissen en omstandigheden bevat waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds zijn activiteiten in continuïteit kan voortzetten en in hoeverre het pensioenfonds voldoet aan de prudentiële vereisten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening.

Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen materiële onzekerheden ten aanzien van de continuïteit geïdentificeerd. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een pensioenfonds zijn continuïteit niet langer kan handhaven.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de raad van toezicht en het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

In vergelijking met voorgaand jaar, hebben wij geen relevante wijzigingen aangebracht in de kernpunten van onze controle.

Ontwikkeling en toelichting van de (beleids)dekkingsgraad

Risico

De solvabiliteit van een pensioenfonds wordt gemeten aan de hand van de dekkingsgraad. De dekkingsgraad brengt de verhouding tussen de (netto) activa en pensioenverplichtingen tot uitdrukking en is daarmee een graadmeter voor de financiële positie van een pensioenfonds. De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde dekkingsgraad van de twaalf maanden voorafgaand aan het moment van vaststelling.

Het pensioenfonds is wettelijk verplicht om de beleidsdekkingsgraad te hanteren als basis voor bepaalde beleidsbeslissingen, bijvoorbeeld inzake indexatie en kortingen. Daarnaast is de beleidsdekkingsgraad onder meer van belang om te bepalen of het pensioenfonds voldoende buffers heeft. De dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad zijn toegelicht in toelichting P.6. Stichtingskapitaal en reserves van de jaarrekening.

Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de (beleids)dekkingsgraad niet juist wordt vastgesteld.

Onze controleaanpak

Door controle van de balans onderzoeken wij de samenstellende delen van de dekkingsgraad. De balans en daarmee de dekkingsgraad per 31 december 2024 hebben wij mede met gebruikmaking van de werkzaamheden van de certificerend actuaris gecontroleerd. Wij hebben de ontwikkelingen in de financiële positie van het pensioenfonds beoordeeld op basis van het actuariel rapport van de certificerend actuaris en onze controle van de jaarcijfers. Vanwege de gevoeligheid van schattingselementen hebben wij specifiek aandacht besteed aan de waardering van de (illiquide) beleggingen en de waardering van de technische voorzieningen. De werkzaamheden die wij in dit kader hebben uitgevoerd zijn in de kernpunten hierna beschreven.

Wij controleren geen andere maandelijkse dekkingsgraden dan de dekkingsgraad ultimo boekjaar. Ten aanzien van andere maandelijkse dekkingsgraden hebben wij de navolgende toetsingswerkzaamheden verricht, die minder zekerheid geven dan een controle van twaalf maands-dekkingsgraden:

Wij hebben de opzet van het totstandkomingsproces van de berekening van de maandelijkse dekkingsgraad onderzocht alsmede de juiste maandoerekening van zogenaamde key items vastgesteld. Dit jaar betrof specifieke key items: de in 2024 toegezegde indexaties voor 2024 en 2025, aanpassing kostenvoorziening, aanpassing partnerfrequentie, de gewijzigde inschatting van de fondsspecifieke ervaringssterfte evenals de meest recente AG-prognosetafel 2024.

Daarnaast heeft de certificerend actuaris een plausibiliteitstoets uitgevoerd op de ontwikkeling van de technische voorziening voor risico fonds zoals gehanteerd in de bepaling van de dekkingsgraad gedurende het jaar in relatie tot de ontwikkelingen in de belangrijkste factoren, zoals de rentecurve.

Wij hebben kennisgenomen van de uitkomst van deze werkzaamheden van de certificerend actuaris.

Tevens hebben wij de toelichtingen met betrekking tot de (beleids)dekkingsgraad geëvalueerd.

Ontwikkeling en toelichting van de (beleids)dekkingsgraad

Belangrijke observaties

Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd in de vaststelling van de dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2024 en de gerelateerde toelichting in de jaarrekening.

Waardering en toelichting van beleggingen zonder genoteerde marktprijzen

Risico

De beleggingen voor risico pensioenfondsen zijn een significante post op de balans van het pensioenfonds. Alle beleggingen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. De gerealiseerde en ongerealiseerde waardeontwikkeling van beleggingen dienen in de staat van baten en lasten te worden verwerkt als indirecte beleggingsopbrengsten. Voor een groot deel van de beleggingen is deze marktwaarde te verifiëren aan transacties die tot stand zijn gekomen op de financiële markten (marktprijzen). Er zijn ook beleggingen die worden gewaardeerd op basis van netto contante waardeberekeningen of een andere geschikte methode, waaronder de intrinsieke waarde per participatie voor posities in niet-(beurs)genoteerde fondsen.

De waarderingsonzekerheid neemt inherent toe bij netto contante waardeberekeningen en hangt samen met de beschikbaarheid en toepasbaarheid van marktgegevens. Bij het pensioenfonds betreffen dit de posities in derivaten.

De posities in niet-(beurs)genoteerde hypotheekfondsen kennen eveneens inherent relatief veel waarderingsonzekerheid doordat de waarde wordt ontleend aan de meest recente rapportages van de fondsmanagers.

Het pensioenfonds heeft de waarderingsgrondslagen voor de beleggingen beschreven in 8.3. Specifieke grondslagen voor de balans onder Beleggingen en een nadere toelichting opgenomen in de toelichtingen behorende tot de jaarrekening onder P.1. Beleggingen voor risico pensioenfondsen. Uit deze toelichting blijkt dat per 31 december 2024 € 23 miljoen is belegd in derivaten en € 11 miljoen in niet-(beurs)genoteerde hypotheekfondsen. Dit betreft circa 6% van de totale beleggingen.

Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de beleggingen zonder genoteerde marktprijzen niet juist gewaardeerd zijn en dat de toelichting niet voldoet aan relevante verslaggevingsvereisten.

Waardering en toelichting van beleggingen zonder genoteerde marktprijzen

Onze controleaanpak

Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen geëvalueerd en controlewerkzaamheden, waaronder het evalueren van de juiste werking van de interne beheersmaatregelen, uitgevoerd op de waardering van de beleggingen per 31 december 2024:

De waardering van belangen in dagelijks verhandelbare beleggingsfondsen hebben wij zelfstandig afgestemd met de prijsbron. Wij hebben vastgesteld voor deze beleggingen dat er sprake is van een actieve markt. Voor dagelijks verhandelbare beleggingsfondsen is er sprake van een actieve markt als de intrinsieke waarde dagelijks wordt gepubliceerd en deze intrinsieke waarde de basis is voor dagelijkse toe- en uittreding tot het fonds door beleggers.

Voor de posities in niet-(beurs)genoteerde hypotheekfondsen, hebben wij de waardering gecontroleerd op basis van de gecontroleerde jaarrekeningen van de betreffende fondsen met daarin opgenomen de gecontroleerde waarde per aandeel of participatie per 31 december 2024. Verder hebben wij vastgesteld of de gekozen waarderingsgrondslagen en de belangrijkste uitgangspunten daarbij aansluiten op de grondslagen van het pensioenfonds.

Voor de waardering van de derivaten hebben wij een controle uitgevoerd op het gehanteerde waarderingsmodel en op de gehanteerde input waaronder de uit de markt afgeleide gegevens zoals valuta(termijn)koersen, rentevolatiliteit en rentecurves. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden hebben wij eigen waarderingsspecialisten betrokken.

Tevens hebben wij de toelichtingen met betrekking tot de beleggingen geëvalueerd.

Belangrijke observaties

Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering van de beleggingen zonder genoteerde marktprijzen per 31 december 2024, de indirecte beleggingsopbrengsten en de gerelateerde toelichting in de jaarrekening.

Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen

Risico

De technische voorzieningen voor risico fonds waaronder de voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds en voorziening voor pensioenverplichtingen afgedekt voor herverzekeringscontract, betreffen een significante post in de balans van het pensioenfonds. De technische voorzieningen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde.

De waardering is gevoelig voor de gehanteerde (actuariële) veronderstellingen en schattingselementen. Hier ligt een aantal belangrijke conventies aan ten grondslag namelijk dat voor de waardering uitgegaan wordt van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur alsmede de meest recente informatie (tafels) omtrent de levensverwachting, zoals gepubliceerd door het Koninklijk Actuariel Genootschap (AG). In aanvulling op de tafels wordt gecorrigeerd voor de ingeschatte ervaringssterfte bij het pensioenfonds, zijnde de fondsspecifieke ervaringssterfte.

Deze veronderstellingen hebben tezamen met de hoogte van de kostenopslag, waaraan eveneens schattingen ten grondslag liggen, bijzondere aandacht gehad in onze controle. Wij hebben aan de subjectieve elementen ervaringssterfte en kostenopslag van de bepaling van de technische voorziening een frauderisico gekoppeld en de waardering en de toelichting daarop als kernpunt van onze controle aangemerkt.

Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen

	Het pensioenfonds heeft de waarderingsgrondslagen voor de voorziening pensioenverplichtingen beschreven in 8.3. Specifieke grondslagen voor de balans onder Technische voorzieningen en een nadere toelichting opgenomen in de behorende tot de jaarrekening onder P.7. Technische voorzieningen. Uit deze toelichting blijkt dat (schattings)wijzigingen hebben plaatsgevonden door aanpassing kostenvoorziening, aanpassing partnerfrequentie, de gewijzigde inschatting van de fondsspecifieke ervaringssterfte evenals de meest recente AG-prognosetafel 2024. Volgens deze toelichting is de voorziening pensioenverplichtingen hierdoor € 1,6 miljoen lager uitgekomen. Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de technische voorzieningen niet toereikend gewaardeerd en toegelicht zijn.
Onze controleaanpak	Bij de controle van de technische voorzieningen voor risico fonds hebben wij gebruikgemaakt van de werkzaamheden van de certificerend actuaire van het pensioenfonds. De certificerend actuaire onderzoekt onder meer de toereikendheid van de technische voorzieningen en de naleving van een aantal specifieke wettelijke bepalingen. De certificerend actuaire heeft daarbij gebruikgemaakt van de door ons in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens, waaronder de pensioenaanspraken van deelnemers. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel over de jaarrekening als geheel hebben wij met de certificerend actuaire onze planning, werkzaamheden, verwachtingen en uitkomsten afgestemd voor de controle van boekjaar 2024. Hierbij hebben wij specifiek aandacht gevraagd voor de toets van de ervaringssterfte op basis van de toegepaste prognosetafels en de effecten van de wijzigingen hierin, de toereikendheid van de kostenopslag alsmede de toepassing van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen geëvalueerd en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen per 31 december 2024: Daartoe hebben wij ons een beeld gevormd van de redelijkheid van de aannames en schattingen van het bestuur met betrekking tot de gekozen actuariële grondslagen, alsmede de uitkomsten van het actuariële grondslagenonderzoek en de gehanteerde waarderingsgrondslagen besproken met de certificerend actuaire. Hierbij hebben wij met inachtneming van het oordeel van de certificerend actuaire, gelet op de besluitvorming van het bestuur, de recentheid van beschikbaar grondslagenonderzoek, de toetsing op de onderbouwing van de daarin opgenomen veronderstellingen, de uitkomsten van beschikbare tussentijdse evaluaties, de uitkomsten van de actuariële analyse over meerdere jaren en de aanwezigheid van een consistente gedragslijn. Daarnaast hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd om de gehanteerde basisgegevens te toetsen mede met behulp van data analyse, waaronder het evalueren van de juiste werking van de interne beheersmaatregelen bij de pensioenuitvoeringsorganisatie, het verrichten van aansluitwerkzaamheden met de pensioenadministratie voor wat betreft de aantallen en de aanspraken en het beoordelen van het verloop en de uitkomsten van de actuariële analyse.

Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen

	Tevens hebben wij de toelichtingen ten aanzien van de technische voorzieningen geëvalueerd.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering per 31 december 2024 of de toelichting van de technische voorzieningen voor risico fonds.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of het pensioenfonds in staat is om zijn werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om het pensioenfonds te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds zijn activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het besluit van het bestuur tot vaststelling van de jaarrekening is onderworpen aan de goedkeuring van de raad van toezicht.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. De sectie 'Informatie ter ondersteuning van ons oordeel' hierboven, bevat een informatieve samenvatting van onze verantwoordelijkheden en de uitgevoerde werkzaamheden als basis voor ons oordeel.

Onze controle bestond verder onder andere uit:

- het in reactie op de ingeschatte risico's uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het pensioenfonds;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Communicatie

Wij communiceren met de raad van toezicht en het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van toezicht en het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Den Haag, 23 juni 2025

EY Accountants B.V.

w.g. drs. J. Slager RA

Bijlage 1 Nevenfuncties

Onderstaand overzicht biedt inzicht in de nevenfuncties van de leden van het bestuur, leden van het belanghebbendenorgaan, leden van de raad van toezicht, externe voorzitter beleggingscommissie, functionaris gegevensbescherming, compliance officer en de sleutelfunctiehouders.

De bestuursleden hadden in de verslagperiode de volgende nevenfuncties:

D. Akbiyik – Gunaydin

- Voorzitter Pensioenfonds Gazelle
- Voorzitter Pensioenfonds Geveke
- Bestuurslid Oak Pensioen (tot 1 juli 2024)
- Adviseur commissie juridische zaken ABN AMRO Pensioenfonds
- Vice-voorzitter Raad van Toezicht Proominent

G.T.J. Meulenbroek (vanaf 1 september 2024)

- Bestuurslid Pensioenfonds Gazelle
- Bestuurslid Pensioenfonds Geveke
- Werkgeversvoorzitter Pensioenfonds Architectenbureaus

J.F. Simon

- Bestuurslid Pensioenfonds Gazelle
- Bestuurslid Pensioenfonds Geveke

De leden van het belanghebbendenorgaan hadden in de verslagperiode de volgende nevenfuncties:

B. Sprong

- CFO Pon Holdings B.V.
- Lid European Advisory Board FM Global
- Lid Curatorium Nyenrode
- Lid Stichting Continuïteit Mandarijn
- Lid Belanghebbendenorgaan Pensioenfonds Gazelle
- Lid Belanghebbendenorgaan Pensioenfonds Geveke

N. de Vries

- Manager HR Volkswagen Pon Financial Services B.V.

M. Hagnaars

- Senior Product Owner Pon's Automobielhandel
- Vice-voorzitter ondernemingsraad Pon's Automobielhandel

T. van der Ploeg

- Geen

De leden van de raad van toezicht hadden in de verslagperiode de volgende nevenfuncties:

D.H. Mik

- Directeur Connection Company B.V.
- Directeur Arena Company B.V.
- Lid Raad van Commissarissen Zwitserleven N.V.
- Voorzitter Raad van Commissarissen Lokhiet B.V.
- Voorzitter Stichting Pensioenbelangen UMGH (Aon)
- Voorzitter Raad van Toezicht Pensioenfonds Gazelle
- Voorzitter Raad van Toezicht Pensioenfonds Geveke

J. Matelski

- Lid Raad van Toezicht Pensioenfonds Gazelle
- Lid Raad van Toezicht Pensioenfonds Geveke
- Bestuurslid BPF Foodservice
- Bestuurslid BPF Bakkers (*vanaf 1 april 2024*)
- Lid Raad van Toezicht ING CDC Pensioenfonds
- Lid visitatiecommissie Pensioenfonds Brocacef
- Lid auditcommissie Oak Pensioen
- Lid commissie Vermogensbeheer Pensioenfederatie
- Lid klantenraad SAREF
- Lid medezeggenschapsraad OBS De Zuidooster

J. Wijckmans

- Lid Raad van Toezicht Pensioenfonds Gazelle
- Lid Raad van Toezicht Pensioenfonds Geveke
- Programmaleider nieuw pensioencontract Stichting Pensioenfonds Vliegend personeel KLM

De externe voorzitter van de beleggingscommissie had in de verslagperiode de volgende nevenfuncties:

E.E. Hagen

- Extern voorzitter beleggingscommissie Pensioenfonds Gazelle
- Extern voorzitter beleggingscommissie Pensioenfonds Geveke
- Extern lid beleggingscommissie Pensioenfonds Medisch Specialisten
- Lid Raad van Toezicht Heineken Pensioenfonds
- Bestuurslid/voorzitter beleggingscommissie resp. vereffenaar Pensioenfonds Yara Nederland (i.l.)
- Extern beleggingsadviseur Pensioenfonds PDN (voorheen: Pensioenfonds DSM Nederland)
- Lid Raad van Toezicht Pensioenfonds PostNL
- Lid Raad van Toezicht Pensioenfonds Cargill B.V.
- Lid Auditcommissie Pensioenfonds KLM-Cabinepersoneel
- Lid Raad van Toezicht Pensioenfonds Openbare Bibliotheken
- Lid Raad van Toezicht Bedrijfspensioenfonds voor de Rijn- en Binnenvaart
- Lid visitatiecommissie Pensioenfonds Abbott Nederland
- Adviseur van de RvT van Bpf Koopvaardij (*tot 1 december 2024*)

De functionaris gegevensbescherming had in de verslagperiode de volgende nevenfunctie:

L.C. Damming

- Chief information Security & Privacy Officer Pon Holdings B.V.

De compliance officer had in de verslagperiode de volgende nevenfuncties:

M. van Enckevort

- Compliance officer Stichting Pensioenfonds Gazelle
- Compliance officer Stichting Pensioenfonds Geveke
- Director Governance Risk and Assurance Pon Holdings B.V.

De sleutelfunctiehouders hadden in de verslagperiode de volgende nevenfuncties:

B. Hulshof

- Sleutelfunctiehouder risicobeheer Pensioenfonds Gazelle
- Sleutelfunctiehouder risicobeheer Pensioenfonds Geveke
- Sleutelfunctiehouder risicobeheer Pensioenfonds Levensmiddelen
- Sleutelfunctiehouder risicobeheer Het Nederlandse Pensioenfonds
- Sleutelfunctiehouder risicobeheer Pensioenfonds Zoetwaren
- Sleutelfunctiehouder risicobeheer Pensioenfonds KLM-Cabinepersoneel
- Sleutelfunctiehouder risicobeheer Pensioenfonds Huisartsen

M. Lind

- Manager BPF Waterbouw
- Bestuurslid Pensioenfonds Sagittarius
- Chairman Supervisory Board RFPSS/Europees patentbureau
- Chairman Supervisory Committee SSP /Europees patentbureau
- Financieel adviseur Triquesta Pte Ltd
- Sleutelfunctiehouder interne audit Pensioenfonds Gazelle
- Sleutelfunctiehouder interne audit Pensioenfonds Geveke

J.J.M. Tol

- Certificerend actuaris en Sleutelfunctiehouder Actuarieel Pensioenfonds Gazelle
- Certificerend actuaris en Sleutelfunctiehouder Actuarieel Pensioenfonds Geveke
- Certificerend actuaris en Sleutelfunctiehouder Actuarieel BPF Foodservice
- Certificerend actuaris en Sleutelfunctiehouder Actuarieel BPF Schoonmaak
- Certificerend actuaris en Sleutelfunctiehouder Actuarieel BPF Vlakglas
- Certificerend actuaris en Sleutelfunctiehouder Actuarieel Pensioenfonds Campina
- Certificerend actuaris en Sleutelfunctiehouder Actuarieel Pensioenfonds Capgemini
- Certificerend actuaris en Sleutelfunctiehouder Actuarieel Stichting Pensioenfonds Citigroup Nederland
- Certificerend actuaris en Sleutelfunctie vervuller Actuarieel Pensioenfonds DHL
- Certificerend actuaris en Sleutelfunctiehouder Actuarieel Pensioenfonds Essity
- Certificerend actuaris en Sleutelfunctiehouder Actuarieel Pensioenfonds Forbo
- Certificerend actuaris en Sleutelfunctiehouder Actuarieel BPF Loodsen
- Certificerend actuaris en Sleutelfunctiehouder Actuarieel Pensioenfonds TDV
- Secretaris Medezeggenschapsraad basisschool De Scheepswerf te Volendam
- Secretaris Recreatiecentrum Slobbeland te Volendam
- Aandeelhouder HOHR (moedermaatschappij van Triple A Risk Finance)